

**PROJEKTŲ SĄRAŠAS, VYKDYTŲ PAGAL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2007-2013 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS
„PROFESINIO MOKYMO IR INFORMAVIMO VEIKLA“ VEIKLOS SRITĮ „ŽEMĖS IR MIŠKŲ ŪKIO VEIKLOS IR ŽEMĖS ŪKIO
PRODUKTŲ PERDIRBIMO ŪKYJE MOKSLO ŽINIŲ IR INOVACINĖS PRAKTIKOS SKLAIDA“**

Eil. Nr.	Paraiškos Nr.	Projekto pavadinimas	Projekto santrauka
1	1PM-KK-07-1-001581-PR001	Apsaugotų riebalų įtaka melžiamų karvių sveikatai, produktyvumui ir pieno kokybės rodikliams	Projekto tikslas – stiprinti dirbančiųjų žemės ūkyje įgūdžius ir gebėjimus prisitaikyti prie besikeičiančios technologinės aplinkos, paskatinti juos diegti mokslo naujoves siekiant sėkmingai įgyvendinti kompleksinės paramos susiejimo reikalavimus. Specifiniai tikslai: • gyvulių mitybos gerinimas ir pašarų sąnaudų mažinimas; • gyvulių sveikatingumo gerinimas; • produkcijos kokybės gerinimas.
2	1PM-KK-07-1-001583-PR001	Augalų apsaugos sistemų žemės ūkio augaluose naudojimas	Projekto tikslas – demonstravimo gamybinėmis sąlygomis pagrindu perduoti ūkininkaujantiems naujausias mokslo žinias bei patyrimą augalų apsaugos sistemų naudojimo žemės ūkio augaluose klausimais taip skatinant inovacinės praktikos plėtrą ūkininkų ūkiuose. Specifiniai tikslai: • grybinių ligų bei kenkėjų prevencijos taikymas javų ir rapsų pasėliuose; • tinkamos cheminės piktžolių kontrolės taikymas vasariniuose ir žieminiuose javuose; • dviskilčių ir vienaskilčių piktžolių naikinimas javuose.
3	1PM-KK-07-1-001584-PR001	Gyvūnų gerovės užtikrinimas galvijininkystės ūkiuose	Projekto tikslas – stiprinti dirbančiųjų žemės ūkyje įgūdžius ir gebėjimus prisitaikyti prie besikeičiančios technologinės aplinkos, siekiant sėkmingai įgyvendinti kompleksinės paramos susiejimo reikalavimus, susijusius su gyvūnų gerove, skatinti juos diegti mokslo naujoves. Specifiniai tikslai: • gyvulių mitybos gerinimas ir pašarų sąnaudų mažinimas; • gyvulių sveikatingumo gerinimas; • produkcijos kokybės gerinimas. Projekto uždaviniai: • Atlikti parodomuosius bandymus ūkininkų bei žemės ūkio bendrovių ūkiuose, kurių temos: - „Energijos ir baltymų santykio įtaka mėsiniams galvijams“; - „Lazerio technologijų taikymas gyvulininkystėje“. • Užtikrinti mokslo naujovių diegimo ūkiuose sklaidą.

			• Tobulinti žemdirbių kvalifikaciją diegiant pažangias mėsinių galvijų mitybos technologijas, įgyvendinant kompleksinės paramos susiejimo reikalavimus, susijusius su gyvūnų gerove.
4	1PM-KK-07-1-001585-PR001	Žemės ūkio produktų perdirbimo ūkyje mokslo žinių ir inovacinės praktikos sklaida	Projekto tikslas – skleisti žemės ūkio produktų perdirbimo ūkininkų ūkiuose ir žemės ūkio įmonėse mokslo žinias ir inovacinę praktiką. Projekto uždaviniai: • Atlikti parodomuosius bandymus, susijusius su naujausių maisto saugos, kokybės ir higienos reikalavimų įgyvendinimu, naujų gamybos technologijų ir ekonominio ūkininkavimo metodų diegimu. • Užtikrinti tiesioginį ir praktinį supažindinimą su mokslo žiniomis ir parodomųjų bandymų rezultatais, organizuojant lauko dienas ir seminarus. • Sudaryti sąlygas su projekto rezultatais susipažinti įvairių Lietuvos regionų ūkininkus ir žemės ūkio įmones. • Atsižvelgiant į vykdytų mokslinių tyrimų rezultatus ir potencialių naudos gavėjų poreikius vykdyti keturių tipų parodomuosius bandymus: - Šiuolaikinių juslinės analizės metodų naudojimo svarba gaminant aukštos kokybės ir pridėtinės vertės maisto produktus, atitinkančius vartotojų lūkesčius; • Naujų technologijų, medžiagų ir maisto priedų naudojimo ekologiškų produktų gamyboje įtaka produktų kokybei ir maisto saugos reikalavimų užtikrinimui; • Pieno produktų gamybos technologinių naujovių taikymo galimybės siekiant užtikrinti geros higienos praktikos principų diegimą individualiose ūkių pieninėse; • Šiuolaikiškų mėsos produktų technologijų taikymo ir funkcionaliųjų ingredientų naudojimo įtaka mėsos produktų saugai ir kokybei.
5	1PM-KK-07-1-001586-PR001	Hibridinės drebulės dauginimo ypač produktyviems želdiniams veisti intensyvios plantacinės miškininkystės srityje inovatyvių technologijų ir mokslo žinių taikymas bei jų sklaida	Projekto tikslas – stiprinti žmogiškuosius išteklius ir skleisti pažangiausias technologijas ir inovacijas ypač intensyvios plantacinės miškininkystės srityje. Projekto įgyvendinimo uždaviniai: • Sukurti hibridinės drebulės eksperimentinių-parodomųjų trumpos apyvartos plantacinių želdinių tinklą, skirtą ištirti hibridinės drebulės veisimo Lietuvoje specifiką, demonstruoti skirtingo intensyvumo selekcijos ir alternatyvių reprodukcinių medžiagos dauginimo technologijų ir inovacijų galimybes. • Parengti „Hibridinės drebulės selekcijos, dauginimo bei auginimo Lietuvoje“ studiją. • Pamokyti ūkininkus, miško savininkus veisti, prižiūrėti ir naudoti intensyvios miškininkystės trumpos apyvartos plantacinius želdinius.

6	1PM-KK-07-1-001591-PR001	Technologinės inovacijos ekologiniams obelių sodams	Projekto tikslas – įdiegus technologines inovacijas ekologiniuose soduose, užauginti kokybišką obuolių produkciją. Projekto uždaviniai: • Įdiegti racionalią ekologinių sodų dirvos priežiūros sistemą. • Užtikrinti optimalią obelių mitybą. • Ekologinėmis priemonėmis apsaugoti augalus nuo ligų ir kenkėjų. Pirmaisiais projekto vykdymo metais bus įvertinta esama augalų mitybos būklė bei fitosanitarinis fonas bandyminiame sode, įrengtos racionalios dirvos priežiūros sistemos. Remiantis augalų monitoringo duomenimis ir atsižvelgiant į meteorologinių sąlygų ypatumus, bus pritaikyta racionali augalų apsaugos ir mitybos sistema. Antraisiais ir trečiaisiais projekto metais bus vykdomas augalų fitosanitarinės būklės ir mitybos monitoringas ir, remiantis gautais rezultatais, optimizuojama augalų apsauga ir mityba. Įgyvendinus projektą ekologinio ūkio sąlygomis, bus pademonstruota, kaip, taikant inovacijas ekologinių vaisių auginimo technologijose, užauginti kokybišką produkciją.
7	1PM-KK-07-1-001592-PR001	Pramoninė vaistinio valerijono auginimo technologija	Projekto tikslas – diegti naują pažangią vaistinių valerijonų auginimo technologiją, įrengiant parodamuosius lauko bandymus. Remiantis jais supažindinti ir mokyti vaistažolių augintojus bei skelbti bandymų rezultatus įvairiomis viešinimo priemonėmis. Uždaviniai: • Įrengti vaistinio valerijono parodomąjį bandymą UAB „Herbitum Balticum“ gamybiniuose plotuose. • Bandyminiame valerijono lauke taikyti visiškai mechanizuotas pramoninio vaistažolių auginimo technologijas ir inovacijas. • Kiekvienais projekto vykdymo metais organizuoti lauko dienas ir seminarus suinteresuotoms žemės ūkio įmonėms, bendrovėms ir pavieniams augintojams.
8	1PM-KK-07-1-001593-PR001	Svarainių auginimas ir kompleksinis perdirbimas ūkyje	Projekto pagrindinis tikslas – skatinti dirbančius žemės ūkyje asmenis sparčiau diegti mokslo naujoves, kuriant konkurencingą ūkį ir gerinant gyvenimo kokybę kaime. Projekto tikslas – skleisti svarainių auginimo ir ypač jų perdirbimo ūkininko ūkyje mokslo žinias bei inovacijas. Uždaviniai: • Siekti sklandžios žemės ūkio ir kaimo raidos, išplečiant mokymo ir mokslo žinių, ir inovacinės praktikos sklaidos veiklą žemės ūkyje. • Stiprinti dirbančiųjų žemės ūkyje ir kitų kaimo gyventojų įgūdžius ir gebėjimus prisitaikyti prie besikeičiančios technologinės ir verslo aplinkos, paskatinti diegti mokslo naujoves, siekiant sėkmingai įgyvendinti naujausius maisto kokybės, aplinkos apsaugos ir higienos reikalavimus, biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio išsaugojimo

			reikalavimus, diegti naujas gamybos technologijas, ekonominio ūkininkavimo metodus. • Skatinti pažangiųjų technologijų ir inovacijų taikymą auginant ir ypač kompleksiskai perdirbant svarainius rengiant lauko dienas, seminarus, rašant straipsnius ir demonstruojant technologines naujoves gamybinėmis sąlygomis.
9	1PM-KS-07-1-001568-PR001	Importuojamų žaliavų pakeitimas vietiniais komponentais paukščių racionuose	Paukščių lesaluose svarbiausią dalį sudaro baltymingi augalinės kilmės lesalai. Didžioji dalis šių lesalų (sojos, saulėgrąžų rupinių, žuvies miltai bei kukurūzai) įsivežama iš užsienio. Šių importinių lesalų kaina yra pakankamai aukšta. Be to, visa įvežtinė soja yra genetiškai modifikuota. Remiantis 2006 metų statistiniais duomenimis, Lietuvoje 2,5 % bendro pasėlių ploto sudaro ankštinės kultūros: pupos, žirniai, lubinai, kurie gali būti panaudoti lesaluose vietoje sojos rupinių, o kvietrugiai – vietoje kukurūzų. Projekto tikslas – ištirti ankštinių – baltyminių komponentų panaudojimo galimybes kalakučiukų broilerių lesaluose. Numatoma auginant kalakučiukus iki 25 savaičių amžiaus ankštiniais – baltyminiais komponentais pakeisti soją nuo 10 iki 40 % įvairiais auginimo laikotarpiais, siekiant nustatyti galimą optimalų ankštinių – baltyminių komponentų kiekį kalakučiukų broilerių racione. Taip pat numatoma kontrolinės ir bandomųjų grupių lesaluose ištirti GMO (genetiškai modifikuotų organizmų) kiekį, o taip pat nustatyti, ar įvairiai lesintų kalakutų mėsoje išlieka GMO.
10	1PM-KS-07-1-001569-PR001	Vaškinės brandos drėgnų grūdų konservavimas ir naudojimas melžiamoms karvėms ir/ar penimiems galvijams šerti	Projekto pagrindiniai tikslai ir uždaviniai. Grūdų derliaus džiovinimas ir sandėliavimas specialiuose vėdinamuose aruoduose ir/ar bokštuose tampa labai brangiu ir neekonomišku, ypač nepalankiomis javapjūtei oro sąlygomis, todėl pašarui skirtų grūdų džiovinimą ateityje turėtų keisti kiti jų konservavimo būdai. Projekto tikslas: • Atlikti parodomuosius bandymus ir mokslinių tyrimų pagrindu parengti priemones ir rekomendacijas dėl aukštos higieninės kokybės ir didelės mitybinės vertės silosuotų traiskytų grūdų gamybos, kurios užtikrintų pilnavertę gyvūnų mitybą, gerą jų produktyvumą ir saugų gyvūninį maistą. • Stiprinti gaminančių pašarus ir auginančių žemės ūkio paskirties gyvūnus ūkininkų įgūdžius ir gebėjimus prisitaikyti prie besikeičiančios technologinės ir verslo aplinkos, paskatinti diegti mokslo naujoves, siekiant sėkmingai įgyvendinti naujausius maisto kokybės, aplinkos apsaugos, gyvūnų gerovės ir higienos reikalavimus, biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio išsaugojimo reikalavimus, diegti naujas gamybos technologijas, ekonominio ūkininkavimo metodus. Veiklos etapai: • Įrengti ir apsėti miežiais ar kviečiais 80 ha plotą, ir išauginti grūdų derlių. • Tirti išaugintų drėgnų grūdų, skirtų konservuoti, cheminę sudėtį ir pašarinę vertę ir palyginti

			su tokiais pat džiovintais grūdais. Ištirti drėgnų grūdų, skirtų konservuoti, ir sausų grūdų higieninę kokybę. • Ištirti drėgnų traiškytų konservuotų grūdų (grūdainio) cheminę sudėtį ir pašarinę vertę ir nustatyti jų fermentacijos kokybę, t. y. dėl fermentacijos susidariusius galutinius fermentacijos produktus. Įvertinti konservuotų traiškytų grūdų higieninę kokybę. • Nustatyti drėgnų traiškytų konservuotų grūdų panaudojimo gyvūnų mitybai efektyvumą ir įtaką gyvūninės produkcijos kokybei, atliekant mitybos bandymus su melžiamomis karvėmis.
11	1PM-PV-09-1-001317-PR001	Tvarių, daugiafunkcinių miškų žemės ūkiui naudotose žemėse veisimo ir priežiūros mokslo žinių ir inovatyvių technologijų taikymas bei jų sklaida	Projekto pagrindiniai tikslai – stiprinti žmoniškuosius išteklius ir skleisti pažangiausias technologijas ir inovacijas žemės ūkiui naudotose žemėse įveisiant tvarius, daugiafunkcinius miškus, sudarant galimybes ne tik miškų ūkio plėtrai, pelningumui, bet ir užtikrinant miškų apsaugines, rekreacines ir kitas funkcijas. Projekto įgyvendinimo uždaviniai: • Pagal skirtingas mišrinimo ir sodinimo vietų išdėstymo schemas sukurti gerai suformuotais miškas laukas pakraščiais, įveistų tinkamai paruoštoje dirvoje, atitinkančių funkcinę paskirtį, tvarių, našių, aukštos kokybės medieną auginančių parodomųjų bandomųjų želdinių tinklą. • Parengti parodomąjį bandymo „Tvarių, daugiafunkcinių miškų žemės ūkiui naudotose žemėse veisimo ir priežiūros mokslo žinių ir inovatyvių technologijų taikymas bei jų sklaida“ metodiką. • Pamokyti ūkininkus, miško savininkus, profesionalius miškininkus ir miškų ūkio srities konsultantus projektuoti, įveisti ir prižiūrėti tvarius, funkcinę paskirtį atitinkančius miško želdinius žemės ūkiui naudotose žemėse.
12	1PM-PV-09-1-001403-PR001	Melsvadumblio <i>Spirulina platensis</i> produktų naudojimas šeriant aukšto produktyvumo karves	Projekto tikslas – didinti ūkių konkurencingumą diegiant naujas ir moksliškai pagrįstas aukšto produktyvumo karvių šėrimo technologijas. Specifinis tikslas – skatinti žemdirbius diegti šėrimo technologiją, naudojant natūralius pašarų papildus, kurie gerina karvių sveikatą, pieno sudėties ir kokybės rodiklius, didina primilžius. Projekto uždaviniai: • Panaudoti mokslinių tyrimų rezultatus atliekant 10 parodomųjų bandymų skirtinguose ūkiuose tema „Melsvadumblio „<i>Spirulina platensis</i>“ produktų naudojimas šeriant aukšto produktyvumo karves“. • Vykdyti parodomųjų bandymų galutinių ir tarpinių rezultatų sklaidą: suorganizuoti 10 lauko dienų, 10 seminarų, parengti ir publikuoti 1 straipsnį respublikinėje spaudoje, parengti 10 informacinių lapelių.

13	1PM-PV-09-1-001405-PR001	Nitratų direktyvos įgyvendinimas	Projekto bendras tikslas – skatinti mokslo žinių ir inovacinės praktikos sklaidą tradicinės ir ekologinės gyvulininkystės ūkiuose ir didinti jų konkurencingumą, demonstruojant moksliskai pagrįstų technologijų taikymo gamyboje aplinkosauginę ir ekonominę naudą. Specifinis tikslas – diegti azoto valdymo technologijas ir jų fragmentus tradicinės ir ekologinės gyvulininkystės ūkiuose, siekiant paskatinti gyvulių augintojus rinktis aplinkai saugiausią ir jų ūkiui ekonomiškai racionaliausią mėšlo tvarkymo būdą.
14	1PM-PV-09-1-001406-PR001	Integruota augalų apsauga	Bendras projekto tikslas – skatinti mokslo žinių ir inovacinės praktikos sklaidą žemdirbių ūkiuose ir didinti jų konkurencingumą, demonstruojant moksliskai pagrįstų technologijų taikymo gamyboje aplinkosauginę ir ekonominę naudą. Specifinis tikslas – diegti integruotos augalų apsaugos priemones, siekiant paskatinti žemdirbius rinktis atsparesnes ligoms augalų veisles, išlaikyti optimalų pasėlio tankumą ir naudoti pesticidus tik žaladariams viršijus žalingumo slenkstį.
15	1PM-PV-09-1-001407-PR001	Pašarų sauga – maisto sauga	Bendras projekto tikslas – skatinti mokslo žinių ir inovacinės praktikos sklaidą tradicinės ir ekologinės gyvulininkystės ūkiuose ir didinti jų konkurencingumą, demonstruojant moksliskai pagrįstų technologijų taikymo gamyboje aplinkosauginę ir ekonominę naudą. Specifinis tikslas – diegti pašaruose esančių mikotoksinų nukenksminimo priemones tradicinės ir ekologinės gyvulininkystės ūkiuose, siekiant paskatinti ūkininkus rinktis saugiausią ir ekonomiškai racionaliausią pašarų paruošimo būdą.
16	1PM-PV-09-1-001408-PR001	Piktžolių kontrolė (PIKO)	Bendras projekto tikslas – skatinti mokslo žinių ir inovacinės praktikos sklaidą žemdirbių ūkiuose ir didinti jų konkurencingumą, demonstruojant moksliskai pagrįstų technologijų taikymo gamyboje aplinkosauginę ir ekonominę naudą. Specifinis tikslas – diegti cheminės ir mechaninės piktžolių kontrolės jėgose priemones ir jų derinius rudenį ir pavasarį, siekiant paskatinti žemdirbius rinktis aplinkai saugiausią ir jų ūkiui ekonomiškai racionaliausią piktžolių kontrolės būdą.
17	1PM-PV-09-1-001446-PR001	Aplinką ir energiją tausojanti technika žemdirbystėje (AETTŽ)	Projekto tikslai: • Skatinti ūkininkus ir žemės ūkio bendroves diegti inovatyvias tausojančias žemės ūkio augalų auginimo techniką ir technologijas, taupančias energetinius išteklius, tausojančias aplinką, vienu važiavimu suardančias „armens padą“ bei kartu įterpiančias augalų sėklas, taip pagerinančias augalų produktyvumą ir kokybinius rodiklius, ūkių rentabilumą ir konkurencinį potencialą. • Žemės ūkio darbuotojams skleisti naujausias mokslines ir technines žinias apie aplinką ir energiją tausojančios žemdirbystės naudą, jos įgyvendinimo technines galimybes, priemones ir inžinerinius sprendimo metodus.
18	1PM-PV-09-1-001461-PR001	Mikorizė miško atkūrimo efektyvumo	Projekto pristatymas: Degradavusios ir skurdžios, žemės ūkiui netinkamos naudmenos, kur natūralios dirvožemio struktūros ir jų savybės yra pažeistos dėl nuolatinio žemės dirbimo, pasižymi

		didinimui (MMAED)	gėrybinės mikorizės grybų trūkumu ir didele parazituojančio grybo – šakninės pintainės (<i>Heterobasidium annosum</i> Fr. (Karst.) – išplitimo grėsme. Šiuo metu dideli tokių žemių plotai perduodami miškui įveisti. Tačiau tam, kad būtų išvengta naujai įveistų miško kultūrų masinio žuvimo dėl sodinukų užsikrėtimo minėta šaknine pintaine, būtinos papildomos priemonės veisiant miško želdinius. Vienas iš svarbiausių veiksnių, lemiančių sėkmingą sodmenų vystymąsi, yra jų mikorizavimas gėrybiniais grybais (ektomikorize). Ektomikorizių išplitimas užtikrina sodmenų pridėtinių šaknų išsišakojimą ir padidina smulkių absorbcinių šaknelių paviršinių imlumą bei leidžia joms fiziologiškai greitai adaptuotis prie naujų dirvožemio sąlygų ir didina miško atkūrimo efektyvumą apleistose žemėse. Šiuo projektu siekiama įrengtuose bandymo laukuose pademonstruoti inovatyvią technologiją, kai sėkmingam miško atkūrimui panaudojama mikorizė. Bendras projekto tikslas – didinti žemės ir miškų ūkio veiklos efektyvumą, taip pat didinant ir ūkininkų bei kitų miško augintojų konkurencingumą, gerinant gyvenimo kokybę kaime bei stiprinant žmoniškuosius išteklius per mokymus ir pažangių technologijų, inovacijų taikymą praktikoje. Specialus projekto tikslas – skatinti dirbančius žemės ir miškų ūkyje asmenis sparčiau diegti mokslo naujoves, tiek kokybiškų sodmenų, skirtų žemės ūkiui mažai tinkamų bei apleistų žemių apželdinimui mišku, išauginimo technologijų modernizavimui, tiek ir naujų miško kultūrų įveisimo efektyvumo minėtose žemėse didinimui. Diegiant šias technologines inovacijas padėti kurti konkurencingą ūkį ir gerinti gyvenimo kokybę kaime.
19	1PM-PV-09-1-001462-PR001	Karvių produktyvumo genetinio potencialo išryškinimas pieno ūkyje racionuose panaudojant preparatą SPILAMIX	Projekto tikslai: • Supažindinti pieno gamintojus su melsvadumblio <i>Spirulina</i> panaudojimo technologijomis aukštos veislinės vertės karvių mityboje naudojant Lietuvoje sukurtą preparatą „Spilamix“. • Pagerinti karvių produktyvumą, pieno kokybę pagal somatines ląsteles 7–20 proc. • Išryškinant paveldimąsias gyvulių savybes padidinti karvių veislinę vertę (bioekonominę veislinės vertės indeksą). • Sustiprinti karvių imunitetą ir sveikatą, prailginti karvių ūkinio naudojimo trukmę. • Paskatinti ūkininkus ir žemės ūkio bendroves naudoti savo fermose karvių produktyvumo genetinio potencialo išryškinimui sveikatinantį preparatą Spilamix. Taikyti pieninių galvijų subalansuoto veisimo ir mitybos technologijas. • Vykdyti mokslo žinių ir inovacinės praktikos sklaidą Lietuvos pieno ūkiuose, siekiant padidinti jų technologinę pažangą, ekonominį gyvybingumą ir konkurencingumą.

20	1PM-PV-09-1-001469-PR001	Reprodukcijos vadybos optimizavimas pieno ūkyje, naudojant kompiuterizuotą bandos valdymo programą	Projekto tikslai: • Supažindinti pieno gamintojus su kompiuterizuota karvių ir telyčių rūjų nustatymo sistema. • Paskatinti ūkininkus ir žemės ūkio bendroves diegti savo fermose kompiuterizuotas bandos valdymo programas, kurių pagalba galima tiksliai nustatyti rūjos ir sėklinimo laiką, išaiškinti slaptas (tylias) rūjas, siekiant pagerinti sėklinimo indeksą ir gauti ekonominę naudą. • Vykdyti naujausių informacinių technologijų, mokslo žinių ir inovacinės praktikos sklaidą Lietuvos pieno ūkiuose, siekiant padidinti jų technologinę pažangą, ekonominį gyvybingumą ir konkurencingumą.
21	1PM-PV-09-1-001470-PR001	Starterinių visaverčių kombinuotųjų pašarų, skirtų paršeliams, gamybos optimizavimas, naudojant kompiuterinę programą „Hybrimin Futter“ 2008 (lietuviška versija)	Projekto tikslai: • Supažindinti ūkininkus su galimybe gaminti visaverčius starterinius kombinuotuosius pašarus paršeliams savo ūkiuose iš vietinių žaliavų, kuriuose kompiuterinės programos „Hybrimin Futter“ 2008 (lietuviška versija) pagalba būtų numatytos visos paršeliams reikalingos maisto medžiagų poreikio normos, optimizuotos pagal minimalią pašarų žaliavų kainą. • Įrodyti kiaulių augintojams, kad savo ūkyje kompiuterinės programos „Hybrimin Futter“ 2008 (lietuviška versija) pagalba pagaminti starteriniai kombinuotieji pašarai paršeliams, optimizuoti pagal minimalią pašarų žaliavų kainą, yra daug pigesni nei pramonėje gaminami kombinuotieji starteriniai pašarai. • Nustatyti ir palyginti pramonės įmonėse ir ūkyje pagamintų starterinių kombinuotųjų pašarų įtaką paršelių sveikatingumui. • Projekto įgyvendinimo metu skatinti naujausių technologijų diegimą kiaulininkystės ūkiuose, siekiant didinti jų technologinę pažangą bei užtikrinti ekonominį gyvybingumą ir konkurencingumą.
22	1PM-PV-09-1-001471-PR001	Baltymų apykaitos galvijų didžiajame prieskrandyje optimizavimas eterinių aliejų ir mikroelementų kompleksinių preparatų pagalba	Projekto tikslai: • Supažindinti pieno gamintojus su galimybe optimizuoti baltymų apykaitą galvijų didžiajame prieskrandyje, naudojant eterinių aliejų ir mikroelementų kompleksinius preparatus. • Pademonstruoti pieno gamintojams ne tik praktinę, ekonominę eterinių aliejų ir mikroelementų kompleksinių preparatų naudą, bet ir įrodyti, kad, pradėjus naudoti šiuos preparatus gyvuliams šerti, pastebimas ir gyvulių sveikatos pagerėjimas. • Paskatinti ūkininkus pradėti naudoti eterinių aliejų ir mikroelementų kompleksinius preparatus, siekiant optimizuoti didžiajame prieskrandyje skaidomų ir neskaidomų baltymų santykį ir norint gauti gerą zootechninį efektą pieninėje galvijininkystėje.

			•Vykdyti pažangių technologijų sklaidą Lietuvos pieno ūkiuose, siekiant ekonominio efekto, gyvulių sveikatingumo pagerinimo ir technologinės pažangos.
23	1PM-PV-09-1-001473-PR001	Ekologinis karvių reprodukcinių sutrikimų prevencijos ir gydymo metodas, panaudojant lazerio šviesą	Projekto tikslai: • Skleisti ir diegti pieno ūkiuose ekologiškas karvių reprodukcinio sveikatingumo priežiūros technologijas. • Alternatyvios antibiotikams karvių reprodukcinės funkcijos profilaktikos ir gydymo sistemos lazerio šviesa diegimas Lietuvos pieno ūkiuose. • Vykdyti naujausių informacinių technologijų, mokslo žinių ir inovacinės praktikos sklaidą Lietuvos pieno ūkiuose, siekiant padidinti jų technologinę pažangą, ekonominį gyvybingumą ir konkurencingumą.
24	1PM-PV-09-1-001474-PR001	Intensyvaus kumeliukų auginimo metodo diegimas Lietuvos arklių augintojų ūkiuose	Projekto tikslai: • Supažindinti Lietuvos arklių augintojus su intensyviu kumeliukų auginimo metodu. • Skatinti arklių augintojus, ūkininkus, dirbančius su arkliais, diegti intensyvaus naujagimių kumeliukų auginimo metodą, kurio pagalba būtų galima ženkliai sumažinti jaunų arklių ir su jais kontaktuojančių žmonių traumų ir žūčių tikimybę bei padidinti jaunų kumeliukų vertę. • Vykdyti naujausių informacinių technologijų, mokslo žinių ir inovacinės praktikos sklaidą arklinių ūkiuose, siekiant padidinti jų technologinę pažangą, ekonominį gyvybingumą ir konkurencingumą.
25	1PM-PV-09-1-001475-PR001	Naujausių technologijų taikymas renkant ir perdirbant bičių duonelę, bikį ir pienelį	Projekto tikslai: • Supažindinti bitininkus su naujausių technologijų taikymo galimybėmis renkant ir perdirbant bičių duonelę, bikį ir pienelį. • Įrodyti bitininkams naujų technologijų taikymo bičių produktų gavyboje ekonominę naudą. • Paskatinti bitininkus gaminti ne tik medų, bet ir papildomus bičių produktus bei jų mišinius, siekiant gauti ekonominę naudą ir aprūpinti Lietuvos rinką bičių produktais. • Supažindinti bitininkus su komponentų, skirtų bičių produktų mišiniams gaminti, naujausiomis apdorojimo technologijomis ir specialių sąlygų sudarymu šiems produktų mišiniams ruošti. • Vykdyti naujausių technologijų, mokslo žinių ir inovacinės praktikos sklaidą bitininkams, siekiant padidinti jų technologinę pažangą, ekonominį gyvybingumą ir konkurencingumą. Uždaviniai: • Atliekant parodomuosius bandymus, įdiegti 3 ūkiuose (bitynuose) naujausias bičių produktų gavybos technologijas bičių šeimose, renkant duonelę, pienelį, bikį ir juos perdirbant.

			• Išmokyti bitininkus gaminti ne tik medų, bet ir inovatyviais metodais rinkti bičių produktus bei gaminti jų mišinius. • Supažindinti ir išmokyti bitininkus dirbti su pažangia bičių pienelio rinkimo prancūzų gamybos NICOT sistema, ukrainiečių ir prancūzų gamybos naujausiais bičių pikio rinktuvais.
26	1PM-PV-09-1-001477-PR001	Naujausių mokslo žinių ir pažangiausių technologijų taikymas, įrengiant sodinių šilauogių pramonines plantacijas ir ūkininkaujant jose	Projekto tikslas – įrengti 2 parodomuosius sodinės šilauogės bandymus, kuriuose numatoma įdiegti pažangiausias auginimo ir priežiūros technologijas, siekiant išauginti kokybišką uogų produkciją Lietuvos ir užsienio rinkai. Projekto uždaviniai: • Pagal naujausių mokslo žinių ir technologijų reikalavimus įrengti naujų Lietuvos klimato sąlygomis tinkamiausių auginti sodinių šilauogių veislių plantaciją, kurioje bus demonstruojami agrobiologinių savybių ir priežiūros skirtumai; • Diegti pažangias plantacinio sodinių šilauogių auginimo technologijas, apsaugant nuo šalnų, vykdant kovą su ligomis ir kenkėjais, atliekant genėjimą bei plantacijos laistymą. • Demonstruoti pažangias augalų aprūpinimo trąšomis technologijas. • Perduoti pažangią patirtį ir pamokyti Lietuvos ūkininkus šios naujos sodo kultūros modernių plantacijų įrengimo ir priežiūros technologijų. Projekto aktualumas. Sodinių šilauogių plantacinio auginimo verslas – ypač sparčiai Europoje ir pasaulyje besivystanti ūkio šaka. Šilauogių maistinė vertė lemia didėjančią jų paklausą, aukštą realizavimo kainą ir dar platesnio jų panaudojimo perspektyvas, todėl naujų plantacijų steigimas, taikant pažangiausias technologijas, atveria kelia ne tik į Lietuvos, bet ir į užsienio rinką ir sudaro galimybes ūkininkams, pasirenkantiems ne tradicinės ūkininkavimo šakas, gauti didelį pelną.
27	1PM-PV-09-1-001491-PR001	Kiaulių sėklinimo technologijos šaldyta kuilių sperma diegimas Lietuvoje	Projekto tikslas – diegti kiaulių sėklinimą šaldyta kuilių sperma Lietuvoje. Siekiant šio tikslo bus iškelti tokie uždaviniai: • LVA Gyvulininkystės instituto laboratorinėje-eksperimentinėje bazėje ir vienoje Lietuvos veislininkystės įmonėje pademonstruoti kuilių spermos užšaldymą ir šaldytos kuilių spermos saugojimą. • Dviejų ūkininkų reprodukciniuose kiaulių fermose atlikti paršavedžių rujos sinchronizaciją. • LVA Gyvulininkystės instituto laboratorinėje-eksperimentinėje bazėje, Valstybinės kiaulių veislininkystės stoties ir dviejų ūkininkų kiaulių reprodukciniuose fermose pademonstruoti šaldytos kuilių spermos atšildymą ir kiaulių sėklinimo į gimdos ragus metodą.
28	1PM-PV-09-1-001494-PR001	Paukštininkystės ūkiuose naudojamo	Projekto tikslai: • Padidinti paukščių produktyvumą ir pagerinti produkcijos kokybę naudojant paukščių

		vandens kokybės gerinimo fizikiniais metodais sistemos įdiegimas, gerinant paukščių produktyvumą ir produkcijos kokybę	girdymui apdorojimo sistema „Aqua 4D“ elektromagnetškai struktūruotą vandenį. Stiprinti paukščių sveikatą. Mažinti antibiotikų naudojimą. • Pagerinti paukštidžių higieninę situaciją išlaikant sausesnį kraiką ir geresnį mikroklimatą. • Pagerinti lesalų konversiją (7–12 proc.). • Skatinti visus paukščių augintojus naudoti savo ūkiuose ekologišką, novatorišką vandens apdorojimo sistemą „Aqua 4D“, kurios veikimas paremtas elektromagnetiniais virpesiais, siekiant didinti paukščių produktyvumą ir gerinti produkcijos kokybę bei natūraliu būdu neleisti susidaryti biologinei plėvelei vamzdynuose, sklendėse, nipeliuose. • Vykdyti mokslo žinių ir inovacinės praktikos sklaidą Lietuvos paukštininkystės ūkiuose, siekiant padidinti jų technologinę pažangą, ekonominį gyvybingumą ir konkurencingumą.
29	1PM-PV-09-1-001497-PR001	Išskirtinės kokybės šakniavaisių daržovių auginimo technologija besikeičiančio klimato sąlygomis	Projekto tikslas – diegti naują pažangią išskirtinės kokybės šakniavaisių daržovių auginimo technologiją, įrengiant parodomuosius bandymus. Remiantis jais ir gautais rezultatais skleisti mokslo žinias ir patirtį daržovių augintojų ir žemės ūkio konsultantų tarpe bei skelbti bandymų rezultatus įvairiomis viešinimo priemonėmis. Projekto uždaviniai – stiprinti žemės ūkio darbuotojų, kaimo gyventojų, daržininkų ir konsultantų patirtį ir įgūdžius pažangiausiose daržovių auginimo srityse besikeičiančio klimato, didėjančios konkurencijos ir besikeičiančių technologijų ir verslo aplinkoje. • Įrengti išskirtinės kokybės šakniavaisių lauko daržovių – morkų ir valgomųjų burokėlių – parodomuosius bandymus Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės instituto eksperimentinėje bazėje ir dviejų Lietuvos regionų atskiruose gamybiniuose ūkiuose. • Bandymuose taikyti naują išskirtinės kokybės daržovių auginimo technologiją arba jos elementus. • Kiekvienais projekto vykdymo metais organizuoti po 2 lauko dienas ir 2 seminarus suinteresuotoms žemės ūkio įmonėms, ūkiams, bendrovėms, skleisti naujoves bei gamintojų patirtį. Projekto aktualumas: Klimato kaita, sausros, padidėjusi daržininkystės produkcijos pasiūla iš ES šalių, sunkmetis – tokios šios dienos papildomos problemos iškyla daržovių augintojams. Siekiant apsaugoti rinką ir populiarinti lietuviškas daržoves rekomenduojama auginti išskirtinės kokybės daržoves jas pažymint specialiais ženklais ir naudoti naujas specialias auginimo technologijas bei jų elementus. Tai padės išlikti konkurentabiliams daržovių augintojais.

30	1PM-PV-09-1-001501-PR001	Produktyvių sėtinių žalienu įrengimas ir tvarkymas pieno ūkyje	Pagrindinis tikslas – pieno ūkiuose diegti naujausias mokslo žinias ir pasiekimus įrengiant bei tvarkant produktyvias sėtines žalias, kurios leistų ūkininkams pagerinti savos gamybos žolinių pašarų kokybę, sumažinti jų savikainą, mažinti pieno savikainą bei gerinti jo kokybę, kartu padidinant pieno ūkių konkurencingumą ir pelningumą. Galvijininkystė Lietuvoje turi senas tradicijas, nes šalies gamtinės klimatinės sąlygos yra labai palankios augti daugiametėms žolėms, o šviežia žolė bei iš jos pagaminti žoliniai pašarai yra geriausias ir pigiausias pašaras pieniniams ir mėsiniams galvijams. Pasaulinėje rinkoje šiuo metu didėja pieno ir mėsos, kurie yra pagaminti šeriant gyvulius žoliniais pašarais, paklausa. Šalyje mažėjant galvijų skaičiui, dideli žalienu plotai buvo apleisti, pablogėjo jų botaninė sudėtis, labai sumažėjo produktyvumas. Pagal žalienu plotus Lietuvoje turėtų būti laikoma beveik 2 kartus daugiau galvijų. Ganančios gyvulius arba gaminat žolinius pašarus ekstensyviose žalienuose, neįmanoma užtikrinti aukšto galvijų produktyvumo bei pagaminamos produkcijos konkurencingumo Europos ir pasaulio rinkose. Tinkamai įrengtos sėtinės žalios yra 2,5–4 kartus produktyvesnės už ekstensyvias. 1 ha žalienu derlius savo energetine verte gali prilygti 7–8 t/ha-1 grūdų derliui. Brangstant pašariniams baltymams, savaime ūkyje užaugintos ankštinės žolės yra pigiausias pašarinių baltymų šaltinis, o jų užfiksuotas ir dirvoje sukauptas biologinis azotas padeda sumažinti žalienu tręšimo kaštus bei aplinkos taršą nitratais ir kitais azoto junginiais. Projekto įgyvendinimo metu skirtingų Lietuvos regionų ūkininkai galės artimomis savo ūkiui sąlygomis nuosekliai susipažinti su produktyvių sėtinių žalienu įrengimo bei tvarkymo galimybėmis ir ypatumais.
31	1PM-PV-09-1-001503-PR001	Technologinės inovacijos ekologinės gamybos ūkiams	Pagrindinis projekto tikslas – ekologinės gamybos ūkiuose diegti technologines inovacijas, kurios leistų padidinti auginamų žemės ūkio augalų derlingumą, pagerinti išauginamos produkcijos kokybę bei su šiomis technologinėmis inovacijomis supažindinti kuo platesnį ratą ekologiškai ūkininkaujančių ar ketinančių ekologiškai ūkininkauti. Projekto rezultatai: Įrengti 4 pažangiausių ekologiškų žemės ūkio augalų auginimo technologijų parodomuosius bandymus (Lietuvos žemės ūkio universiteto ekologinės gamybos ūkyje bei trijuose skirtingų Lietuvos regionų ekologinės gamybos ūkiuose). Įgyvendinant projektą surengta iš viso 12 lauko dienų bei suorganizuota 12 seminarų ekologinės gamybos ūkininkams bei besidomintiems ekologiniu ūkininkavimu ir 2 seminarai konsultantams, išleisti 3 informaciniai lapeliai, paskelbta 12 straipsnių respublikinėje spaudoje. Rezultatais pasinaudojo 200 galutinių naudos gavėjų. Pasibaigus projektui technologinės inovacijos ar atskiri technologinio proceso fragmentai įdiegti 80 ekologinės gamybos ūkių.

			Projekto parengimo darbai: Lietuvos žemės ūkio universiteto Agroekologijos centre yra ištirtos ir parengtos įvairių ekologiškai auginamų žemės ūkio augalų auginimo technologijos, kurių pagrindu buvo įrengiami demonstraciniai bandymai.
32	1PM-PV-09-1-001504-PR001	Inovatyvi žieminių kviečių auginimo technika	Pagrindinis tikslas – prekiniuose ūkiuose diegti inovatyvias žieminių kviečių auginimo technologijas, kurios leistų žemdirbiams padidinti produkcijos gamybos konkurencingumą mažinant auginimo išlaidas, optimizuojant produktyvumą bei gerinant produkcijos kokybę. Projekto aktualumas: Žieminiai kviečiai nuo seno yra vienas pagrindinių ir plačiausiai auginamų žemės ūkio augalų Lietuvoje. Didėjanti konkurencija augalininkystės produktų gamybos rinkoje verčia žemdirbius optimizuoti žieminių kviečių auginimo technologijas ir mažinti auginimo kaštus. Augintojams trūksta žinių ir patyrimo apie inovatyvias žieminių kviečių auginimo technologijas, todėl išauginta produkcija neretai tampa nekonkurentabili. Įgyvendinant projektą numatomos demonstruoti žieminių kviečių auginimo technologijas, kurios leistų žemdirbiams padidinti produkcijos gamybos konkurencingumą mažinant auginimo išlaidas, optimizuojant produktyvumą bei gerinant produkcijos kokybę. Augintojai skirtinguose regionuose artimomis savo ūkiui sąlygomis susipažintų, kaip įvertinti faktinę pasėlių būklę ir koreguoti augalų vystymąsi bet kuriuo augimo laikotarpiu reikiama linkme, išsiaiškintų augalų produktyvumo formavimo ir augalų stresų valdymo esmę bei išmoktų taikyti reikiamas priemones skirtingomis agroklimatinėmis sąlygomis. Įgyvendinę siūlomas technologijas ir sudarę optimalias augalų augimo sąlygas ūkininkai galėtų tikėtis 6–8 t/ha-1 derlingumo (priklausomai nuo regiono) ir ne mažiau 12 % baltymų kiekio grūduose. Projekto įgyvendinimas skatino konkurencingo ūkininkavimo plėtrą Lietuvoje. Kokie projekto parengimo darbai jau atlikti? Lietuvos žemės ūkio universiteto darbuotojai, atsižvelgdami į kintančias klimatinės ir gamybos sąlygas, nuolat tiria ir tobulina žieminių kviečių auginimo technologijas bei jas diegia pažangiuose ūkiuose. Šiais klausimais kasmet rengia keletą seminarų, lauko dienų, publikuoja mokslinius ir populiarius straipsnius Lietuvos bei užsienio šalių leidiniuose.
33	1PM-PV-09-1-001505-PR001	Linijinių ir hibridinių žieminių rapsų auginimo technologijos konkurencingos	Pagrindinis tikslas – prekiniuose ūkiuose diegti pažangias linijinių (pvz., „Sunday“) ir hibridinių (pvz., Kronos“) žieminių rapsų auginimo technologijas, kurios leistų žemdirbiams padidinti produkcijos gamybos konkurencingumą, mažinant auginimo išlaidas bei gerinant produkcijos kokybę. Numatoma optimizuoti žieminių rapsų sėklų produktyvumą lemiančius technologinius parametrus: augalų apsaugos priemones,

		produkcijos gamybai	tręšimą, veisles, sėjos laiką, atsižvelgiant į atskirų Lietuvos regionų agroklimatines sąlygas ir bendrus klimato pokyčius. Rekomenduojamos technologijos galės būti taikomos siekiant patenkinti rapsų sėklų poreikį maistui, pašarui ir energetinėms reikmėms.
34	1PM-PV-09-1-001508-PR001	Inovatyvus piktžolių terminis naikinimas svogūnų pasėlyje	Pagrindinis tikslas – supažindinti suinteresuotus asmenis (ūkininkus, daržininkystės ūkių darbuotojus ir kitus fizinius ar juridinius asmenis) su eksperimentiniu inovatyviu piktžolių terminio naikinimo įrenginiu, jo veikimo principu ir taikymo galimybėmis. Projekto uždaviniai: • Užbaigti eksperimentinio piktžolių naikinimo įrenginio gamybą, automatizuojant jo veikimą ir pritaikant kilnojamam bandymų vykdymui. • Atlikti parodomuosius svogūnų pasėlių priežiūros lauko bandymus naudojant piktžolių terminio naikinimo technologiją, skatinant inovacijų taikymą žemės ūkio veikloje. • Supažindinti su terminio piktžolių naikinimo svogūnų pasėliuose teoriniais pagrindais ir technologijomis, siekiant sklandžios žemės ūkio veiklos tobulinimo. • Skleisti naujas žinias, siekiant stiprinti ūkininkų gebėjimus ir įgūdžius prisitaikyti prie naujų technologijų taikymo prižiūrint svogūnų pasėlius. Projekto aktualumas: Piktžolės, kaip nereikalingi augalai, daro didelę žalą pasėliams. Joms išravėti, pašalinti ar sunaikinti išleidžiamos didelės pinigų sumos. Dažniausiai piktžolėms naikinti naudojami herbicidai, kuriais užteršiama aplinka ir žemės ūkio produkcija. Lietuvoje kasmet sunaudojama apie 1 100–1 200 tonų herbicidų. Projekte pristatomas terminis piktžolių naikinimas svogūnų pasėliuose yra labai aktualus ir perspektyvus šiais požiūriais: Ekologinei žemės ūkio plėtrai. • Piktžolių naikinimas vandens garu svogūnų pasėliuose sukurs labai palankias sąlygas ekologinio daržininkystės ūkio plėtrai mūsų šalyje ir palengvins labai paklausių ekologiškų mūsų žemės ūkio produktų tiekimą vidaus ir užsienio rinkoms. • Ekologinės būklės šalyje pagerinimui. Plačiai pritaikius terminį piktžolių naikinimą vandens garu, Lietuvoje bus galima sumažinti herbicidų naudojimą ir aplinkos taršą. Pagerės Lietuvos ekologinė būklė. • Piktžolių naikinimo vandens garu įrangos gamyba sukurs naujų darbo vietų mūsų šalyje.
35	1PM-PV-10-1-002963-PR001	Mokslo žinių ir inovacijų sklaida pritaikant geros higienos praktikos	Projekto bendrasis tikslas – stiprinti žmogiškuosius išteklius ir didinti pajamų lygį žemės, maisto ir miškų ūkio sektoriuje, prisidėti gerinant žemės, maisto ir miškų ūkio konkurencingumą bei gyvenimo kokybę ir skatinti ekonominės veiklos įvairinimą kaimo vietovėse.

		ir RVASVT principus ūkyje: pirminėje grūdų, miltų ir kepinių gamyboje	Projekto specialusis tikslas – skleisti mokslo žinias ir inovacijas, pritaikant geros higienos praktikos bei rizikos veiksnių analizės ir svarbiausiųjų valdymo taškų (RVASVT) principus ūkyje: pirminėje grūdų, miltų ir kepinių gamyboje. Projekto uždaviniai: • Stiprinti ūkininkų ir kitų kaimo gyventojų, kurių veikla susijusi su žemės ūkiu ir maistu, profesinius įgūdžius, reikalingus prisitaikant prie kokybinių ir kiekybinių pokyčių, vykstančių žemės ūkio bei kaimo plėtros sektoriuje. • Skleisti mokslo žinias bei inovacijas grūdų produktų ir maisto kokybės bei saugos, o taip pat kaimo plėtros srityse. • Užtikrinti lauko dienų, parodomųjų bandymų, seminarų metu efektyvią informacijos apie mokslo naujoves maisto saugos ir kokybės grūdų, miltų ir kepinių gamybos grandinėje sklaidą įvairiuose Lietuvos regionuose.
36	1PM-PV-10-1-002964-PR001	Biomasės kaip atsinaujinančio energijos šaltinio panaudojimo biokuro gamybai inovacinės praktikos sklaida	Bendrasis projekto tikslas – skatinti platesnį atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimą šilumos ir elektros gamyboje bei didinti žemės ūkio konkurencingumą, stiprinant žmogiškuosius išteklius ir diegiant pažangias technologijas bei inovacijas atsinaujinančių energijos šaltinių panaudojimo srityje. Specialusis tikslas – skatinti dirbančius žemės ūkyje asmenis sparčiau diegti mokslo naujoves, kuriant konkurencingą ūkį ir gerinant gyvenimo kokybę kaime, panaudojant atsinaujinančius energijos šaltinius – šiaudus, energetines žoles ir kitus biomasės išteklius bei gamybos procese susidariusias atliekas (pelenus). Veiklos tikslas – skleisti žemės ūkio veiklos, žemės ūkio produktų perdirbimo ūkininko ūkyje ar žemės ūkio įmonėje mokslo žinias bei inovacijas atsinaujinančių energijos šaltinių panaudojimo srityje.
37	1PM-PV-10-1-002968-PR001	Kompiuterizuota bandos valdymo programa – inovatyvus pieno ūkio rentabilumo ir pieno kokybės gerinimo metodas	Projekto tikslai: • Didinti Lietuvos pieno ūkių konkurencingumą, diegiant pažangiausias pieno gamybos technologijas ir inovacijas. • Paskatinti ūkininkus ir žemės ūkio bendroves sparčiau diegti kompiuterines technologijas pieno gamyboje, siekiant didesnės ekonominės naudos bei norint pagerinti žaliavinio pieno kokybę. • Vykdyti naujausių informacinių technologijų, mokslo žinių ir inovacinės praktikos sklaidą Lietuvos pieno ūkiuose. • Supažindinti pieno gamintojus su naujausios kartos melžimo įranga, paskatinti diegti melžimo įrangą, tausojančią gyvulių sveikatą, o taip pat ir užtikrinančią gerą pieno kokybę. • Supažindinti pieno gamintojus su kompiuterizuota bandos valdymo programa. Projekto uždaviniai:

			• Pademonstruoti Lietuvos pieno gamintojams kompiuterizuotos bandos valdymo programos efektyvumą pagal pieno kokybės ir pieno gamybos rentabilumo rodiklius. • Pademonstruoti Lietuvos pieno gamintojams naujos kartos melžtuvus. • Išmokyti ūkininkus ir žemės ūkio bendrovių darbuotojus naudotis kompiuterizuota bandos valdymo programa ir optimizuoti darbo laiko sąnaudas savo pieno ūkyje. • Vykdyti parodomųjų bandymų rezultatų (tarpinių ir galutinių) sklaidą: suorganizuoti 5 parodomuosius bandymus, 10 lauko dienų, 10 seminarų, parašyti 5 straipsnius respublikinėje spaudoje, parengti ir išplatinti 5 informacinius lapelius ir parengti 5 rekomendacijas.
38	1PM-PV-10-1-003013-PR001	Mokslo žinių ir technologijų pritaikymas sveikatai palankių gyvūninės ir augalinės kilmės maisto produktų gamybai ūkiuose	Projekto bendrasis tikslas – didinti žemės ūkio sektoriaus konkurencingumą žemės ūkio produktų perdirbimo srityje, stiprinant žmoniškuosius išteklius bei diegiant pažangias technologijas ir inovacijas. Projekto specialusis tikslas – skatinti asmenis, dirbančius žemės ūkyje, sparčiau diegti mokslo ir technologijų naujoves, susijusias su sveikatai palankių gyvūninės ir augalinės kilmės maisto produktų gamyba ūkiuose. Projekto veiklos tikslas – pritaikyti maisto mokslo žinias ir technologijas sveikatai palankių gyvūninės ir augalinės kilmės maisto produktų gamybai ūkiuose.
39	1PM-PV-10-1-003015-PR001	Perspektyvių vaistinių augalų auginimo ir inovatyvių vaistinės augalinės žaliavos ruošimo technologijų, naudojant saulės energiją, sklaida	Pagrindinis projekto tikslas – skatinti vaistažolininkystę kaip netradicinę ir aplinkai palankią ūkininkavimo formą žemės ir miškų ūkiuose, kuriant konkurencingą ūkį kaime ir gerinant gyvenimo kokybę. Specialusis projekto tikslas – mokslo žinių ir inovacinės praktikos sklaida apie vaistinių augalų auginimą ir tinkamą vaistinės augalinės žaliavos ruošimą skirtingų Lietuvos geografinių regionų ūkiuose. Pastaruoju metu pasaulyje sparčiai didėja natūralių vaistinių augalinių žaliavų paklausa. Lietuvos žemės ūkio universitete, Vytauto Didžiojo universiteto Kauno botanikos sode ir kitose Lietuvos mokslinėse įstaigose atlikti moksliniai tyrimai rodo, kad galima padidinti ekologiškai auginamų vaistinių augalų derlingumą, pagerinti produkcijos kokybę. Technologinių inovacijų įdiegimas specializuotuose ekologinės gamybos ūkiuose leistų Lietuvoje padidinti vaistinių augalų derlingumą, pagerinti išauginamos produkcijos kokybę.
40	1PM-PV-10-1-003049-PR001	Universalaus ūkininkavimo modelio diegimas auginant perspektyvias	Bendrasis tikslas – stiprinti ūkių tvarumą ir konkurencingumą, plėtojant ūkininkų kompetenciją tulpių gamybinio augimo ir augalinės produkcijos srityje, stiprinant žmoniškuosius išteklius per mokymus ir inovacijų taikymą praktikoje. Specialusis tikslas – sudaryti palankias sąlygas ūkininkams įsisavinti tulpių auginimo ir priežiūros pažangias technologijas (nuo dauginimo ir auginimo iki produkcijos paruošimo ir realizavimo) ir pritaikyti jas kuriant savarankiškai išlaikanti, universalų ir

		tulpių rūšis ir veisles	konkurencingą ūkį, gerinti gyvenimo kokybę kaime. Veiklos tikslas – skleisti mokslo žinias bei praktiniais darbais pagrįstą tulpių kultūros auginimo ir priežiūros patirtį, padidinant galimybes ūkininkams išplėsti ir pajavairinti savo veiklos sritį, pagerinant aplinką.
41	1PM-PV-10-1-003054-PR001	Žemės ūkio gamybos optimizavimas ūkininkų ūkiuose	Bendrasis tikslas – siekti, kad žemės ūkio produkcijos gamintojai racionaliai naudotų gamybos išteklius, didintų šalies ūkių žemės ūkio veiklos darbo našumą, pelningumą ir konkurencingumą. Specialusis tikslas – mokyti žemės ūkio darbuotojus įsisavinti ir diegti informacinių technologijų mokslo naujoves, stiprinant žemės ūkio darbuotojų ūkio valdymo ekonomikos srityje įgūdžius ir gebėjimus bei gerinant gyvenimo kokybę kaime. Veiklos tikslas – skleisti ir įgyvendinti kompiuterinio raštingumo ir žemės ūkio ekonomikos mokslo žinias bei inovacijas, taikant žemės ūkio gamybos optimizavimo modelį ūkininkų ūkiuose. Veiklos uždaviniai: • Parengti žemės ūkio gamybos optimizavimo bazinę ir tipines metodikas bei kompiuterines programas. • Parengti 22 straipsnius ir 22 informacinius lapelius apie žemės ūkio gamybos optimizavimą. • Organizuoti seminarus Lietuvos regionuose, užtikrinant naujo ūkininkavimo metodo įsisavinimo tolygią sklaidą, perteikiant ūkininkams (315) teorines žinias ir pateikiant žemės ūkio gamybos optimizavimo modelio pavyzdžius, siekiant maksimalaus pelno konkrečiomis ūkininkavimo sąlygomis. • Organizuoti lauko dienas Lietuvos regionuose, užtikrinant naujo ūkininkavimo metodo įsisavinimo tolygią sklaidą, perteikiant ūkininkams (265) ir konsultantams, profesinių mokyklų ir kolegijų dėstytojams (140) teorines žinias bei pateikiant žemės ūkio gamybos optimizavimo modelio pavyzdžius, siekiant maksimalaus pelno konkrečiomis ūkininkavimo sąlygomis. • Diegti žemės ūkio gamybos optimizavimo metodą 22 ūkininkų ūkių gamybos sąlygomis, siekiant didinti darbo našumą ir žemės ūkio veiklos konkurencingumą. • Demonstruoti ūkių gamybos optimizavimo modelius žemės ūkio srities konsultantams ir kitiems suinteresuotiems asmenims 11 parodomųjų bandymų rezultatų sklaidai skirtuose renginiuose (lauko dienos), siekiant žemės ūkio veiklos optimizavimo metodo įsisavinimo plačios sklaidos.
42	1PM-PV-10-1-003058-PR001	Ūkinės paskirties gyvūnų inovatyvios auginimo sistemos	Šio projekto bendrasis tikslas yra skleisti inovatyvias ūkinės paskirties gyvūnų auginimo sistemas, skatinti diegti mokslo naujoves, kurios leistų mažinti aplinkos taršą ir prisidėti prie kraštovaizdžio išsaugojimo, užtikrintų gyvūnų gerovės ir higienos reikalavimų

		ir gyvūninės kilmės produktų pateikimas vartotojui	įgyvendinimą, pateiktų naujus ekonominio ūkininkavimo metodus racionaliau panaudojant turimus materialiuosius, piniginius bei žmogiškuosius išteklius galvijininkystės ir kiaulininkystės ūkiuose bei paskatintų projekto naudos gavėjus šeimos ūkiuose gaminti maisto produkciją galutiniams vartotojams.
43	1PM-PV-10-1-003060-PR001	Išskirtinės kokybės desertinių obuolių auginimas ir perdirbimas	Bendrasis projekto tikslas – didinti Lietuvos sodininkystės verslo konkurencingumą, auginant išskirtinės kokybės vaisius, įdiegus pažangiausias desertinių vaisių auginimo ir perdirbimo technologijas bei inovacijas, kartu išplečiant obuolių rinką ir keliant vaisių ir daržovių sektoriaus darbuotojų bei naujai numatančių sodininkauti ūkininkų bei konsultantų kvalifikaciją. Specialusis tikslas – pritaikyti mokslo naujoves verslinėje sodininkystėje, skatinti aktyviau naudoti sodininkystės inovacijas visoje šalyje, taikyti šalies ekonominėmis bei klimatinėmis sąlygomis moksliskai pagrįstas išskirtinės kokybės vaisių auginimo technologijas, pagerinti kaime dirbančių žmonių gyvenimo kokybę bei užtikrinti puikios kokybės ir saugių lietuviškų vaisių tiekimą vartotojams. Veiklos tikslas – skleisti mokslo žinias bei inovacijas ūkininkų ir bendrovių ūkiuose, demonstruojant išskirtinės kokybės vaisių auginimo technologiją ir specifinius jos elementus, diegiant naujų perdirbimo produktų technologijas. Visuose preliminarai numatomuose projekto įgyvendinimo objektuose yra šiuolaikiniai intensyviai prižiūrimi derantys obelių sodai, reikalingiausia specializuota sodų priežiūros technika, kvalifikuoti darbininkai ir specialistai, o instituto eksperimentinėje bazėje patyrę mokslo darbuotojai su aptarnaujančiu personalu. Išskirtinės kokybės desertinių obuolių auginimo ir perdirbimo projektas bus vykdomas LAMMC filialo Sodininkystės ir daržininkystės instituto eksperimentinėje bazėje ir keturiuose specializuotuose ūkiuose įvairiuose šalies sodininkystės pozoniuose.
44	1PM-PV-10-1-003065-PR001	Augalų ir dirvožemio derlingumo palaikymas kultūrinėmis priemonėmis	Projekto tikslas – skleisti augalų ir dirvožemio derlingumo palaikymo kultūrinėmis priemonėmis (augalų kaita, augalinėmis liekanomis, tarpiniais pasėliais, subalansuotu tręšimu) bei jų derinimo su bearimiu žemės dirbimu mokslo žinias bei inovacijas.
45	1PM-PV-10-1-003069-PR001	Inovacinių technologijų sklaida, diegiant tvaraus, daugiatislio ūkininkavimo	Projekto bendrasis tikslas – didinti miškų ūkio konkurencingumą, plėtojant inovacines technologijas ir diegiant tvaraus, daugiatislio ūkininkavimo principus. Projekto specialusis tikslas – skatinti žemės ir miškų ūkio veikla užsiimančius privačius žemės savininkus ir įmones diegti pažangių pušies atkūrimo metodų, eglės augūnų reprodukcinių plantacijų, laukinės gyvūnijos tausojimo ir jos poveikio reguliavimo

		principus miškininkystėje	inovacinę praktiką, mokslo naujoves, kuriant konkurencingą ūkį ir gerinant gyvenimo kokybę kaime.
46	1PM-PV-10-1-003087-PR001	Dirvos derlingumą išsaugančių maistinių ir pašarinių žemės ūkio augalų moksliai pagrįstų auginimo technologijų diegimas ūkiuose	Projekto pagrindiniai tikslai ir uždaviniai: • Didinti žemės ūkio konkurencingumą, diegiant pažangias mokslo tyrimais pagrįstas dirvos derlingumą išsaugančias, energetines ir laiko sąnaudas bei lėšas taupančias žemės dirbimo, maistinių ir pašarinių augalų auginimo technologijas. • Skatinti ūkininkus ir žemės ūkio bendroves sparčiau diegti agronominių mokslų pasiekimus, padedančius palaikyti dirvožemio derlingumą, apsaugoti dirvožemį nuo rūgštėjimo auginant javus, cukrinius runkelius bei vienamečius ir daugiamečius žolinius pašarinius augalus. Projekto aktualumas: Lietuvos agrarinių ir miškų mokslo centro Žemdirbystės institute ir regioniniuose padaliniuose atlikta įvairių žemės ūkiui aktualių mokslinių tyrimų. Gauti rezultatai rodo galimybes didinti žemės ūkio konkurencingumą, gauti gausią ir aukštos kokybės augalininkystės produkciją. Dauguma tyrimų atlikta mokslo įstaigos eksperimentinėje bazėje. Siekiant skatinti dirbančius žemės ūkyje sparčiau diegti mokslo naujoves svarbu mokslo pasiekimus pademonstruoti konkrečiame ūkyje gamybinėmis sąlygomis įvairiuose regionuose. Tai leis su mokslo pažangiausiomis technologinėmis naujovėmis susipažinti kuo platesniam ūkininkų ir žemės ūkyje dirbančių asmenų ratui.
47	1PM-PV-11-1-006639-PR001	Netradicinės augalinės žaliavos (topinambų, moliūgų, daigintų sėklų) auginimas ir jos panaudojimas maisto produktų gamybai	Projekto bendrasis tikslas – didinti žemės ūkio konkurencingumą, stiprinant žmogiškuosius išteklius, išplečiant mokymo ir mokslo žinių bei inovacinės praktikos sklaidos veiklą žemės ūkyje ir diegiant pažangias technologijas ir inovacijas pirminėje maisto tvarkymo grandinėje – augalinių žaliavų gamyboje. Projekto specialusis tikslas – skatinti ūkininkus sparčiau diegti mokslo naujoves, kuriant konkurencingam ūkiui platesnį produktų asortimentą, racionaliai naudojant netradicines vietines žaliavas (topinambus, moliūgus), bei didinti netradicinių augalų vartojimo efektyvumą regionuose. Projekto veiklos tikslas – skleisti netradicinių augalinių žaliavų panaudojimo ir taikymo galimybių aukštesnės pridėtinės vertės žemės ūkio ir maisto produktų gamybai mokslo žinias ir inovacijas. Projekto veiklos uždaviniai: • Siekti sklandžios žemės ūkio ir kaimo raidos, didinant aukštesnės pridėtinės vertės žemės ūkio ir maisto produktų gamybą, išplečiant mokymo ir mokslo žinių ir pažangios praktikos sklaidos veiklą žemės ūkyje. • Stiprinti ūkininkų ir kitų kaimo gyventojų įgūdžius ir gebėjimus prisitaikyti prie

			besikeičiančios technologinės ir verslo aplinkos, paskatinti diegti mokslo naujoves, siekiant sėkmingai įgyvendinti naujausius maisto kokybės, aplinkos apsaugos, biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio išsaugojimo reikalavimus, diegti naujas gamybos technologijas (miltų gamyba, prisilaikant RVASVT sistemos reikalavimų, produktų liofilizavimas) ekonominio ūkininkavimo metodus. • Skatinti pažangiųjų technologijų ir inovacijų taikymą, auginant ir ypač minimaliai perdirbant topinambus, moliūgus, rengiant lauko dienas, parodomuosius bandymus, seminarus, demonstruojant technologines naujoves gamybinėmis sąlygomis įvairiuose Lietuvos regionuose.
48	1PM-PV-11-1-006640-PR001	Smidro – perspektyvios daržovės Lietuvoje auginimas, laikymas ir perdirbimas	Projekto bendrasis tikslas – didinti žemės ūkio konkurencingumą, stiprinant žmogiškuosius išteklius, diegiant pažangias technologijas ir inovacijas. Projekto specialusis tikslas – skatinti dirbančius žemės ūkyje asmenis sparčiau diegti mokslo naujoves, kuriant konkurencingą ūkį ir gerinant gyvenimo kokybę kaime. Projekto veiklos tikslas – skleisti smidrų auginimo, ūglių laikymo ir perdirbimo technologijų ūkininko ūkyje mokslo žinias ir inovacijas. Projekto veiklos uždaviniai: • Siekti sklandžios žemės ūkio ir kaimo raidos, įveisiant pramonines smidrų plantacijas ir pateikiant vartotojui kokybišką produkciją, išplečiant mokymo ir mokslo žinių bei inovacinės praktikos sklaidos veiklą žemės ūkyje. • Stiprinti dirbančiųjų žemės ūkyje įgūdžius ir gebėjimus prisitaikyti prie besikeičiančios technologinės bei verslo aplinkos, paskatinti diegti mokslo naujoves siekiant sėkmingai įgyvendinti naujausius maisto kokybės, aplinkos apsaugos ir biologinės įvairovės išsaugojimo reikalavimus, diegti naujas smidrų auginimo, laikymo ir perdirbimo technologijas. • Užtikrinti lauko dienų, parodomųjų bandymų, seminarų metu informacijos apie mokslo naujovių auginant smidrų plantacijas, laikant bei perdirbant smidrų ūglius sklaidą Šiaulių, Ukmergės ir Kauno rajonuose. Technologinės naujovės bus demonstruojamos gamybinėmis sąlygomis ir paskatins pažangių technologijų ir inovacijų taikymą žemės ūkio veikloje.
49	1PM-PV-11-1-006650-PR001	Naujų selekcinčių medžių rūšių – trešnių ir tuopų – plantacinių miškų veisimo inovatyvių technologijų ir mokslo žinių	Bendrasis projekto tikslas – stiprinti žmogiškuosius išteklius ir skleisti intensyvios plantacinės miškininkystės pažangiausias inovacijas. Projekto uždaviniai: • Sukurti Lietuvoje selekcionuotų naujų perspektyvių medžių rūšių – miškinės trešnės ir hibridinių tuopų – parodomųjų-eksperimentinių sutrumpintos apyvartos plantacinių želdinių tinklą, skirtą demonstruoti ir tirti šių rūšių veisimo ir auginimo Lietuvoje ypatybes.

		taikymas bei sklaida	• Demonstruoti skirtingo selekcijos lygmens ir intensyvumo selekcionuotos medžiagos veislių, klonų, šeimų ir kilmų reprodukcinės medžiagos dauginimo ir išauginimo technologijų ir inovacijų galimybes. • Išmokyti ūkininkus, miško savininkus, žemės arba miškų ūkio srities konsultantus, profesinių mokyklų ir kolegijų dėstytojus dauginti medžiagą, veisti, prižiūrėti ir naudoti intensyvios miškininkystės miškinės trešnės ir tuopų hibridų plantacinius želdinius.
50	1PM-PV-11-1-006701-PR001	Išskirtinės kokybės kviečių produktų gamyba, naudojant sėklai apdoroti antimikrobinius biopreparatus, o atliekoms perdirbti – inovatyvias technologijas	Projekto pagrindiniai tikslai – skleisti mokslo žinias ir inovacinę praktiką, pritaikant šiuolaikinius biotechnologinius sprendimus žemės ūkio sektoriuje išskirtinės kokybės grūdų ir grūdų produktų gamybai bei racionaliam grūdų perdirbimo atliekų panaudojimui. Projekto specialusis tikslas – diegiamos mokslo naujovės apie pažangius išskirtinės kokybės produktų gamybos ir perdirbimo būdus, kurios skatins saugią ir be atliekų grūdų ir jų produktų gamybą bei padės gerinti žemės ir maisto ūkio konkurencingumą bei gyvenimo kokybę ir skatins ekonominės veiklos įvairinimą kaimo vietovėse. Papildoma inovacinė nauda – naujų mokslo žinių sklaida apie biotechnologines priemones, skirtas žemės ūkio ir maisto produktų saugos didinimui bei efektyviam atliekų panaudojimui. Projekto uždaviniai: • Stiprinti ūkininkų ir kitų kaimo gyventojų, kurių veikla susijusi su žemės ūkiu ir maisto gamyba, profesinius įgūdžius išskirtinės kokybės grūdų produktų gamybos ir grūdų perdirbimo atliekų racionalaus panaudojimo srityje, reikalingus prisitaikant prie vykstančių respublikoje žemės ūkio bei kaimo plėtros sektoriuje kokybinių ir kiekybinių pokyčių. • Įrengti parodomuosius bandymus ūkininkų/smulkių ar vidutinių žemės ūkio įmonių ūkiuose, demonstruojant biotechnologijos srities mokslo žinias bei inovacijas, skirtas grūdinės žaliavos saugai didinti, gaminant išskirtinės kokybės grūdus ir jų produktus, bei racionaliam grūdų perdirbimo atliekų panaudojimui. • Skleisti inovacijas kaimo plėtros srityse, diegiant naujas technologijas ir steigiant naujus gamybos padalinius: antimikrobinių biopreparatų gamybos, išskirtinės kokybės grūdų produktų gamybos ir grūdų atliekų perdirbimo (į biodegalus ir trąšas). • Užtikrinti, kad tiesiogiai ir praktiškai būtų supažindinama su mokslo žiniomis ir parodomųjų bandymų rezultatais: organizuojant lauko dienas ir seminarus ugdyti gebėjimus kurti išskirtinės kokybės produktus bei taikyti kitus inovatyvius atliekų perdirbimo būdus mažuose ūkiuose/smulkiuose ar vidutinėse žemės ūkio įmonėse.

51	1PM-PV-11-1-006726-PR001	Heterozės naudojimas Lietuvos mėšinių galvijų ūkiuose	Igyvendinant projektą planuojama vykdyti gamybinį kryžminimą panaudojant įvairių veislių mėšinius bulius, kad būtų gauta aukštesnės pridėtinės vertės mėsos produkcija, užtikrinant galvijų fiziologinius poreikius. Projekto uždaviniai: • Pritaikyti mokslinių tyrimų rezultatus tradiciniuose ir ekologiniuose mėšinės galvijininkystės ūkiuose, atliekant juose 6 parodomuosius bandymus. • Vykdyti parodomųjų bandymų galutinių ir tarpinių rezultatų sklaidą: suorganizuoti 24 lauko dienas, 24 seminarus, parengti ir publikuoti 3 straipsnius respublikinėje spaudoje, parengti 3 informacinius lapelius bei juos išplatinti. • Tobulinti žemdirbių kvalifikaciją, diegiant pažangius selekcijos metodus. Igyvendinant projektą ne mažiau kaip 200 dalyvių apmokyti diegti pažangias mėšinių galvijų auginimo technologijas, patobulinti žinias ir įgyti daugiau įgūdžių, sužinoti, kaip įgyvendinti kompleksinės paramos susiejimo reikalavimus, susijusius su gyvūnų gerove. Ne mažiau kaip 40 ūkininkų ketins taikyti technologijas ar jų atskirus fragmentus.
52	1PM-PV-11-1-006727-PR001	Ūkio konkurencingumo didinimas efektyviam ūkio valdymui naudojant pažangiausias informacines technologijas	Projektas skirtas skatinti žemdirbius diegti ir naudoti ūkiuose inovatyvias informacines technologijas, naudoti mokslo pažangą konkurencingumui didinti ir taip gerinti kaimo gyvenimo kokybę bei patrauklumą, siekiant pritraukti į žemės ūko veiklą jaunos žmones. Projekto uždaviniai: • Praktiškai įdiegti inovacijas ne mažiau kaip 10 šalies ūkių. • Vykdyti inovacijų sklaidą, organizuojant 20 lauko dienų (10 žemdirbiams ir 10 profesijos mokytojams bei konsultantams) ir 20 seminarų, rengiant ir platinant rašytinę informaciją bei viešinant projektą.
53	1PM-PV-11-1-006748-PR001	Intensyvus aukštos veislinės vertės mėšinių ir pieninių galvijų veisimas taikant embrionų persodinimo metodą	Projekto uždaviniai: • Pritaikyti ir adaptuoti pieninių ir mėšinių veislių galvijų embrionų persodinimo metodą Lietuvos ūkiuose. • Atrinkti reprodukcinių sutrikimų neturinčias pienines karves, kurios aukštai vertinamos kaip veislinė medžiaga, bet yra netinkamos eksploatacijai kaip melžiamos karvės, ir panaudoti jas kaip aukštos veislinės vertės embrionų donores. • Atrinkti mėšines karves, kurios dėl senumo tapo netinkamos natūraliai reprodukcijai, bet yra aukštai vertinamos kaip veislinė medžiaga, ir jas panaudoti kaip embrionų donores. • Atlikti (<i>ex tempore</i>) gautų embrionų persodinimą paruoštoms recipientėms, o nesant recipientių – atlikti embrionų užšaldymą. • Vykdyti parodomųjų bandymų rezultatų sklaidą organizuojant lauko dienas ūkiuose

			bandymo pradžioje ir jam pasibaigus. Po bandymų rezultatų apibendrinimo organizuoti seminarus, parengti ir išplatinti informacinius lapelius bei parengti ir publikuoti straipsnius.
54	1PM-PV-11-1-006750-PR001	Mėšinių galvijų ankstyvojo veršingumo diagnostavimas atliekant ultragarsinį tyrimą ir progesterono testus	Bendrasis projekto tikslas – didinti Lietuvos mėsinės galvijininkystės ūkių konkurencingumą, stiprinant žmogiškuosius išteklius ir diegiant inovatyvias ir pažangias gyvulių veisimo technologijas. Specialusis tikslas – skatinti žemės ūkio bendrovių vadovus ir ūkininkus pradėti diegti pažangias mėšinių galvijų bandų veislininkystės technologijas, kuriant konkurencingą Lietuvos mėsos krypties ūkį. Veiklos tikslai: • Supažindinti mėšinių galvijų augintojus su pažangiomis ankstyvojo veršingumo diagnostikos galimybėmis ir jų pritaikymu praktikoje. • Įrodyti ankstyvojo veršingumo diagnostikos praktinio pritaikymo galimybę mėšinių galvijų ūkiuose. Išsiaiškinti kergimui naudojamų bulių efektyvumą ir optimalų bulių reproduktorių panaudojimą mėšinių galvijų bandose, kuriose kergimui naudojami buliai reproduktoriai. Sumažinti karvių brokavimą išsiaiškinant neveršingumo priežastis. • Vykdyti naujausių technologijų pritaikymą, mokslo žinių pritaikymą praktikoje, siekiant optimizuoti bulių reproduktorių naudojimą mėšinių galvijų bandose. Sumažinti karvių brokavimą siekiant optimizuoti ūkio išlaidas ir gerinti ūkių genetinį potencialą. Uždaviniai: • Atlikti ankstyvojo veršingumo diagnostiką 2 mėšinių galvijų augintojų ūkiuose, kuriuose gyvuliai atitinka veislei keliamus reikalavimus ir standartus. Atliekant tyrimus, pamokyti ūkyje dirbančius veterinarijos specialistus naudotis ankstyvo veršingumo diagnostavimo metodais. • Pademonstruoti ankstyvojo veršingumo diagnostavimo tikslumą atliekant rektinį tyrimą ultragarso aparatu ir naudojant greituosius progesterono testus, norint propaguoti tikslų ir informatyvų ankstyvojo veršingumo diagnostavimo metodą, kurį būtų galima pritaikyti praktikoje. • Optimizuoti mėšinių galvijų bandų reprodukcijos vadybą, siekiant identifikuoti susikergusias jaunas telyčaites, kurios nėra pasiekusios lytinės brandos, tačiau jau susikergusios. Panaudojus tikslingą hormoninę terapiją ir sukėlus vaisiaus rezorbciją išsaugoma telyčaitė, kurios organizmas kitais metais jau bus pasiruošęs reprodukciniam ciklui. • Sumažinti nesusikergusių karvių/telyčių skaičių bandose identifikuojant neapsivaisinimo priežastis (kiaušidžių cistas, susilaikiusius geltonkūnius ir kt. darinius)

			ir išvengiant geros genetinės medžiagos netekimo, maksimaliai sumažinant ekonominius nuostolius (ankstyvas išbrokavimas dėl netikslios diagnozės).
55	1PM-PV-11-1-006794-PR001	Augalų apsaugos reikšmė konkurencingos ir išskirtinės kokybės produkcijos gamybai tausojančios žemdirbystės sąlygomis	Bendras projekto tikslas – skatinti mokslo žiniomis pagrįstą aplinką tausojančių technologijų ir išskirtinės kokybės produkcijos gamybos inovacinės praktikos diegimą gamyboje. Specialusis tikslas – diegti aplinką ir resursus tausojančias kenksmingųjų organizmų reguliavimo priemones, užtikrinančias išaugintos produkcijos išskirtinę kokybę bei aukštesnę pridėtinę vertę, siekiant žemdirbiams suteikti specialių žinių ir skatinti pesticidus naudoti tik esant realiam pavojui derliui ar jo kokybei, kartu mažinti išlaidas augalų apsaugai ir galimą pesticidų pavojų aplinkai. Uždaviniai – demonstracinių bandymų pagalba perteikti žemdirbiams moksliniais tyrimais pagrįstas tausojančios žemdirbystės bei išskirtinės kokybės produkcijos gamybos inovacijas.
56	1PM-PV-11-1-006839-PR001	Pieninių galvijų ankstyvojo veršingumo diagnostikos metodų naujausių mokslo žinių ir inovacinės praktikos sklaida	Bendras projekto tikslas – didinti Lietuvos pieno ūkių konkurencingumą, diegiant pažangiausias pieno gamybos technologijas, metodus, taikant naujausias mokslo žinias ir gerąją praktiką. Specialusis projekto tikslas – skatinti pieno gamintojus naudoti naujausius ankstyvo veršingumo diagnostikos metodus, gerinant bandų atsinaujinimą, didinant karvių produktyvumą, gerinant pieno kokybę, užtikrinant tinkamą karvių produktyvumo apskaitą ir kontrolę. Uždaviniai: • Pademonstruoti Lietuvos pieno gamintojams naujausius ankstyvo veršingumo diagnostikos metodus pagal nėštumo baltymą ir progesterono lygį piene. • Skleisti informaciją apie parodomųjų bandymų rezultatus, naujausių ankstyvojo veršingumo diagnostikos metodų privalumus, ekonominę naudą, ryšį su tinkamai atliekama karvių produktyvumo apskaita ir kontrole ūkyje.
57	1PM-PV-11-1-006854-PR001	Išskirtinės kokybės pieno ir jo gaminių gamybos ūkyje mokslo žinių ir inovacinės praktikos sklaida	Projekto bendrasis tikslas – didinti žemės ūkio sektoriaus konkurencingumą žemės ūkio produktų perdirbimo srityje, stiprinant žmogiškuosius išteklius bei diegiant pažangias technologijas ir inovacijas. Projekto specialusis tikslas – skatinti asmenis, dirbančius žemės ūkyje, sparčiau diegti mokslo ir technologijų naujoves, susijusias su išskirtinės kokybės pieno produktų gamyba ūkiuose. Projekto veiklos tikslas – pritaikyti maisto mokslo žinias ir technologijas išskirtinės kokybės pieno produktų gamybai ūkiuose.

			Projekto uždaviniai: • Supažindinti dirbančiuosius žemės ūkyje su maisto mokslo ir technologijų naujovėmis, susijusiomis su išskirtinės kokybės pieno produktų gamyba ūkiuose. • Užtikrinti parodomųjų bandymų, lauko dienų, seminarų dalyviams informacijos apie maisto mokslo ir technologijų naujoves, susijusias su išskirtinės kokybės pieno produktų gamyba ūkiuose, sklaidą įvairiuose Lietuvos regionuose.
58	1PM-PV-11-1-006991-PR001	Tvartų ir galvijų kompleksų higienizavimas ir biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas taikant biotechnologinius metodus	Projekto bendras tikslas – suteikti ūkininkams žinių apie naujų ir pažangių biotechnologijų taikymą gyvulininkystėje Europos Sąjungos šalyse ir pasaulyje, moksliniu taikomuoju ir parodomuoju metodu įdiegti šias technologijas šalies ūkininkų ūkiuose. Specialusis tikslas – skatinti gyvulininkystės sektoriaus ūkius sparčiau diegti biotechnologijų naujoves tvarkant biologiškai skaidžias atliekas (mėšlą ir srutas (toliau – BSA)) bei mažinant jų nemalonių kvapą. Veiklos tikslas – skleisti gyvulininkystės ūkiuose biotechnologijų mokslo žinias bei inovacijas apie probiotikų naudojimą BSA tvarkyti bei nemalonių kvapų prevencijai ir naikinimui, gerinti darbo aplinką (higieninės sąlygos). Veiklos uždaviniai: • Išplėsti biotechnologijų mokslo žinias ir jas pritaikyti praktikoje panaudojant probiotikus gyvulininkystės sektoriuje. • Parengti informacines priemones biotechnologijų taikymui: BSA tvarkymui; gyvulininkystės ūkių ekologizavimui – tvartų ir galvijų kompleksų higienizavimui; nemalonių kvapų mažinimui bei prevencijai. • Stiprinti dirbančiųjų gyvulininkystės srityje žinias, įgūdžius ir gebėjimus įgyvendinant naujausius aplinkos apsaugos, gyvūnų gerovės ir higienos, biologinės įvairovės išsaugojimo reikalavimus. • Parengti ir išplatinti metodines rekomendacijas apie specialias probiotikų kompozicijas SCD „Odor Away“ ir kitų (toliau – SPK) naudojimą galvijų sveikatinimui, patalpų higienai, BSA tvarkymui, kompostavimui. • Užtikrinti parodomųjų bandymų rezultatų sklaidą įvairiuose regionuose. Technologines naujoves demonstruoti gamybinėmis sąlygomis ir paskatinti jų taikymą gyvulininkystėje. Ir kt.
59	1PM-PV-11-1-007015-PR001	Išskirtinės kokybės produkcijos kopūstinių daržovių auginimo technologinės	Veiklos tikslas – sudaryti teisingą mokslo žinių ir inovacijų skleidimo sistemą įdiegiant išskirtinės kokybės produkcijos kopūstinių daržovių technologijas skirtinguose šalies regionų ūkininkų ūkiuose. Numatytos veiklos srities mokslo žinias ir naujoves skleisti periodiškai organizuojamuose seminaruose ir lauko dienose daržovių augintojams, konsultantams ir dėstytojams, platinti informacinių ir populiarių straipsnių, informacinių

		inovacijos šalies ūkininkų ūkiuose besikeičiančio klimato ir rinkos sąlygomis	lapelių, interneto pagalba, radijo ir televizijos laidose. Veiklos uždaviniai – remiantis turima daržininkystės vystymo patirtimi ir sistemingai išplečiant mokymo, mokslo žinių ir inovacinės praktikos sklaidos veiklą, siekti išskirtinės kokybės kopūstinių daržovių produkcijos išauginimo, jos aukštesnės pridėtinės vertės, tausojant dirvą ir saugant aplinką. Stiprinti žemės ūkio darbuotojų, kaimo gyventojų, daržininkų ir konsultantų patirtį ir įgūdžius pažangiausiose (IKP) daržovių auginimo srityse esant sudėtingoms ir nuolat besikeičiančioms klimato bei rinkos sąlygoms, didėjančios konkurencijos, sparčiai tobulėjančių technologijų ir dinamiškoje verslo aplinkoje. Augintojus ir darbuotojus nuolat skatinti diegti mokslo naujoves, kad galėtų sėkmingai įgyvendinti naujausius maisto kokybės, aplinkos apsaugos, dirvos tausojimo, biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio išsaugojimo reikalavimus, atsižvelgdami ir vadovaudamiesi Išskirtinės kokybės produkcijos auginimo ir IKP ūkininkavimo veiklos taisyklėmis.
60	1PM-PV-12-1-011898-PR001	Pieninių ir mėsinių galvijų bandų veislinės vertės gerinimas taikant genominę selekciją	Įgyvendinus projektą bus įrengti 2 parodomieji bandymai: pirmasis bandymas – pieninių galvijų, o antrasis – mėsinių galvijų bandose. Bandymams bus pasirinkti skirtingų Lietuvos regionų ūkiai. Prioritetas taikomas ūkiams, vykdančioms veislininkystės apskaitą ir gyvulių produktyvumo kontrolę.
61	1PM-PV-12-1-011901-PR001	Inovatyvių kompleksinių priemonių taikymas naujagimių veršelių sveikatingumui užtikrinti	Bendrasis projekto tikslas – didinti Lietuvos gyvulininkystės ūkių konkurencingumą, stiprinant žmogiškuosius išteklius ir diegiant inovatyvias ir pažangias technologijas, užtikrinančias galvijų prieauglio sveikatingumą. Specialusis tikslas – skatinti žemės ūkio bendrovių vadovus ir ūkininkus sparčiau diegti naujas veterinarines veršelių sveikatingumą užtikrinančias technologijas pieninių galvijų bandose, tuo pačiu užtikrinant pieno gamybos kaštus ir didinant pieno ūkio konkurencingumas. Uždaviniai: • Įgyvendinant projektą viename Lietuvos pieno ūkyje įdiegti pažangiausias veterinarines, naujagimių veršelių imunitetą ir sveikatingumą užtikrinančias technologijas. • Parodomąjį bandymo vykdymo vietoje lauko dienų metu ne mažiau kaip 40 vienetinių galutinių paramos gavėjų išmokyti taikyti savo ūkiuose naujas veterinarinės priemonės naujagimių veršelių imuniteto ir sveikatingumo įvertinimui ir sustiprinimui. • Vykdyti parodomųjų rezultatų sklaidą: suorganizuotos 4 lauko dienos ir 10 seminarų.
62	1PM-PV-12-1-012045-PR001	Javų ir kitų išteklių naudojimas tausojančioje	Projektas „Javų ir kitų išteklių naudojimas tausojančioje žemdirbystės sistemoje“ bus įgyvendinamas Lietuvos agrarinių miškų mokslo centro (toliau – LAMMC) darbuotojų. Įgyvendinant projektą dalyvaus LAMMC filialų Žemdirbystės instituto, Joniškėlio ir

		žemdirbystės sistemoje	Rumokų bandymų stočių mokslo darbuotojai. Parodomiesiems bandymams pasirinkti ūkininkai praktikuoja gero ūkininkavimo taisykles, yra žingeidūs bei domisi agronomijos mokslų naujovėmis, susijusiomis su jų ūkio vykdoma veikla. Parodomieji bandymai bus įrengti 9 vietovėse, apimančias derlingiausius Lietuvos Vidurio žemumos regiono dirvožemius – Pasvalio, Joniškėlio, Kėdainių, bei mažiau derlingus Šakių ir Vilkaviškio rajonuose. Trys parodomieji bandymai bus vykdomi pagal vieną bendrą metodiką. Įgyvendinant projektą bus surengtos 24 lauko dienos ir 24 seminarai (iš kurių 6 lauko dienos ir 6 seminarai bus skiriami žemės ūkio srities konsultantams, profesinių mokyklų ir kolegijų dėstytojams, įgyvendinantiems žemės ir miškų ūkio srities formaliojo ir neformaliojo mokymo programas).
63	1PM-PV-12-1-012240-PR001	Netradicinių vietinių augalinių žaliavų panaudojimas taikant inovatyvias technologijas vertingesnių ir saugesnių maisto produktų gamybai	Vykdamas projektą, numatoma: • parengti parodomiojo bandymo metodiką ir pagal ją vykdyti bandymus ūkiuose; • organizuoti lauko dienas; • organizuoti seminarus. Pirmajame etape suorganizuoti parodomieji bandymai skirti vertingesnių ir saugesnių duonos ir konditerijos gaminių bei jų pusgaminių gamybai, naudojant netradicinę vietinę augalinę žaliavą ir inovatyvias jos perdirbimo technologijas. Antrajame etape bus organizuojamos lauko dienos ūkininkams ir žemės ūkio įmonių darbuotojams ar žemės ūkio srities konsultantams, profesinių mokyklų ir kolegijų dėstytojams. Lauko dienų, kurios bus organizuojamos iš karto po parodomųjų bandymų atlikimo, metu bus vykdoma parodomųjų bandymų rezultatų sklaida. Jų metu dalyviams bus pristatyti lubinų produktai, fermentuoti antimikrobinėmis pieno rūgšties bakterijomis ir pasižymintys padidintu įsisavinamumu, nuriebintų sėmenų produktai, pagaminti taikant šiuolaikinę ekstruzijos technologiją, fermentuoti vaistinių-prieskoninių augalų produktai, pagaminti taikant kietafazę fermentaciją unikaliomis bakteriocinus produkuojančiomis pieno rūgšties bakterijomis, ir jų gamybos technologija. Trečiajame etape bus organizuojami seminarai, kurių metu numatoma dirbančiuosius žemės ūkyje supažindinti su vietinėmis sąlygomis auginamos baltymingos žaliavos – lubinų – cheminės sudėties ypatumais, juose esančiais funkciniais ingredientais ir antimitybiniais faktoriais bei jų panaudojimo galimybėmis, siekiant pakeisti sojų produktus. Klausytojams bus pateiktos žinios, kokiais būdais apdorotas aliejingas sėklas geriausia naudoti kepinių gamyboje, siekiant pagaminti saugesnius produktus, praturtintus linų sėmenų funkciniais ingredientais, ir išvengti nepageidaujamų junginių – riebalų rūgščių trans izomerų susidarymo kepiniuose. Šių renginių metu bus išaiškinta apie akrilamido formavimosi riziką kepiniuose bei suteikta informacija apie prevencines priemones prieš šio teršalo formavimąsi. Didelis dėmesys bus skiriamas

			kepinių laikymo metu vykstantiems procesams ir naujoms kepinių laikymo technologijoms, taikant kepinių mikrobiologinei saugai užtikrinti tiek antimikrobinėmis savybėmis pasižyminčius fermentuotus produktus, tiek ir pakavimą modifikuotoje dujų atmosferoje.
64	1PM-PV-12-1-012434-PR001	Stambiauogių spanguolių pramoninių plantacijų įrengimas ir pažangiausių technologijų bei mokslo žinių taikymas, ūkininkaujant jose	Projekto tikslas – įdiegti parodomąjį stambiauogės (amerikietiškosios) spanguolės bandymą, kuriame bus įdiegtos pažangiausios plantacinio auginimo ir priežiūros technologijos, siekiant išauginti kokybišką spanguolių uogų produkciją Lietuvos ir užsienio rinkai. Projekto uždaviniai: • Įrengti naujos sodo kultūros – stambiauogės (amerikietiškos) spanguolės – „sausos“ tipo plantaciją, kuriose bus demonstruojami veislių biologinių savybių skirtumai. • Įdiegti pasauliniu mastu pažangias stambiauogės (amerikietiškos) spanguolės plantacinio auginimo technologijas, apsaugant nuo šalnų, vykdant kovą su ligomis ir kenkėjais ir kitas priežiūros priemones. • Perduoti pažangią patirtį, apmokant Lietuvos ūkininkus šios naujos sodo kultūros modernių plantacijų įrengimo ir priežiūros technologijų.
65	1PM-PV-12-1-012536-PR001	Išskirtinės kokybės mėsos gaminių gamybos ūkyje mokslo žinių ir inovacinės praktikos sklaida	Projektui vykdyti bus parengta 1 parodomąjo bandymo išskirtinės kokybės mėsos gaminių be natrio nitrito su sumažintu druskos kiekiu ir funkcionaliaisiais ingredientais gamybos metodika, pagal kurią 1 išsamus parodomasis bandymas bus atliktas instituto eksperimentinėje bazėje, 5 bandymo fragmentai bus vykdomi 5 ūkininkų ir (arba) žemės ūkio bendrovių ūkiuose skirtinguose Lietuvos regionuose. Parodomųjų bandymų rezultatų sklaida bus vykdoma lauko dienų metu, kurios bus organizuojamos iš karto po parodomųjų bandymų atlikimo ūkiuose, kad lauko dienų dalyviai galėtų vietoje susipažinti su parodomųjų bandymų metu naudota technologija, įranga ir pagamintais produktais.
66	1PM-PV-12-1-012562-PR001	Bioenergijos gamybos iš žemės ūkio atliekų ir energetinių augalų, naudojant mažos galios biodujų jėgainę, inovacinės praktikos sklaida	Šio projekto įgyvendinimui numatyta išsinuomoti moksliniams demonstraciniais tikslams pritaikytą mobilią mažos galios biodujų jėgainę (toliau – MGBJ), galinčią gaminti šilumą ir elektros energiją. Parodomąjo bandymo, lauko dienų (9) ir seminarų (3) organizavimas panaudojant šį įrenginį turėtų sudominti ne tik galutinius paramos gavėjus, bet ir kitus potencialius klientus. Bazinis parodomasis bandymas bus įrengtas Vidurio Lietuvoje, kur dominuoja stiprūs ir didesni ūkiai. Bandymo metu bus demonstruojama biodujų gamyba iš skirtingų žemės ūkio atliekų, šalutinių produktų, elektros energijos ir šilumos gamybos galimybės.
67	1PM-PV-12-1-012567-PR001	Šiaudų panaudojimo galimybės	Šis projektas padės žemdirbiams susipažinti su šiaudų panaudojimo galimybėmis ūkyje, pademonstruotos šiaudų panaudojimo tręšimui technologinės naujovės, efektyvios šiaudų tvarkymo ir taršos mažinimo technologijas.

		šiuolaikiniame ūkyje	Igyvendinant projektą bus vykdomi dirvožemio ir auginamų lauko augalų derliaus kokybiniai ir kiekybiniai laboratoriniai tyrimai, bus įvertintos dirvožemio derlingumo palaikymo ir didinimo galimybės skirtingos granuliometrinės sudėties regionuose, rengiamos rekomendacijos ūkininkams, vykdoma parodomųjų bandymų rezultatų sklaida.
68	1PM-PV-12-1-012568-PR001	Inovatyvios rapsų auginimo technologijos ekologiniuose ūkiuose	Igyvendinant projektą, vadovaujantis parodomojo bandymo metodika ir atsižvelgiant į skirtingas agroklimatines sąlygas, numatoma atlikti 2 parodomuosius bandymus skirtinguose Lietuvos regionuose. Planuojama vieną bandymą įrengti Kauno rajone – ASU Bandymų stotyje (4 ha plote), kitą – ūkininko ūkyje Vilniaus apskrityje, Trakų rajone (1 ha plote). Projektui įgyvendinti bus rengiama viena parodomojo bandymo metodika. Kiekvieno parodomojo bandymo baigtiniam technologiniam procesui pristatyti projekto įgyvendinimo laikotarpiu bus surengtos keturios lauko dienos (iš jų viena lauko diena bus surengta žemės ūkio srities konsultantams, profesinių mokyklų ir kolegijų dėstytojams, įgyvendinantiems žemės ūkio srities formaliojo ir neformaliojo mokymo programas) ir keturi seminarai (iš jų vienas seminaras bus surengtas žemės ūkio srities konsultantams, profesinių mokyklų ir kolegijų dėstytojams, įgyvendinantiems žemės ūkio srities formaliojo ir neformaliojo mokymo programas).
69	1PM-PV-12-1-012569-PR001	Lauko augalų ligų ir kenkėjų prognozavimas tausiai naudojant pesticidus	Vieną parodomųjų bandymų metodiką rengs mokslo institucija, kuria vadovaujantis bus įrengta 10 bandymų skirtinguose Lietuvos regionuose, praplečiant ligų ir kenkėjų prognozavimo tinklą. Parodomųjų bandymų vietos bus pasirinktos atlikus viešuosius pirkimus išsigyjant paslaugą iš ūkininko parodomųjų bandymų įrengimui, vykdymui, priežiūrai. Parodomieji bandymai bus organizuoti atsižvelgiant į Lietuvoje esančias skirtingas agroklimatines sąlygas, kur daugiausiai auginamų javų, rapsų pagal deklaruotus plotus, kuriuose regionuose taikoma intensyvi augalų auginimo technologija. Parodomojo bandymo baigtiniam technologiniam procesui pristatyti projekto įgyvendinimo laikotarpiu bus organizuota 40 lauko dienų (iš jų 10 žemės ūkio srities konsultantams, profesinių mokyklų ir kolegijų dėstytojams, įgyvendinantiems žemės ūkio srities formaliojo ir neformaliojo mokymo programas) ir surengta 40 seminarų (iš jų 10 žemės ūkio srities konsultantams, profesinių mokyklų ir kolegijų dėstytojams, įgyvendinantiems žemės ūkio srities formaliojo ir neformaliojo mokymo programas).
70	1PM-PV-12-1-012570-PR001	Nuotolinio mokymo (-si) universitetas žemdirbiams ir kaimo gyventojams	Projektui įgyvendinti parengta viena parodomojo bandymo metodika. Įgyvendinant projektą, vadovaujantis parodomojo bandymo metodika, įrengtas parodomasis bandymas, t. y. parengta nuotolinio mokymo (-si) platforma (sistema), suteiksianti galimybę ūkininkams susipažinti ir diegti pažangias technologijas ir inovacijas žemės ūkio technikos, gyvulininkystės, augalininkystės ir kitose srityse, leisianti padidinti žemės ir miškų ūkio konkurencingumą ir pagerinti gyvenimo kaime kokybę, taip pat bus

			sukurta inovatyvi nuotolinio mokymo technologinių žinių duomenų bazė, kurios pagalba bus sudaryta galimybė dirbantiems žemės ir miškų ūkyje bei kitiems kaimo gyventojams stiprinti įgūdžius ir gebėjimus siekiant prisitaikyti prie besikeičiančios technologinės ir verslo aplinkos, paskatinti diegti mokslo naujoves, siekiant sėkmingai įgyvendinti naujausius maisto kokybės, aplinkos apsaugos, gyvūnų gerovės ir higienos reikalavimus, biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio išsaugojimo reikalavimus, diegti naujas gamybos technologijas, ekonominio ūkininkavimo metodus, neatsitraukiant nuo gamybos proceso. Bus sukurta vertinimo sistema, kuri leis įvertinti mokymo (-si) pažangą ir stiprins žmogiškuosius išteklius diegiant pažangias technologijas ir inovacijas.
71	1PM-PV-12-1-012571-PR001	Pažangių biotechnologinių kompozicijų ir natūralių preparatų naudojimas naminių gyvūnų (karvių, kiaulių, paukščių ir žvėrelių) auginimui	Projekto tikslai: • Projekto bendrasis tikslas – suteikti ūkininkams žinių apie naujų pažangių biotechnologijų kompozicijų ir natūralių preparatų naudojimą naminių gyvūnų Europos Sąjungos šalyse ir pasaulyje. Moksliniu taikomuoju ir parodomuoju metodu įdiegti pažangias technologijas ir inovacijas šalies ūkininkų ūkiuose, stiprinant žmogiškuosius išteklius. • Projekto specialusis tikslas – skatinti ūkius sparčiau diegti ir naudoti pažangius biotechnologinius ir natūralius preparatus naminių gyvūnų auginimo sektoriuje, kuriant konkurencingą ūkį, gerinat darbo sąlygas. Gerinti gyvenimo kokybę kaime (mažinti mikrobiologinę taršą ir nemalonių kvapų susidarymą darbo vietose bei nemalonių kvapų sklaidą gyvenamojoje aplinkoje). • Projekto veiklos tikslas – skleisti biotechnologijų mokslo žinias bei inovacijas apie probiotinių kompozicijų ir natūralių preparatų naudojimą naminių gyvūnų auginime bei nemalonių kvapų prevencijai. Gerinti darbo aplinką (higienines sąlygas).
72	1PM-PV-12-1-012573-PR001	Skirtingų technologijų taikymas siekiant išryškinti žirgų ūkinės ir biologinės savybes, kad būtų padidintas žirgininkystės ūkių veiklos darbo našumas,	Projekto bendrasis tikslas – siekti, kad žemės ūkio produkcijos gamintojai, t. y. žirgų augintojai racionaliai naudotų gamybos išteklius, didintų šalies ūkių žemės ūkio veiklos darbo našumą, pelningumą ir konkurencingumą. Specialusis tikslas – paskatinti dirbančius žirgininkystės ūkyje asmenis sparčiau diegti mokslo naujoves, kuriant konkurencingą ūkį, gaminti pridėtinės vertės produktą ir didinti kaimo gyventojų pajamas bei gerinti gyvenimo kokybę kaime. Projekto tikslai: • Įrodyti arklių augintojams gyvūnų gerovės reikalavimų laikymosi svarbą. • Įrodyti arklių augintojams naujų technologijų taikymo ir gero prieauglio išauginimo ekonominę naudą.

		pelningumas ir konkurencingumas	• Pagal naujausių mokslo žinių ir technologijų reikalavimus, įrengti parodomuosius bandymus skirtus žirgų laikymo gerovės ir tinkamo mociono užtikrinimui, kuriuose bus demonstruojami žirgų ūkinių – biologinių savybių išryškinimo skirtumai taikant skirtingas laikymo ir priežiūros technologijas. • Diegti pažangias žirgų auginimo ir demonstruoti efektyvias žirgų fiziologinio vystymo technologijas. • Perduoti pažangią patirtį ir apmokyti Lietuvos ūkininkus, organizuojant seminarus ir lauko dienas vykdyti naujausių technologijų, mokslo žinių ir inovacinės praktikos sklaidą žirgų augintojams, siekiant padidinti jų technologinę pažangą, ekonominį gyvybingumą ir konkurencingumą.
73	1PM-PV-12-1-012574-PR001	Tausojančios tręšimo sistemos diegimas ūkyje. Žemės vertinimo informacinių technologijų naudojimas ūkiuose.	Parodomaisiais bandymais bus siekiama žemės ūkio subjektams pademonstruoti pačias naujausias tausojančio tręšimo technologijas ir jų praktinį taikymą, ypač akcentuojant konkretaus lauko dirvožemio pažinimo ir įvertinimo svarbą: dirvožemio kokybės nustatymas, dirvožemio turtingumo suvienodinimas – tai pagrindas nustatant racionalias tręšimo normas, kurių užtenka norint užauginti kokybišką derlių mažiausiomis sąnaudomis, laikantis biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio išsaugojimo reikalavimų ir gaunant ekonominę naudą. Parodomųjų bandymų vietos bus pasirinktos atsižvelgiant į Lietuvoje esančias skirtingas agroklimateines sąlygas, dirvožemio skirtingumo rodiklius ir atlikus viešuosius pirkimus dėl paslaugos iš ūkininko parodomųjų bandymų įrengimui, vykdymui, priežiūrai įsigijimo.
74	1PM-PV-12-1-012584-PR001	Mokslo naujovių taikymas ir tautinio paveldo išsaugojimas kaimiškų vietovių žaliosiose erdvėse	Demonstracinio bandymo metu tiriami inovatyvūs, mokslškai pagrįsti teritorijų želdinimo pagrindiniai būdai. Šiuo metu pasaulyje labai daug dėmesio skiriama subalansuotai, ekonomiškai ir tausojančiai aplinkai, todėl parodomąjį bandymo metu bus išskirti ir demonstruojami atskirų žaliųjų erdvių, pvz., skverų, gėlynų, vejų, įrengimo darbai, pagrindinės priemonės jiems įrengti bei augalų parinkimo ir derinimo principai. Atliekant demonstracinį bandymą ir įrengiant žaliasias, viešąsias erdves bus pristatomi naujausi moksliniai ir technologiniai pasiekimai, jų naudojimo galimybės ir nauda aplinkai, žmogui. Bandymo metu specialistai pasirinktoje erdvėje paruos žemę vejose sėjai ir ją teisingai pasės bei paaiškins sėklų ypatybes pagal vejose pobūdį: prie kelio, kur žiema gausu druskos, skvere, kur reikės dažnai pjauti, ar pievelėje, kuri daug mindoma. Bus demonstruojama, kaip teisingai reikia iškasti medelius, kad kuo mažiau būtų pažeistos šaknys, kaip juos transportuoti, kaip paruošti duobę sodinti ir kaip sodinti. Labai svarbu atkreipti dėmesį į naujoves ir į technologijas. Bus parodyti įvairių gėlynų variantai (alpinariumai, klombos ir laisvos formos), jų sodinimo principai. Labai svarbus dalykas yra augalų derinimo ir jų adaptacijos ypatumai bei naujausios veislės ir rūšys.

			Iškirtinai bus demonstruojamos naujausios augalų rūšys bei augalai, kurių negalima sodinti viešosiose erdvėse. Be to, demonstracinio bandymo metu bus parodoma, kaip iš gamtinių medžiagų paruošti dekoracijas ne tik interjero, bet ir išorės puošybai. Tai inovatyvūs sprendimai darniam žmogaus ir aplinkos derinimui ištisus metus.
75	1PM-PV-12-1-012585-PR001	Mokslo naujovių ir pažangios patirties sklaida kiaulių veisimo sistemoje	Projekto tikslas – mokslo naujovių ir pažangios patirties sklaida kiaulių veisimo sistemos atstovams. Uždaviniai: • Akcentuoti veislinės ir prekinės kiaulininkystės tarpusavio priklausomybę, situaciją Lietuvoje ir ES, šių šakų plėtrą įtakančius veiksnius. • Pristatyti Lietuvoje veisiamų kiaulių ypatumus, skirtingų veislių paklausą. • Aptarti kiaulių selekcijos kryptis, pateikti ES ir Lietuvoje taikomų kiaulių selekcijos metodus, jų efektyvumo, tarpusavio ryšio ir tobulinimo būtinumo veislynuose analizę. • Pateikti importuotų veislių kiaulių adaptacijos Lietuvoje tyrimų rezultatus. • Pabrėžti skirtingų veislių kiaulių vertinimo ypatumus, veislininkystės apskaitos vaidmenį ir naudojamas apskaitos programas. • Atskleisti optimalią kiaulių brandos struktūrą veislynuose ir prekiniuose ūkiuose, veislinio prieauglio poreikį reprodukcinio branduolio atstatymui. • Detalizuoti geneologinės struktūros vaidmenį racionaliam veisimo metodų ir kuilių naudojimo procesui. • Pristatyti pramoninėje kiaulininkystėje plačiausiai naudojamų veislių darinių analizę, pateikti rekomenduojamus pramoninio mišrinimo derinius. • Argumentuoti kompleksų ir kitų prekinų ūkių apsirūpinimo tinkama veisline medžiaga svarbą gamykliniams rodikliams.
76	1PM-PV-12-1-012592-PR001	Gamybos procesų valdymas ir integruotų informacinių sistemų infrastruktūros panaudojimas ūkių veiklos tobulinimui	Projekto tikslas – suteikti ūkininkams ir kitiems tikslinės grupės nariams žinių apie gamybos procesų valdymą bei integruotų informacinių sistemų panaudojimą augalininkystės ūkio valdyme bei veiklos planavime. Ūkininkai ir kiti tikslinės grupės nariai bus supažindinti su augalininkystės procesų valdymo metodu, leidžiančiu ūkininkui įvertinti gamybos sąnaudas ir jų efektyvumą kiekviename gamybos proceso etape. Projekto rezultatai skatins ūkininkus taikyti modernią vadybą ūkiuose, naudojančią integruotas informacines sistemas kartu su valstybės lygmeniu teikiamomis elektroninėmis paslaugomis, ir įgyvendinti tiksliosios žemdirbystės principus.
77	1PM-PV-12-1-012605-PR001	Tausojančios aplinką lauko daržovių auginimo sistemos, paremtos integruotos	Projekto tikslai: Projekto bendrasis tikslas – didinti žemės ūkio daržininkystės šakos tarp kitų žemės ir ūkio veiklos sričių konkurencingumą, šios srities produkcijai užtikrinant stabilią rinką ir pranašumą, palyginant su užsienietiška produkcija. Tam šalies daržininkystės ūkiuose

		augalų apsaugos ir agroaplinkosaugos principais, inovacijos šalies daržininkystės ūkiuose	įdiegti naujas pažangias, tausojančias aplinką lauko daržovių auginimo technologijas, supažindinti su mokslo pasiekimais šioje srityje dirbančius, populiarinti ir skleisti gerą patirtį. Projekto specialusis tikslas – remiantis mokslo pasiekimais bei žiniomis, parodomųjų bandymų įvairiuose šalies regionuose pavyzdžiais ir patirtimi, skatinti dirbančius žemės ūkio daržininkystės šakoje asmenis sparčiau, jau projekto vykdymo metu, diegti naujoves ir kurti konkurencingus arba pertvarkyti esamus į konkurencingus bei verslius ūkius. Dėl to plėsti infrastruktūrą, kurti naujas darbo vietas ir gerinti gyvenimo kokybę kaime. Projekto veiklos tikslas – sudaryti teisingą mokslo žinių ir inovacijų skleidimo sistemą sodininkystės ir daržininkystės institute ir daržininkystės ūkiuose, skirtinguose šalies regionuose įkurtų parodomųjų bandymų bazėje. Žinių skaidai panaudoti periodiškai organizuojamus seminarus ir lauko dienas, informacinius ir populiarius straipsnius, informacinius lapelius, internetą, radijo ir televizijos laidas.
78	1PM-PV-13-2-007073-PR001	Žolinių pašarų gamybos optimizavimas gyvulininkystės ūkiuose panaudojant ankštines žoles	Vykdamas projektą ASU mokslininkai parengė vieną parodomąjo bandymo metodiką, pagal kurią skirtingų Lietuvos geografinių regionų ūkiuose pagal dirvožemio sąlygas bus parenkamos ankštinės ir varpinės žolės mišiniams sudaryti, įrengti 3 produktyvių žolynų parodomieji bandymai Alytaus, Rokiškio ir Kauno rajonų ūkininkų ūkiuose, kuriuose bus demonstruojama efektyvaus žolyno naudojimo technologija, užtikrinanti gausų baltymingos žaliosios masės derlių, bei demonstruojamos modernios žolinių pašarų ruošimo ir laikymo technologijas. Asu mokslininkai atliko žolynų botaninės sudėties, vegetacijos tarpsnių kitimo ir atskirų žolių pjūčių derliaus analizes, tvarkė ir apibendrino tyrimų duomenis.
79	1PM-PV-13-2-007102-PR001	Inžinerinės inovacijos karvių laikymo technologijose	Parodomųjų bandymų metu bus parodoma, kokią įtaką robotizuotas melžimas daro pieno kokybiniais ir kiekybiniais rodikliais, karvių elgsenai, sveikatingumui bei darbo procesams karvidėje. Taip pat bus pateikiama, kaip metų eigoje kintantys tvarto mikroklimato veiksniai daro įtaką robotizuoto melžimo procesui bei kaip valdyti tvarto vėdinimo intensyvumą, kad užtikrintume melžimo įrangos funkcionalumą nepalankiais klimatiniais laikotarpiais. Lauko dienos bus organizuojamos skirtingais metų laikotarpiais. Bus pristatomi technologiniai ir techniniai sprendimai tvartuose ir pateikiami bandymų stebėsenos ir analizių rezultatai: karvių produktyvumas, pieno kokybės rodikliai, melžimo eigos parametrai (melžimo laikas, reguliarumas, melžimo trukmė, dažnumas, intervalas tarp melžimų, darbo sąnaudos karvidėje, tvarto mikroklimato veiksnių kaita).

			ASU mokslininkai parengs vieną parodomojo bandymo metodiką, pagal kurią bus pristatomos inžinerinės inovacijos karvidėje.
80	1PM-PV-13-2-007212-PR001	Inovatyvių technologijų panaudojimas tvarkant organines atliekas žemės ūkyje	Pagrindinis projekto tikslas – panaudojant inovatyvias kompostavimo ir vermikompostavimo technologijas tvarkyti besikaupiančias žemės ūkyje organines atliekas, jas perdirbti, pagamintą kompostą ir vermikompostą (biohumusą) panaudoti augalų tręšimui ir dirvožemio savybių gerinimui bei su šiomis inovatyviomis technologijomis supažindinti ūkininkus ir kitus galimus atliekų tvarkytojus. Projekte sprendžiamos žemės ūkio poveikio aplinkai mažinimo, organinių atliekų susidarymo mažinimo, tinkamo jų tvarkymo ir perdirbimo į saugias medžiagas, kurias galima pakartotinai naudoti auginant žemės ūkio augalus ir gerinant dirvožemio savybes, problemos.
81	1PM-PV-13-2-007345-PR001	Inovatyvių technologijų taikymas galvijų acidozės ankstyvajai diagnostikai ir profilaktikai	Bendras projekto tikslas – didinti Lietuvos pieninių galvijininkystės ūkių konkurencingumą, stiprinant žmogiškuosius išteklius ir diegiant inovatyvias ir pažangias gyvulių mitybos kontrolės technologijas. Specialusis tikslas – skatinti žemės ūkio bendrovių vadovus ir ūkininkus pradėti diegti pažangias gyvulininkystės informacines technologijas, kuriant konkurencingą Lietuvos galvijininkystės sektorių. Tiksmai: • Supažindinti pieninių galvijų augintojus su pažangiomis informacinėmis karvių mitybos kontrolės ankstyvosios diagnostikos sistemomis. • Sumažinti Lietuvos žemės ūkio bendrovių ir ūkininkų patiriamus ekonominius nuostolius dėl melžiamų karvių šėrimo klaidų. • Sumažinti melžiamų karvių kritimų ir brokavimų skaičių dėl acidozės ir kitų medžiagų apykaitos ligų, išprovokuotų nepilnaverčio ar neišbalansuoto galvijų šėrimo.
82	1PM-PV-13-2-007355-PR001	Daigintų grūdų auginimo technologija pašarų gamybai gyvulininkystės ūkiuose	Projekto pagrindinis tikslas – inovacijų sklaida, diegiant daigintų grūdų technologiją pašarų gamybai gyvulininkystės ūkiuose, siekiant padidinti jų konkurencingumą.
83	1PM-PV-13-2-007606-PR001	Inovatyvios pupinių augalų auginimo technologijos, praturtinančios pašarų vietiniais baltymais bei	Projekto tikslas – skatinti moksliskai pagrįstų tausojančių aplinką žinių taikymą bei kokybiškos saugios žaliavos ir saugaus produkto inovatyvų gamybos diegimą praktikoje didinant ūkio konkurencingumą, kelti technologijos ir inovacijos lygi pirminės žemės ūkio produkcijos gamybos sektoriuje, diegti augalų auginimo technologijas, užtikrinančias lietuviškos produkcijos kokybę, saugumą bei didesnę pridėtinę vertę, laikytis ES nitratų direktyvos reikalavimų. Parodomaisiais bandymais demonstruoti

		dirvožemį biologiniu azotu	inovatyvias pupinių žemės ūkio augalų auginimo technologijas, pagaminant geros kokybės vietinį pašarą, praturtintą augaliniais baltymais, taip pat praturtinant dirvožemį biologiniu azotu skirtingose Lietuvos agroklimatinėse zonose esančiuose ūkiuose.
84	1PM-PV-13-2-007622-PR001	iMETOS®sm prognozavimo sistemos inovacijos darnios sodininkystės ūkiuose	Projekto tikslas – didinti sodininkystės ūkių konkurencingumą, panaudojant iMETOS®sm prognozavimo sistemos inovacijas, įdiegiant integruotos sodo augalų apsaugos sistemos pagrindu moksliskai pagrįstus vaisių skynimo terminus. Projekte pagal parengtą vieną bendrą parodomojo bandymo metodiką bus vykdomi du kompleksiniai parodomieji bandymai: „Obelių ligų ir kenkėjų prognozavimo sistemos iMETOS®sm taikymas verslinėje sodininkystėje“, „iMETOS®sm prognozavimo sistemos taikymas obuolių skynimo terminui nustatyti“.
85	1PM-PV-13-2-007722-PR001	Pieno ūkio konkurencingumo didinimas diegiant pašarų savikainą mažinančias ir produkcijos kokybę gerinančias gamybos inovacijas	Didžiausią įtaką karvių produkcijai turi pašarai ir šėrimas (50–60 proc.) bei tešmens sveikatingumas. Pašarai – tai gyvulininkystės produkcijos gamybos potencialas, užimantis deramą ir reikšmingą vietą kokybiško ir saugaus maisto grandinės formavime. Siekdami užtikrinti Lietuvos pienininkystės ūkių konkurencingumą ir apsaugoti vartotoją nuo blogos kokybės produktų, projekto vykdymo metu numatome optimizuoti žolinių pašarų gamybą, šėrimą ir didinti tešmens sveikatingumą: pradedant nuo tinkamiausių, labiausiai prisitaikiusių prie Lietuvos klimato sąlygų žalienu įrengimo ir jų pjūties laiko parinkimo, pažangių, inovatyvių pašarų gamybos technologijų parinkimo, optimalaus, subalansuoto raciono sudarymu bei šėrimu, baigiant melžimo proceso optimizavimu bei antiseptinių medžiagų panaudojimu prieš ir po melžimo.
86	1PM-PV-13-2-008037-PR001	Mažos galios kogeneracinės biudujų jėgainės integravimo į šilumos gamybos sistemą, siekiant kompleksiškai panaudoti atsinaujinančias agro žaliavas ir bioskaidžias atliekas, inovacinės praktikos sklaida	Lietuvos agrarinis sektorius turi didžiulį potencialą biomasės energetikos srityje, kuris iki šiol nėra tinkamai panaudojamas. Pagrindinis projekto tikslas – integruoti stacionarią mažos galios kogeneracinę biudujų jėgainę į veikiančią katilinės infrastruktūrą, įdiegti modernią automatizuotą valdymo sistemą ir sudaryti sąlygas visiems norintiems susipažinti su tokio inovatyvaus komplekso veikimo ypatumais, galimybėmis ir žaliavų įvairove.
87	1PM-PV-13-2-008364-PR001	Šiuolaikinių fermentų panaudojimas	Projektui vykdyti bus parengta viena pieno ir jo gaminių su sumažintu laktozės kiekiu (geriamojo pieno, rūgpienio, jogurto, kefyro, grietinėlės, grietinės, varškės, varškės sūrių, sviesto, gėrimų iš pasukų ir išrūgų) parodomojo bandymo metodika, apimanti

		tradicinių bei naujų pieno produktų gamybai ūkiuose ir mažose įmonėse	parodomųjų bandymų vykdymą tiek Kauno technologijos universiteto Maisto instituto eksperimentinėje bazėje, tiek ūkiuose ir mažose įmonėse skirtinguose Lietuvos regionuose. Pieno ir jo produktų be laktozės gamybos metu naudojamos tokios naujos technologijos kaip varškės riebumo normalizacija atskiruoju būdu, sutrumpintas fizikinio grietinėlės brandinimo režimas sviesto gamyboje, beatliekinė pasukų ir išrūgų perdirbimo į didelės biologinės vertės produktus technologija, kietųjų produktų (varškės, varškės sūrio, sviesto) išfasavimo vakuumo sąlygomis technologija.
88	1PM-PV-13-2-008495-PR001	Lauko augalų technologinių parametrų optimizavimas tiksliojoje žemdirbystėje	Projekto tikslas – Lietuvos ūkiuose diegti inovatyvias tiksliosios žemdirbystės technologijas, kurios leistų mažinti degalų sąnaudas, taupyti sėklas, trąšas ir augalų apsaugos preparatus ir taip atpiginti augalininkystės produkciją. Taip pat leistų sumažinti neigiamą ūkininkavimo įtaką aplinkai ir padidinti maisto žaliavų saugumą.
89	1PM-PV-13-2-008541-PR001	Inovatyvių reprodukcinių ir veislinio prieauglio auginimo technologijų diegimas Lietuvos avininkystės ūkiuose	Projekte numatyti vykdyti parodomieji bandymai bus vykdomi pagal parengtą metodiką, kurioje bus detalai aprašyti avių prieauglio auginimo nurodymai, avių spermos kriokonservavimo (užšaldymo) technologiniai režimai ir avių sėklinimo bei rujos sinchronizavimo metodiniai nurodymai. Vykdam projektą planuojama įrengti tris parodomuosius bandymus: • pirmas parodomasis bandymas bus įrengtas LSMU Gyvulininkystės instituto eksperimentinėje bazėje, kurio metu bus demonstruojama avių prieauglio intensyvus auginimas veislei, avių spermos kriokonservavimas (užšaldymas) ir avių sėklinimo bei rujų sinchronizavimo technologijos; • antrame bandyme bus demonstruojama avių prieauglio intensyvus auginimas veislei, avių spermos ėmimas ir avių sėklinimo bei rujų sinchronizavimo technologijos; • trečias parodomasis bandymas bus įrengtas ūkyje, kuriame bus demonstruojama avių spermos ėmimas ir avių sėklinimas.
90	1PM-PV-13-2-008551-PR001	Kiaulių auginimo technologijos 80 proc. gydomųjų antibiotikų sumažinimo taikymas Lietuvos ūkiuose	Projekto tikslas – supažindinti ūkininkus su galimybe auginti kiaules sumažinus gydomųjų antibiotikų panaudojimą 80 proc., įrodant kiaulių augintojams, kad auginant kiaules privalu vengti antibiotikų naudojimo, geriau juos pakeisti pašarų priedų kombinacijomis ir gauti sinergetinį jų poveikį kiaulių organizmui. Įgyvendinant projektą bus siekiama skatinti naujausių pašarų priedų kombinacijų, turinčių sinergetinį poveikį, panaudojimą kaulininkystės ūkiuose, didinant jų technologinę pažangą bei užtikrinant ekonominį gyvybingumą ir konkurencingumą.
91	1PM-PV-13-2-009476-PR001	Mastitų sukėlėjų ir antibiogramų nustatymo taikymas	Projekto tikslas – diegti inovacijas, taikant sveikos nuo mastitų bandos valdymo priemones ir metodikas, didinti bandų sveikatingumą bei sukurti pridėtinę vertę pieno gamintojams, siekiant konkurencingo žemės ūkio vystymo.

		subklinikinių ir klinikinių mastitų kontrolės programos diegimui Lietuvos pieno ūkiuose	
92	1PM-PV-13-2-009477-PR001	Žieminių ir vasarinių kviečių pasėlių statikos kontrolės technologijos tobulinimas siekiant gausesnės ir geresnės kokybės grūdų derliaus	Projekto tikslas – žieminių ir vasarinių kviečių pasėlių statikos ir homogeniškumo gerinimas siekiant išauginti gausesnį ir sveiką grūdų, skirtų žmonių maistui ir gyvulių pašarui, derlių. Augalų statikos pagerinimas padeda išvengti javų išgulimo, kuris priklausomai nuo augalų išsivystymo tarpsnio gali lemti 30–80 proc. derliaus sumažėjimo. Bus parengta viena parodomųjų bandymų metodika, atlikti parodomieji bandymai ūkininkų ūkiuose Pasvalio, Pakruojo, Panevėžio ir Raseinių rajonuose. Surengtos lauko dienos (konsultantams ir dėstytojams) ir seminarai (konsultantams ir dėstytojams). Projekto įgyvendinimo laikotarpiu bus parengti informaciniai straipsniai ir informacinis lapelis.
93	1PM-PV-13-2-009479-PR001	Melžiamų karvių racionų sukūrimas ir šėrimo optimizavimas panaudojant Lietuvoje išaugintus ankštinius baltyminius augalus, inokuliuotus biologinio azoto fiksavimą gebančiomis didinti gumbelinėmis bakterijomis	Projekto tikslas – pademonstruoti ir įrodyti ūkininkams, kad Lietuvoje galima pagaminti aukštos kokybės pieną, karvių racione kaip pagrindinį baltymų šaltinį naudojant Lietuvoje išaugintus ir biologinio azoto fiksavimą gebančiomis didinti gumbelinėmis bakterijomis inokuliuotus pupinius augalus: lubinus, pupas, žirnius, soją. Lietuvoje išaugintų pupinių augalų baltymingumas siekia tik iki 25 proc. Pupinių augalų baltymingumą galima padidinti inokuliuojant (apveliant) juos gumbelinėmis bakterijomis, sugebančiomis padidinti azoto kiekį ne tik dirvožemyje prie augalo šaknų, bet ir pačiuose ankštiniuose augaluose. Bakterijos, sintetindamos įvairias biologiškai aktyvias medžiagas, stimuliuoja daugelį svarbių procesų pupiniuose augaluose, dėlto padidėja jų derlius ir kokybė, daugiausia biomasės baltymingumas. Projekto įgyvendinimo laikotarpiu parengti parodomieji bandymai skirtinguose Lietuvos regionuose, kurių metu pagal sukurtus racionus melžiamų karvių šėrimui bus naudojami pupiniai augalai, inokuliuoti azoto fiksavimą gebančiomis didinti gumbelinėmis bakterijomis.
94	1PM-PV-13-2-009502-PR001	Mokslo ir inovacijų panaudojimas naujos kartos grūdų produktų gamybai	Projekto tikslas – pritaikyti maisto mokslo žinias ir technologines inovacijas bei vietines žaliavas naujos kartos grūdų produktų (plataus asortimento grūdų paplotėlių ir javinių su biologiškai vertingais priedais) gamybai ir jų kokybės užtikrinimui ūkiuose ir mažose įmonėse. Grūdų produktų gamyboje bus taikomos tradicinės ir naujos technologijos,

		ūkiuose ir mažose įmonėse	apimančios ekstruduotos masės paruošimą, reikiamų komponentų paruošimą ir įterpimą į ekstruduatą masę bei jų tolygų paskirstymą, švelnių režimų terminį apdorojimą ir džiovinimą, formavimą. Taip pat bus pristatoma produktų grupė, pagaminta su natūralia, augalinės kilmės saldžiąja medžiaga, išskirta iš stevijos augalo lapų. Projekto įgyvendinimo laikotarpiu numatyta įgyvendinti 2 parodomuosius bandymus, suorganizuoti 8 lauko dienas (iš jų 2 lauko dienos bus skirtos žemės ūkio srities konsultantams ir dėstytojams), 8 seminarus (iš jų 2 seminarai bus skirti žemės ūkio srities konsultantams ir dėstytojams). Bus parengta ne mažiau kaip 300 galutinių naudos gavėjų, iš kurių ne mažiau kaip 60 taikys technologijas ar atskirus technologinio proceso fragmentus ūkyje. Taip pat numatoma parengti 2 informacinius lapelius ir parašyti 2 straipsnius respublikinėje spaudoje.
95	1PM-PV-13-2-009509-PR001	Ūkininkavimo skatinimo, kaimo gyventojų ir jaunimo supažindinimo su žemės ūkio verslo šakomis informacinė sistema	Projekto tikslas – parengti ūkininkavimo skatinimo, kaimo gyventojų ir jaunimo supažindinimo su žemės ūkio verslo šakomis informacinę platformą (sistemą), siekiant didinti žemės ir miškų ūkio konkurencingumą, stiprinant žmogiškuosius išteklius ir skatinant diegti pažangiausias technologijas ir inovacijas žemės ūkio sektoriuje. Tikslinės grupės nariai bus supažindinti su augalininkystės, gyvulininkystės bei daržininkystės ūkių procesais, leis įvertinti veiklos sąnaudas ir investicijų efektyvumą kiekviename ūkio veiklos etape. Projekto rezultatai skatins esamus ūkininkus taikyti modernią vadybą ūkiuose, pritrauks daugiau jaunų žmonių verslo kaime vystymui.
96	1PM-PV-13-2-009510-PR001	Specialių probiotinių kompozicijų naudojimas išskirtinės kokybės produktų (vaisių, daržovių ir grūdų) gamyboje	Projektu siekiama skatinti ūkius sparčiau diegti ir naudoti pažangius biotechnologinius preparatus išskirtinės kokybės produktų auginimo sektoriuje, auginant aukštos kokybės vaisius, daržoves ir grūdus, kuriant konkurencingą ūkį, mažinant cheminių medžiagų ir preparatų (biocidų, fungicidų, herbicidų) naudojimą auginant vaisius, daržoves ir grūdus, gerinant darbo sąlygas, sukuriant gaminamam produktui didesnę pridėtinę vertę.
97	1PM-PV-13-2-009518-PR001	Dvišalis bendradarbiavimo tinklas	Projekto tikslas – padidinti pridėtinę vertę, sukuriamą mišrios specializacijos (gyvulininkystė derinama su augalininkyste) šeimos ūkininkų ūkiuose, įdiegiant atvirąją organizacinę inovaciją, veikiančią visos Lietuvos mastu, pagrįstą naujausiais tinklaveikos teorijos atradimais, kuri padės Lietuvos ūkininkams užmegzti tiesioginius bendradarbiavimo ryšius su jų gaminamų produktų bei teikiamų paslaugų galutiniais vartotojais.

98	1PM-PV-13-2-009531-PR001	Vietinių statybinių medžiagų, gaminamų su mažomis energijos sąnaudomis, panaudojimas žemės ūkio gamybinuose pastatuose	Projekto tikslas – diegti ekologiškos ir ekonomiškai efektyvios statybos principus statant žemės ūkio pastatus, jiems statyti naudojant efektyvias vietines, gaminamas iš atsinaujinančių žaliavų medžiagas, kurios sumažintų pastatų statybos ekonomines sąnaudas ir padidintų žemės ūkio sektoriaus konkurencingumą. Vietinių ekologiškų medžiagų naudojimas leistų sumažinti CO ₂ emisiją, aplinkos oro taršą.
99	1PM-PV-13-2-009533-PR001	Gyvūnų gerovės-vartotojų sveikatai	Projekte numatyti vykdyti parodomieji bandymai bus vykdomi pagal 3 metodikas (kiekvienos gyvūnų rūšies – galvijų, avių, paukščių), kuriose bus detaliai aprašomi gyvūnų laikymo technologijų ir taikomų fragmentų nurodymai diegiant ūkiuose žemės ūkio paskirties gyvūnų gerovės vertinimo ANI ir Gyvūnų gerovės kokybės sistemas.

PROJEKTŲ, PATVIRTINTŲ PAGAL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS „LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS „ŽINIŲ PERDAVIMAS IR INFORMAVIMO VEIKLA“ VEIKLOS SRITĮ „PARAMA PARODOMIESIEMS PROJEKTAMS IR INFORMAVIMO VEIKLAI“, SĄRAŠAS

2016 M. PROJEKTAI

Eil. Nr.	Paraiškos Nr.	Projekto pavadinimas	Projekto santrauka
1	14PA-KK-16-1-02644-PR001	Pieno gamybos ūkių konkurencingumo didinimas panaudojant inovatyvias biopriemones	Projekto tikslas – pieno gamybos ūkiuose diegti inovatyvias biotechnologines priemones, kurios pagerintų karvių laikymo sąlygas, jų produktyvumą, pieno kokybę ir sudėtį bei mažintų oro taršą ir taip didintų ūkių konkurencingumą. Įgyvendinant projektą bus diegiamos ir demonstruojamas inovacijos: naujas karvidžių mikroklimato valdymo metodas, nauja pašarų priedo-molžemio naudojimo technologija, nauja mėšlo priedo biopreparato <i>MicroZyme</i> naudojimo technologija. Šios inovacijos pieno gamybos ūkiuose padės didinti gamybos našumą, gerinti produkcijos kokybę bei mažinti produkcijos savikainą ir oro taršą. Inovacijos taip pat gerins karvių laikymo sąlygas bei sukurs geresnes darbo sąlygas darbuotojams, didins gyvulininkystės ūkių patrauklumą kvalifikuotiems specialistams. Diegiamos inovacijos padės ūkiams prisitaikyti prie besikeičiančių rinkos poreikių.
2	14PA-KK-16-1-02856-PR001	Nualintų ir eroduojamų dirvožemių tvarumo	Projekto tikslas – augalininkystės ūkiuose, turinčiuose nualintus ir erozijos veikiamus dirvožemius, įvertinus konkrečias regiono ir ūkio sąlygas, diegti kompleksą inovatyvių

		atstatymo galimybės augalininkystės ūkiuose	priemonių, kurios leistų atkurti ir (arba) padidinti dirvožemio derlingumą bei žemės ūkio augalų produktyvumą, pagerinti produkcijos kokybę, sumažinti savikainą ir taip didinti ūkių konkurencingumą bei mažinti žemės ūkio išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Projekto uždaviniai: • Atstatyti ir (arba) didinti nualintų ir erozijos veikiamų dirvožemių humusingumą, didinti žemės ūkio augalų produktyvumą ir mažinti produkcijos savikainą bei žemės ūkio išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį augalininkystės ūkiuose, juose diegiant kompleksą inovatyvių priemonių: lauko sėjomainos grandžių koregavimą naudojant įsėlinius ir posėlinius tarpinius pasėlius, žaliąsias trąšas ir daugiameses žoles bei daugianarius ir daugiakomponenčius pasėlius; efektyvų augalinių liekanų panaudojimą; organinės anglies sankaupą didinant žemės dirbimą; kitas organinės medžiagos kiekio ir kokybės bei maisto medžiagų išteklių užtikrinimo priemones. • Stiprinti augalininkystės ūkuose dirbančiųjų įgūdžius ir gebėjimus analizuoti, vertinti bei efektyviai diegti inovacijas, siekiant įgyvendinti aplinkos apsaugos ir žalinimo reikalavimus bei didinti ūkių pelningumą kintančio klimato bei rinkos sąlygomis. Projektas apims šias tikslines sritis: skatins mažai konkurencinguose augalininkystės ūkiuose, turinčiuose nualintus ir eroduojamus dirvožemius, pritaikyti kompleksą inovatyvių agronominių priemonių, kurios dirvožemį praturtins humusu, pagerins struktūrą, padidins dirvožemio derlingumą. Tai padės vystyti žinių bazę kaimo vietovėse bei leis gauti didesnius ir kokybiškesnius prekinių augalų derlius.
3	14PA-KK-16-1-02897-PR001	Pieno ūkių ekonominio potencialo vertinimo sistemos naudojimas, siekiant mažinti produkcijos savikainą, didinti produktyvumą bei gerinti produkcijos kokybę	Projekto pagrindinis tikslas – sujungus konsultavimo ir žemės ūkio veiklos subjektų žinias, galimybes ir patirtį bei mokslo pažangą atlikti parodomuosius bandymus: atlikti pieno ūkių ekonominio potencialo vertinimą ir pateikti rekomendacijas dėl maksimalaus ūkio ekonominio potencialo išnaudojimo, siekiant didinti pieninės gyvulininkystės ūkių produkcijos našumą, kokybę bei mažinti produkcijos savikainą. Specialusis tikslas – skatinti ūkius sparčiau diegti technologines naujoves ir didinti veiklos pelningumą: pieno ūkių ekonominio potencialo įvertinimas ir maksimalus jo išnaudojimas leis identifikuoti ekonomiškai naudingiausius gyvulius, kurie produkuoja didelį pieno kiekį, turi mažą somatinių ląstelių skaičių, ilgą gyvenimo trukmę, aukštą apvaisinimo lygį ir pan. ir kurie toliau galės būti panaudoti bandai veisti. Taip pat bus identifikuoti gyvuliai, kurie neturi didelės genetinės vertės, bet juos bus galima panaudoti kitoms ekonomiškai naudingoms veikloms, užkertant galimybę atsirasti tokių gyvulių palikuonims, kad nebūtų bloginamas bandos ekonominis naudingumas. Taigi didės gyvulių sveikatingumas, produktyvumas, o tai leis generuoti didesnes pajamas

			neplečiant bandos, t. y. didės gaminamos produkcijos kiekis ir kokybė bei mažės gaminamos produkcijos savikaina.
4	14PA-KK-16-1-02898-PR001	Mikrobiologinių preparatų pritaikymas daržovių produktyvumui ir atsparumui fitopatogenams didinti bei dirvožemio ekosistemos būklei pagerinti	Projekto pagrindinis tikslas – sujungus konsultavimo ir žemės ūkio veiklos subjektų žinias, galimybes ir patirtį bei mokslo pažangą atlikti parodomuosius bandymus, kurie padėtų spręsti biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos dirbamoje žemėje, dirvožemio biologinio aktyvumo mažėjimo, mitybos elementų balanso atstatymo problemas bei skatintų integruotų augalų apsaugos produktų naudojimo sistemos diegimą skirtingo intensyvumo daržininkystės ūkiuose (intensyvios gamybos ir ūkiuose, sertifikuotuose pagal nacionalinės kokybės produktų ir ekologinės gamybos reikalavimus): mažiau palankiose ir palankiose ūkininkauti vietovėse, panaudojant inovatyvius mikrobiologinius preparatus daržovių produkcijos derlingumo stabilumui užtikrinti, kokybei gerinti, gaminamos produkcijos savikainai mažinti, atkuriant, saugant ir pagerinant dirvožemio ekosistemą. Specialusis tikslas – skatinti ūkius diegti biotechnologines naujoves ir didinti veiklos pelningumą, mažinant cheminių trąšų ir augalų apsaugos produktų naudojimą, integruojant į šiuolaikinėmis technologijomis auginamų daržovių procesą mikrobiologinius produktus, praturtintus bakterijomis ir mikrogyvais, kad būtų galima atkurti šaknų rizosferoje susilpnėjusį natūralų dirvožemio biologinį aktyvumą, atstatyti mitybos elementų balansą, padidinti augalų atsparumą nepalankioms auginimo sąlygoms, padidinti derlingumą bei sumažinti gaminamos produkcijos savikainą.
5	14PA-KK-16-1-02899-PR001	Integruotos tiksliosios augalininkystės sistemos naudojimas siekiant mažinti produkcijos savikainą, didinti produktyvumą ir gerinti produkcijos kokybę	Projekto pagrindinis tikslas – sujungus konsultavimo ir žemės ūkio veiklos subjektų žinias, galimybes bei patirtį remiantis mokslo pažanga atlikti parodomuosius bandymus – įrengti integruotą tiksliosios augalininkystės sistemą, padėsiančią atlikti pasėlių monitoringo, nuotolinių tyrimų ir laboratorinių duomenų analizę, augalų diagnostinio ir agrocheminio modelio ir spektrografinių priemonių sujungimą, kad būtų padidintas augalininkystės ūkių našumas, pelningumas, taupiai naudojami išteklių ir saugoma biologinė įvairovė bei aplinka. Sistema sujungs daug erdvinių (GIS ir GPS), agrocheminių, fizikinių, spektrografinių ir informacinių technologijų sprendimų bei leis nustatyti vandens kiekį augaluose, makro (azotas, fosforas, kalis) ir mikro (geležies, mangano, cinko, vario) elementų paplitimą, cheminių ir mitybos elementų trūkumą žieminių ir vasarinių rapsų, kviečių, vasarinių miežių, žieminių kvietrugių pasėliuose skirtingais jų augimo periodais ir padės greičiau bei tiksliau nustatyti, kokių elementų augalams trūksta. Visus veiksmus bus galima atlikti nuotoliniu būdu, įdiegus spektrografines priemones, kurios padės identifikuoti cheminius elementus pagal augalo atvaizdą. Apdorojus duomenis, bus aišku, ar reikia tręšti pasėlius, jei reikia, tai kokiomis medžiagomis ir kokius jų kiekius naudoti. Be to, sistema leis tiksliai nustatyti

			rizikingas pasėlių zonas, kuriose pastebėti augimo pakitimai ir kurias reikėtų papildomai tręšti, t. y. nereikės apdoroti viso lauko, todėl sumažės ūkininko darbo sąnaudos, trąšų bei kuro sunaudojimas, ir bus pasiektas optimalus rezultatas. Specialusis tikslas – skatinti ūkius sparčiau diegti technologines naujoves ir didinti veiklos pelningumą: tikslus augalui reikalingų mitybos elementų nustatymas (integruota tiksliosios augalininkystės sistema leis nustatyti makroelementų (azoto, fosforo, kalio, magnio) ir mikroelementų (mangano, cinko, vario) koncentraciją, panaudojant multispektrinio metodo analizę) ne tik leis sutaupyti išlaidas trąšoms, padės atkurti javų mitybos elementų balansą, bet ir sumažins neigiamą žemės ūkio poveikį aplinkai. Mažesnis trąšų kiekis leis atkurti susilpnėjusį natūralų dirvožemio biologinį aktyvumą, taip pat didins kultūrinių augalų atsparumą nepalankioms augimui sąlygoms, todėl didės produkcijos derlingumas bei mažės gaminamos produkcijos savikaina.
6	14PA-KK-16-1-02944-PR001	Skystos formos mikroelementų ir jų mišinių panaudojimas gyvulių produktyvumo didinimui ir produkcijos kokybės gerinimui	Bendras projekto tikslas – diegti inovacijas galvijininkystėje, pritaikant naujausius galvijų mitybos, biotechnologijos mokslų pasiekimus galvijų fiziologiniams poreikiams tenkinti produktyvumui didinti, produkcijos kokybei gerinti, savikainai ir aplinkos taršai mažinti. Specialusis projekto tikslas – skatinti pieno ir galvijienos gamintojus panaudoti naujausius biotechnologijos produktus, siekiant gerinti galvijų sveikatingumą, produkcijos kokybę, reprodukciją ir mažinti produkcijos savikainą ir taršą. Parodomąjį bandymo metu naujausios technologijos trūkštami mikroelementai bus tiesiogiai įterpti į geriamąjį galvijų vandenį: iki šiol visi mikroelementai galvijams buvo sušeriami sausi su kombinuotu pašaru, o tai mažina mikroelementų įsisavinimą. Bandymas, kai mikroelementai įterpiami į vandenį, bus pademonstruotas LSMU gyvulininkystės instituto Eksperimentinės plėtos ir bandymų skyriaus pieninių ir mėsinių galvijų bandose bei dar devyniuose ūkiuose, kuriuose laikomi pieniniai ir mėsiniai galvijai. Galvijų bandos, kuriose bus vykdomi parodomieji bandymai, priklausys pasidalijimo patirtimi ūkiams.
7	14PA-KK-16-1-02952-PR001	Produkcijos savikainą mažinančių bei saugą ir kokybę gerinančių fermentinių sūrų technologijų pritaikymas gamybai ūkiuose bei mažose įmonėse	Projekto pagrindinis tikslas – skatinti inovatyvių savikainą mažinančių fermentinių sūrų gamybos technologijų diegimą ūkiuose ir mažose įmonėse. Projekto uždaviniai: pagal parengtą inovacinės technologijos bandymų metodiką atlikti parodomuosius bandymus ir įvykdyti bandymo rezultatų sklaidos priemones. Projektas aktualus 2015–2016 m., kai mažėjo pieno supirkimo kainos dėl susiklosčiusios situacijos Europos pieno sektoriuje (2015 m. balandžio 1 d. Europos Sąjungoje panaikintos kvotos, šalys iš anksto didino bandas, susidarė pieno perteklius),

			– tai vertė pieno tiekėjus, ypač ūkininkus ir mažas įmones, ieškoti gamybos kainos mažinimo resursų, kad galėtų išlaikyti bent minimalų pelningumą. Vykdant projektą ūkininkų, žemės ūkio bendrovių ūkiuose ir mažose įmonėse bus taikomos inovatyvios ir resursus taupančios šviežių ir brandinamų fermentinių sūrių technologijos, padėsiančios padidinti sūrių išeigą, saugą bei kokybę. Pienas sūriams gaminti bus apdorojamas panaudojant aukštatemperatūros technologijas, užtikrinančias produkto išeigos, maistinės bei biologinės vertės padidėjimą. Bus taikomos laipsninės arba šaltos pieno fermentacijos ir pieno brandinimo technologijos, pagerinsiančios termiškai apdoroto pieno technologines savybes, sumažinsiančios brangiai kainuojančių fermentinių preparatų bei raugo sąnaudas. Atliekant technologines gamybos operacijas bus naudojami programuojami technologiniai aukštatemperatūrio pieno apdorojimo, jo šaltos bei laipsninės fermentacijos, brandinimo režimai, vakuuminis produktų fasavimas. Gaminant fermentinius sūrius, jų savikainą, atitinkamai keičiant technologinio proceso parametrus, galima sumažinti ir naudojant mažesnius pieną traukinančio fermento bei raugo kiekius.
8	14PA-KK-16-1-02965-PR001	Ekonominių rezultatų gerinimas augalininkystės ūkiuose taikant integruotos augalų apsaugos metodus	Projekto pagrindinis tikslas – skatinti žinių perteikimą ir inovacines integruotos augalų apsaugos technologijas augalininkystės ūkiuose, mažinti auginamų augalų priežiūros savikainą. Veiklos tikslas – atliekant gamybinius parodomuosius bandymus, perteikti žemdirbiams moksliniais tyrimais paremtas inovatyvias integruotos augalų apsaugos priemonių naudojimo technologijas ir jų ekonominį vertinimą. Šis projektas yra aktualus, nes, atlikdami bandymus ir dalindamiesi patirtimi ūkininkų grupėse, ūkininkai išmoks teisingai pasirinkti integruotos augalų apsaugos metodus ir tinkamai taikyti laukuose, išmoks parengti augalų auginimo technologijos planus, fiksuoti atliekamus darbus ir apskaičiuoti savikainą. Planuojamas diegti inovacijas nesudėtinga įgyvendinti technologiškai, jos yra efektyvios, todėl siekiamas rezultatas užtikrins ūkio konkurencingumą, aplinkos išsaugojimą ir klimato kaitos švelninimą. Uždaviniai: - pritaikyti mokslinių tyrimų rezultatus tradiciniuose augalininkystės ūkiuose, atliekant skirtinguose šalies regionuose 10 parodomųjų gamybinių bandymų; - vykdyti parodomųjų bandymų sklaidą: suorganizuoti 4 lauko dienas, 4 kiekvieno parodomąjo bandymo baigtinio technologinio etapo (po vieną lauko dieną ir seminarą suorganizuoti žemės ūkio ar kaimo plėtros srities konsultantams, profesinių mokyklų ar kolegijų dėstytojams) seminarus, užtikrinant 300 galutinių naudos gavėjų dalyvavimą; - parengti ir publikuoti 6 informacinius straipsnius laikraštyje ir internete apie

			įgyvendinamą projektą; - parengti 6 lankstinukus apie įgyvendinamą projektą; - suorganizuoti vieną baigiamąją konferenciją, kurioje dalyvautų ne mažiau 100 galutinių naudos gavėjų; - tobulinti žemdirbių kvalifikaciją, diegiant pažangias ir inovatyvias integruotos augalų apsaugos technologijas augalininkystės ūkiuose bei įvertinant jų ekonominį efektyvumą.
9	14PA-KK-16-1-02976-PR001	Mitybos faktorių įtaka melžiamų karvių produkcijos didinimui, produkcijos kokybės gerinimui ir savikainos pokyčiui	Projekto pagrindinis tikslas – skatinti žinių perteikimą ir inovacijas pieno ūkyje, regionuose didinti pieno ūkio veiklos gyvybingumą ir konkurencingumą, skatinti inovacines ūkių technologijas ir tvarų vystymą bei užtikrinti gyvūnų gerovę. Veiklos tikslas – atliekant gamybinius parodomuosius bandymus, perteikti žemdirbiams moksliniais tyrimais paremtas inovatyvias žolių ūkio tvarkymo, pašarų ruošimo, gyvulių šėrimo technologijas ir jų ekonominį vertinimą. Projektas bus įgyvendinamas visose Lietuvos apskrityse. Numatyta įrengti 10 bandymų, suburti 5 ūkininkų pasidalijimo patirtimi grupes, kurios dalinsis naujausia informacija su grupės nariais ir kt. ūkininkais. Projektas skatins ūkių veiklą gyvybingumą, didins konkurencingumą, o pasidalijimo patirtimi grupės leis plėsti bendradarbiavimą tarp ūkininko, konsultanto, mokslininko. Bus vykdoma sklaida. Įgyvendinant projektą ūkininkaujantiems bus perteiktos žinios ir naujausia informacija apie pašarų gamybos, šėrimo, aplinkosaugos srities mokslininkų atliktus tyrimus. Ūkyje bus taikomas kompleksinis mitybos rodiklių įvertinimo metodas, apimantis technologinių procesų grandinę nuo tręšimo įtakos žalienu derlingumui, maistingumui iki gyvulių šėrimui „Omega-3“ rūgščių turinčių papildų naudojimo, padėsiantis vertinant technologinio proceso poveikį gyvulių produktyvumui, pieno kokybei ir produkcijos savikainos mažinimui. Bus įgyvendinta daug veiksmų, kurie padės sumažinti ŠESD emisiją, padidins ūkio konkurencingumą bei ekonominį naudingumą, o tai atitinka III skyriuje numatytus prioritetus, tikslines sritis ir kompleksinius tikslus.
10	14PA-KK-16-1-02990-PR001	Panaudoto grybų substrato naudojimo skatinimas, siekiant gerinti produkcijos kokybę daržininkystės ūkiuose	Projekto tikslas – skatinti ūkininkus naudoti panaudotą grybų substratą, siekiant gerinti produkcijos kokybę daržininkystės ūkiuose. Įgyvendinant projektą ūkininkų ūkiuose, pagal paruoštą metodiką įrengtuose parodomųjų lauko bandymų laukeliuose, bus auginamos vienmetės daržovės ir smidrai. Daržovės bus sėjamos ir sodinami jų daigai. Atliekant dirvos gerinimo bandymus bus naudojamas panaudotas grybų substratas bei, kaip palyginamoji priemonė, mineralinės trąšos ir granuliuotas mėšlas. Sezono pabaigoje bus įvertintas derlius ir produkcijos kokybė. Projekto uždaviniai:

			1. Parengti parodomojo bandymo metodiką, kuria vadovaujantis bus diegiamos technologijos ir pristatomos mokslo naujovės, pažangioji patirtis ūkininko ūkyje. 2. Suburti pasidalijimo patirtimi grupes ir organizuoti jų darbą, siekiant, kad tikslinė grupė periodinių susitikimų metu dalintųsi informacija, patirtimi, vertintų ir aptartų realią situaciją, problemas, ieškotų sprendimo būdų, analizuotų ir palygintų pasiektus rezultatus. 3. Atlikti parodomuosius bandymus ūkininko ūkiuose. 4. Atlikti parodomojo bandymo rezultatų sklaidą suorganizuojant informacinius renginius – lauko dienas, praktinius-informacinius seminarus, baigiamąją konferenciją.
11	14PA-KM-16-1-02468-PR001	Mikotoksinų poveikio mažinimo technologijų demonstravimas, siekiant gerinti produkcijos kokybę gyvulininkystės ūkiuose	Projekto pagrindinis tikslas – pademonstruoti inovatyvius greitus (angl. <i>express</i>) metodus, padėsiančius nustatyti ūkiuose užaugintuose grūduose, kurie naudojami atrajojantiems (avys) bei monogastriniams (ožkos, kiaulės, triušiai, vištos, antys, žąsys, kalakutai) gyvūnams šerti, esančių mikotoksinų kiekį, ir aptarti mikotoksinų žalingą poveikį gyvūno organizmui ir gyvūninės kilmės maisto produktų kokybei valdymo priemonės siekiant gerinti produkcijos kokybę gyvulininkystės ūkiuose. Pradiniai gyvulių būklės įvertinimo metodai (kriterijai) ir numatomi fiksuoti bandymo rodikliai bus detalai aprašyti parodomojo bandymo metodikoje. Bandymo pradžioje bus atliekamas kiekvieno gyvūno pradinis būklės įvertinimas (gyvūno rūšis, veislė, kilmė, amžius, fiziologinis laikotarpis, svoris, produkcijos kiekis); papildomai bus nustatomas atrajotojų sėklinimo indeksas, laikotarpis tarp palikuonių atsivedimo, gaminamos produkcijos kokybė (pvz., somatinių ląstelių skaičius piene). Įgyvendinant parodomąjį bandymą numatomi fiksuoti rodikliai: atsižvelgiant į parengto bandymo metodiką, atliekant bandymą, ne mažesniu nei parą intervalu bus patikrinami šie parametrai: produkcijos kiekis, sveikatos pakitimai (temperatūrą ir kt.), pašarų suvartojimas (pagal suėstų ir likusių pašarų kiekius). Parodomojo bandymo pabaigoje bus patikrinti visi bandymo pradžioje nustatyti rodikliai, išskyrus gyvūno rūšį, veislę ir kilmę. Visi gauti rodikliai bus apdoroti, remiantis statistinės matematikos metodais. Taip pat bus vertinama produkcijos kokybė. Įgyvendinant projektą bus pademonstruota inovatyvi ir greita (angl. <i>express</i>) mikotoksinų kiekio nustatymo metodika bei, atsižvelgus į rezultatus, konkrečiam ūkiui parinktos mikotoksinų valdymo priemonės bei būdai. Demonstracijų bei mokymų, kaip taikyti mikotoksinų nustatymo ir valdymo būdus, metu ūkininkai bus mokomi gaminti saugią gyvūninės kilmės produkciją maksimaliai panaudojant ūkiuose užsiaugintus grūdus.

2017 M. PROJEKTAI

Eil. Nr.	Paraiškos Nr.	Projekto pavadinimas	Projekto santrauka
1	14PA-KK-17-1-01242-PR001	Stacionarių technologijų procesų kontrolė ir valdymas išmaniųjų jutiklių sistemomis	Projekto tikslas – mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir amoniako emisiją, gyvulininkystės technologijose diegiant inovatyvias išmaniųjų jutiklių sistemas, kurios optimizuoja technologinių procesų valdymą. Uždaviniai: - Švelninti gyvulininkystės poveikį klimato kaitai, gamybinius procesus tobulinant inovacinėmis technologijomis, optimizuojant gyvūnų laikymo sąlygas ir produktyvumą, mėšlo tvarkymą ir mažinant energijos sąnaudas. - Organizuoti parodomuosius bandymus, lauko dienas, seminarus, pasidalijimo patirtimi grupių susitikimus, konferenciją bei skelbti straipsnius, plėtoti mokslo naujovių sklaidą žemės ūkyje ir padėti diegti inovacijas žemės ūkio stacionariose technologijose. - Stiprinti dirbančiųjų žemės ūkyje praktinius įgūdžius ir gebėjimus analizuoti, vertinti bei efektyviai diegti inovacijas – išmaniąsias technologijas gamybiniuose ūkiuose, siekiant švelninti gyvulininkystės poveikį klimato kaitai, įgyvendinti gyvūnų gerovės, aplinkos apsaugos, produkcijos kokybės reikalavimus bei didinti ūkių pelningumą. - Ugdyti gyvulininkystės specialistų suvokimą apie klimato kitimo pasekmes ir jo kitimo greitį, stiprinti supratimą apie galimybes gauti ekonominę ir moralinę naudą mažinant ŠESD emisijas. Veiklos etapai neišskirti.
2	14PA-KK-17-1-01319-PR001	Inovatyvus daržo augalų auginimas vertikaliose sistemose, taikant šiuolaikines aplinką ir išteklius tausojančias technologijas	Projekto pagrindinis tikslas – inovatyvaus daržo augalų auginimo būdo pritaikymas ūkyje, panaudojant šiuolaikines aplinką ir išteklius tausojančias vertikalias sistemas, siekiant užtikrinti augalinės produkcijos kokybę. Projekto uždaviniai: 1. Parinkti augalus, tinkamus auginti vertikalioje sistemoje, siekiant patenkinti rinkos poreikius. 2. Auginti augalus, stebėti ir valdyti sistemos parametrus, taikyti optimalias auginimo technologijas, siekiant sumažinti produkcijos savikainą. 3. Diegti vertikaliojo auginimo technologijas ūkyje, siekiant pagerinti produkcijos kokybę. 4. Pritraukti ūkio subjektų, kurie savo veikloje taikytų vertikaliosios žemdirbystės sistemą, tokiu būdu efektyviai panaudotų minimalias erdves. 5. Įgyvendinant projektą, sukurti vertikalias augalų auginimo technologijas (sienas, kolonas) vienmečiams ir daugiamečiams augalams auginti (prieskoniniams, vaistiniams augalams, žemuogėms) ir pateikti rekomendacijas.

			6. Apskaičiuoti ekonominę efektyvumą, įvertinant tradiciniu būdu, ir vertikaliose sistemose auginamų augalų sąnaudas, produktyvumą.
3	14PA-KK-17-1-01453-PR001	Šviežiapienių karvių ir veršelių sveikatingumo gerinimas, produktyvumo didinimas bei šiltnamio efektą sukeliančių metano dujų emisijos mažinimas panaudojant polieterio antimikrobinę medžiagą – monenziną.	Projekto tikslas – diegti inovacijas Lietuvos gyvulininkystės ūkiuose. Pritaikyti naujausius mokslo pasiekimus, mažinančius karvių sergamumą ketoze ir kitomis medžiagų apykaitos ligomis. Didinti melžiamų karvių produktyvumą, gerinti naujagimių veršelių sveikatingumą bei mažinti metano dujų išsiskyrimą iš galvijų prieskrandžių. Projekto uždaviniai: 1. Pademonstruoti monenzino poveikį šviežiapienių karvių ligoms (ketozės, šliužo dislokacijos, acidozės, metrito, gimdos, kiaušidžių veiklos sutrikimų ir kt.). Dažniausia šių ligų priežastis – energijos trūkumas. Monenzinas gali būti naudojamas kaip priemonė energijos trūkumui kompensuoti. 2. Pademonstruoti polieterio antimikrobinės medžiagos – monenzino – įtaką skirtingų laktacijų karvių sveikatingumui. Yra nustatytas laktacijų poveikis produkcijai ir sveikatingumui. Tam tikromis ligomis, pvz., ketoze, yra linkusios sirgti jaunesnės karvės (t. y. pirmos laktacijos). Antros ir trečios laktacijos karvėms dažniausiai diagnozuojamos produktyvesnėms karvėms nustatomos ligos. Šio uždavinio esmė – įvertinti ir parodyti, kokią įtaką polieterio antimikrobinę medžiagą – monenziną – turi skirtingų laktacijų karvėms bei ar per ankstesnę laktaciją panaudotas monenzino priedas turi įtakos kitos laktacijos karvių ir veršelių sveikatingumui. 3. Naudojant monenziną karvių sveikatingumui palaikyti, galima parodyti jo poveikį naujagimiams veršeliams. Atlikta daug tyrimų ir nustatyta, kad veršingų karvių sveikatingumas turi įtakos naujagimių veršelių sveikatingumui. Bus pademonstruotas polieterio antimikrobinės medžiagos – monenzino – poveikis veršelių sveikatingumui pirmomis (7, 14 ir 30) gyvenimo dienos.
4	14PA-KK-17-1-01489-PR001	Beatliekių technologijų naudojimas, siekiant gerinti užaugintos produkcijos perdirbimą daržininkystės ūkiuose	Projekto tikslas – skatinti ūkininkus naudoti beatliekes technologijas, siekiant gerinti užaugintos produkcijos perdirbimą daržininkystės ūkiuose. Projekto uždaviniai: 1. Parengti parodomojo bandymo metodiką, kuria vadovaujantis bus diegiamos technologijos ir pristatomos mokslo naujovės, pažangioji patirtis ūkininko ūkyje. 2. Suburti pasidalijimo patirtimi grupes ir organizuoti jų darbą, siekiant, kad tikslinė asmenų grupė periodinių susitikimų metu dalintųsi informacija, patirtimi, vertintų ir aptartų realią situaciją, problemas, ieškotų sprendimo būdų, analizuotų ir palygintų pasiektus rezultatus. 3. Atlikti parodomuosius bandymus ūkiuose. 4. Atlikti parodomojo bandymo rezultatų skaidą suorganizuojant informacinius renginius – lauko dienas, praktinius-informacinius seminarus, baigiamąją konferenciją. Auginantys

			moliūgus susiduria su jų realizavimo problema. Jeigu moliūgai perdirbami (gaminamos uogienės), lieka labai daug atliekų (pvz.: moliūgo minkštimo su sėklomis, žievelių), nes, pvz., uogienių gamybai naudojama tik moliūgo minkštimo dalis be sėklų. Parodomasis bandymas yra vertingas, nes, remiantis naujausia mokslo žinių pažanga, gaminant kepinius, į jų tešlą įterpiama (įdedama, įmaišoma): a) moliūgo minkštimo dalis be sėklų, b) moliūgo minkštimo dalis su sėklomis, c) moliūgų sėklos, d) moliūgo žievelė. Aišku, visi prieš tai nurodyti moliūgo elementai į gaminius bus įterpiami prieš tai juos atitinkamai apdorojus, kad jie būtų tinkami naudoti. Bandymo metu bus pademonstruota, kaip kvietinių gaminių gamybai galima panaudoti moliūgą ir kas gaus pelną: a) ūkininkai, auginantys moliūgus, nes turės kam realizuoti savo produkciją, b) ūkininkai, kepantys gaminius, kadangi galės vartotojams pasiūlyti aukštesnės pridėtinės vertės, skonio produktus.
5	14PA-KK-17-1-01503-PR001	Konservuotų pašarų kokybės ir rizikos vertinimas, pieninių galvijų šėrimo pilnavertiškumo ir gerovės užtikrinimas	Parodomąjo bandymo tikslas – apibendrinus žinias ir atlikus reikiamus tyrimus pateikti geros kokybės siloso gamybos modelį, nes nuo ūkyje pasirinktos siloso gamybos technologijos priklauso siloso kokybės lygis. Parodomieji bandymai, pagal centro mokslininkų pateiktą metodologiją, bus atliekami skirtingo dydžio karvių bandose, kurioms šerti gaminamas įvairios sudėties, naudojant skirtingas paruošimo technologijas, silosas. Bus kontroliuojama ir stebima siloso kokybė, kaip kinta jo maistinė vertė, priklausomai nuo jo paruošimui naudojamos žaliavos (kukurūzų ir žolių, tiriami naudojant infraraudonųjų spindulių spektrometrijos metodą), įvairių priedų (konservantų) naudojimo, silosavimo būdo (tranšėje, kaube ar ritinyje), siloso laikymo trukmės atidarius (dažnai naujai atidarytoje siloso tranšėje, kaube ar ritinyje esančio gerai paruošto siloso vieno šėrimo metu galvijai nesuėda, dėl to nukenčia jo kokybė – ne tik jo maistingumas, bet atsiranda palankios sąlygos plisti įvairiems mikroorganizmams, taip pat mikroskopiniams grybams, galintiems gaminti mikotoksinus) ir neatidarius tranšės, kaupo ar ritinio. Bus atliekami siloso rūšies kokybės tyrimai, taip pat nepriklausomai nuo sudėties atliekamos mikotoksinų analizės (mikotoksinais – tam tikrų pelėsių ir mikroskopinių grybų rūšių gaminamas kenksmingas cheminis junginys). Bus palyginamas skirtingos sudėties silosas ir įvairūs jo paruošimo būdai, nes svarbu išsiaiškinti, kaip pagamintas, kokios sudėties silosas yra vertingesnis ir kuris mažiau rizikingas būti užterštas mikotoksinais. Atliekant parodomąjį bandymą bus pademonstruotas ryšys tarp siloso kokybės ir aukštos pieno produkcijos kokybės išsaugojimo.
6	14PA-KK-17-1-01507-PR001	Inovatyvių daigianarių pasėlių technologijų panaudojimas	Projekto pagrindinis tikslas – apibendrinus konsultavimo ir žemės ūkio veiklos subjektų žinias, galimybes ir patirtį bei mokslo pažangą atlikti parodomuosius bandymus, padėsiančius spręsti dirbamos žemės biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos,

		ekologinio žemės ūkio optimizavimui	dirvožemio biologinio aktyvumo mažėjimo, mitybos elementų balanso atstatymo problemas bei skatinti inovatyvių daigianarių (dvinarių ir trinarių) pasėlių auginimo technologijų diegimo praktiką. Didinti Lietuvos ekologiniuose ūkiuose auginamų augalų įvairovę bei siekti intensyviau atkurti ir pagerinti ekosistemas, užtikrinti auginamos produkcijos derlingumo stabilumą, kokybę, mažinti auginamos produkcijos savikainą, atkurti, saugoti ir pagerinti dirvožemio biologinę įvairovę ir ekosistemą.
7	14PA-KK-17-1-01511-PR001	Daugiatikslio miško atkūrimo ar įveisimo būdo skatinimas, siekiant ekonomiškai efektyvesnio ir draugiško aplinkai medynų formavimo	Projekto tikslas – skatinti ūkininkus ir miško savininkus atkurti bei įveisti miškus, taikant daugiatikslį, ekonomiškai naudingesnį, skatinantį bioįvairovės plėtrą miško želdinių formavimo būdą. Projekto uždaviniai: 1. Parengti parodomojo bandymo metodiką, kuria vadovaujantis bus diegiamos technologijos ir pristatomos mokslo naujovės, pažangioji patirtis ūkininko ūkyje.. 2. Suburti pasidalijimo patirtimi grupes ir organizuoti jų darbą, siekiant, kad tikslinė asmenų grupė periodinių susitikimų metu dalintųsi informacija, patirtimi, vertintų ir aptartų realią situaciją, problemas, ieškotų sprendimo būdų, analizuotų ir palygintų pasiektus rezultatus. 3. Atlikti parodomuosius bandymus ūkininko ūkiuose ir miško savininko valdose. 4. Atlikti parodomojo bandymo rezultatų sklaidą suorganizuojant informacinius renginius – lauko dienas, praktinius-informacinius seminarus, baigiamąją konferenciją. Daugiatikslio miško atkūrimo ar įveisimo būdų taikymas suteiks galimybę gauti pajamų iš miškininkystės veiklos pirmąjį medynų augimo dešimtmetį, paspartins nenaudojamų, apleistų, apaugusių menkavertę augaliją žemių racionalaus naudojimo procesus. Įrengiant parodomąjį bandymą bus įveisti daugiatikslio naudojimo miško želdiniai, sudaryti iš vietinių miško medžių rūšių (beržų, ąžuolų, eglių, pušų, juodalksnių), iš kurių ilgainiui bus suformuoti būsimi miško medynai. Kartu su minėtomis medžių rūšimis parodomojo bandymo plotuose bus įveisti taip pat kalėdiniais medeliams naudotini augalai (dygiosios, baltosios ir serbinės eglės, kaukaziniai ir balzaminiai kėniai) bei uogakrūmiai (paprastieji putiniai, geltonžiedės sedulos, šilauogės, bruknės, juodieji serbentai) ir vaistažolės (paprastosios jonažolės, paprastosios žemuogės, smiltyniniai šlamučiai, paprastosios rykštenės, paprastieji raudonėliai). Kalėdinių medelių ir uogakrūmių bei vaistažolių produkcija bus pradėta naudoti jau po kelių metų.
8	14PA-KK-17-1-01518-PR001	Inovatyvių inžinerinių sprendimų ir termoenergetinių procesų valdymo sistemų, skirtų sultingų	Projekto pagrindinis tikslas – populiarinti ir diegti augalininkystės ūkiuose inovacijas dėl derliaus laikymo sąlygų valdymo sistemų ir jų algoritmų optimizavimo bei sandėliavimo technologinio proceso neigiamo poveikio aplinkai sumažinimo, siekiant padidinti sultingų augalininkystės produktų (daržovių, vaisių ir uogų) išlaikymo trukmę ir jų kokybės stabilumą, prekinę produkcijos vertę, taip kelti ūkių konkurencingumą.

		augalininkystės produktų sandėliavimo technologijų tvarumui didinti, sklaida	Projekto uždaviniai: - Vykdamas šviečiamąją, inovacijų bei žinių viešinimo ir populiarinimo veiklą skleisti ir skatinti naujovių diegimą sultingus augalininkystės produktus sandėliuojančiuose bei sandėliuojančiuose ir prekinį paruošimą vykdančiuose ūkiuose. - Suformuoti pasidalijimo patirtimi grupes – aktyvių ir inovacijų ieškančių ūkininkų grupes, kurie dalyvautų įgyvendinant projektą bei vykdamas termoenergetinių procesų valdymo sistemų / algoritmų ir inžinerinių sprendimų parodomuosius ir palyginamuosius bandymus. - Organizuojant parodomuosius bandymus ir aktyvią konsultacinę veiklą, sukurti geros praktikos pavyzdinius ūkius inovacijoms populiarinti ir gilinti ūkininkų teorines žinias. - Nuolat vykdyti stebėjimų ir bandymų parodomuosiuose ūkiuose rezultatų analizę, rezultatus viešinti spaudoje, seminaruose, lauko dienos ir kitomis priemonėmis. - Plėsti daržovių, uogų ir vaisių ūkiuose dirbančių asmenų įgūdžius ir gebėjimus analizuoti, vertinti, pasirinkti bei diegti inovacijas / inovatyvius inžinerinius ir technologinius sprendimus, siekiant prekinės produkcijos kokybės, tvarios ir saugios aplinkai mikroklimato sultingų augalininkystės produktų sandėliuose kontrolės – valdymo technologijos ir ūkinės veiklos konkurencingumo. Diegiant parodomąjį bandymą bus demonstruojama: - mikroklimato sultingų augalininkystės produktų sandėliavimo patalpoje kontrolės arba kontrolės ir valdymo sistemos ir jų algoritmai; - ozono panaudojimas augalininkystės produktų ir sandėlio mikrobiologinės taršos kontrolei; - sumanioti mikroklimato formavimo ir valdymo įrangą, kaip ji panaudojama daržovių bei uogų / vaisių derliaus ilgalaikio / trumpalaikio laikymo technologijose.
9	14PA-KK-17-1-01532-PR001	Sėjomainų įvairinimas ir agrotechnologijų optimizavimas biologinei įvairovei bei agroekosistemos funkcijoms atkurti	Projekto tikslas – supažindinti ūkininkus su sprendimais, kurie padėtų didinti maisto produktų gamybą, mažinti neigiamą poveikį aplinkai, pagerinti dirvožemio derlingumą ir augalų produktyvumą. Atliekant skirtingų apskričių ūkininkų ūkiuose parodomuosius bandymus, bus demonstruojamos rečiau auginamų augalų (sėjamosios judros, sėjamieji grikliai, įvairių rūšių pupiniai augalai), kuriems būdingas mažesnis cheminės apsaugos bei mineralinio tręšimo poreikis ir kurie padidina maisto medžiagų apytaką bei prieinamumą kitiems sėjomainos augalams, sėjomainos. Kiekvienas lauko bandymas bus vykdomas pagal metodiką, atsižvelgiant į dirvožemio ypatumus, ūkininkavimo praktiką ir ūkių specializaciją, taikomą tik tam tikram šalies regionui. Atliekant bandymus bus nustatytas auginamų augalų produktyvumas, įvertinta jų kaip priešsėlio vertė sėjomainoje pagal piktžolių stelbimą, paliekamų dirvoje augalų liekanų kiekį, šaknų prasiskverbimo gylį, dirvožemio fizikinių savybių gerinimą. Pasirinkti leidžiantys vizualiai pamatyti ir įvertinti

			skirtumus metodai, kad ūkininkai galėtų nustatyti pokyčius, taip pat bus vykdomi dirvožemio tyrimai (Kadangi mineralinės trąšos kainuoja brangiai, jų neracionalus panaudojimas neigiamai veikia aplinkos būklę, todėl kaip alternatyva sintetinėms mineralinėms trąšoms pasirinktas pupinių augalų, kurie simbiozėje su azotą fiksuojančiais mikroorganizmais (diazotrofais) įsisavina azotą iš atmosferos ir tokiu būdu kompensuoja augalų azoto poreikį, o augalų likučiai azotu praturtina dirvožemį, gerindami jo sėjamų augalų kokybę, auginimas). Šis parodomasis bandymas ūkininkams padės suprasti, kad vykdant žemės ūkio veiklą nebūtina intensyviai naudoti cheminių medžiagų, kad atstatyti biologinę įvairovę bei išauginti saugią produkciją galima panaudojant ir kitus metodus.
10	14PA-KK-17-1-01542-PR001	Racionalus antrinių pieno perdirbimo žaliavų panaudojimas pieno produktų gamybos ūkiuose ir mažose įmonėse	Projekto pagrindinis tikslas – skatinti inovatyvių pieno produktų (gėrimų ir sūrių) gamybos iš antrinių pieno perdirbimo atliekų technologijų diegimą ūkiuose ir mažose įmonėse. Projekto uždaviniai: Pagal parengtą inovacinės technologijos bandymų metodiką atlikti parodomuosius bandymus ir įvykdyti bandymo rezultatų skaidos priemones. Projekto veiklos etapai: - 3 pasidalijimo patirtimi grupių sudarymas; - 1 parodomojo bandymo metodikos parengimas; - 11 parodomųjų bandymų vykdymas; - 4 lauko dienų organizavimas, 1 iš jų skirtas konsultantams, profesinių mokyklų ir kolegijų dėstytojams; - 16 seminarų organizavimas, 1 iš jų skirtas konsultantams, profesinių mokyklų ir kolegijų dėstytojams; - 1 baigiamosios konferencijos organizavimas. Ūkininkų ir žemės ūkio bendrovių ūkiuose bei mažose įmonėse iš antrinių žaliavų (pasukų, išrūgų, lieso pieno ir išrūgų (pasukų) ir lieso pieno) bus gaminami rauginti gėrimai su probiotikais, gėrimai, praturtinti tirpiomis skaidulinėmis medžiagomis (gėrimai su prebiotikais), gėrimai su sumažintu laktozės kiekiu, termosūriai (rūgštiniai bei fermentiniai) . Parodomojo bandymo vykdymo etapai: 1. Pirmame bandymo etape, panaudojant nuomojamą įrangą (numatyta nuomoti įgyvendinant projektą) bei įsigytas medžiagas, iš pirminės žaliavos – pieno, vadovaujantis parodomojo bandymo metodikoje išsamiai aprašyta technologija, bus pagaminta žaliava kitiems bandymo etapams – išrūgos ir pasukos. Šios žaliavos bus gaminamos projekto vykdymo vietoje, siekiant pademonstruoti ūkininkams galimybę, kaip patys gali pasiruošti reikalingą ir tinkamą žaliavą. Gaminamų produktų struktūra (kokia dalis gėrimų ir kokio sūrių) bei detalus gaminių asortimentas bus aprašomi parodomojo bandymo metodikoje.

			2. Taikant inovatyvias produktų iš antrinių žaliavų gamybos technologijas, vadovaujantis parodomojo bandymo metodikoje detaliai aprašytais technologiniais procesais (maišymas, tirpinimas, pasterizavimas, atšaldymas ir kiti procesai) bei konkrečių produktų receptūra, panaudojant įgyvendinant projektą įsigytas prekes ir medžiagas bei nuomojamą įrangą, iš gautos antrinės žaliavos (išrūgų ir pasukų) bus ūkio sąlygomis pagaminti pieno produktai (sūriai, gėrimai), tiriamos realiaame ūkyje (ne laboratorijoje) pagamintų produktų savybės, bandymo rezultato pagrindu bus rengiamos rekomendacijos ūkiams, ketinantiems taikyti inovatyvias pieno produktų iš antrinių žaliavų technologijas. Parodomojo bandymo rezultatas – iš antrinių pieno perdirbimo žaliavų ūkio sąlygomis, racionaliai naudojant žaliavas, pagaminti maistiniu požiūriu vertingi pieno produktai, kuriuos gaminantys ūkiai galėtų padidinti ūkio pajamas ir konkurencingumą rinkoje. Vertinant ekonominę naudą ūkių pelningumo aspektu, svarbu pažymėti, kad ūkininkų ūkių, kurie patys augina pieninių veislių galvijus, veiklos pelningumą lemia tiesioginės išmokos, tačiau atliekant bandymus bus įvertintos papildomos pajamos, gautos panaudojant antrines žaliavas, bei su produktų, pagamintų iš antrinių žaliavų, gamyba susijusios sąnaudos, todėl ekonominės naudos reikšmė bus patikslinta ir bus vienas iš projekto rezultatų.
11	14PA-KL-17-1-01510-PR001	Aplinką tausojančių augalų apsaugos priemonių panaudojimas, siekiant gerinti produkcijos kokybę daržininkystės ūkiuose	Projekto tikslas – skatinti ūkininkus naudoti aplinką tausojančias augalų apsaugos priemones, siekiant gerinti produkcijos kokybę daržininkystės ūkiuose. Projekto aktualumas. Įgyvendinant projektą bus sprendžiama ūkininkų problema – kaip apsaugoti daržo augalus nuo kenkėjų ir ligų, panaudojant skirtingų rūšių fitoncidinius augalus. Atliekant parodomąjį bandymą bus demonstruojamas skirtingų rūšių fitoncidinių augalų (kaupiančių lakiuosius organinius junginius – eterinius aliejus) poveikis daržo kultūrų kenkėjų plitimui ir šių augalų fitopatologinei būklei. Atliekant parodomuosius bandymus, atsižvelgiant į mokslinių tyrimų metu taikomus patikimumo ir reprezentatyvumo reikalavimus, ūkininkų ūkiuose bus įrengti daržovių laukai: a) kur kenkėjų ir ligų kontrolė bus vykdoma ūkyje įprastu būdu (pvz., naudojant sintetines chemines medžiagas), b) kur kenkėjų ir ligų kontrolė nebus vykdoma, c) kur kenkėjų ir ligų kontrolė bus vykdoma naudojant skirtingų rūšių fitoncidinius augalus (vaistinė balzamėta (<i>Balsamita major</i>), pipirmėtė (<i>Mentha piperita</i>), paprastasis čiobrelis (<i>Thymus serpyllum</i>) ir paprastasis raudonėlis (<i>Origanum vulgare</i>) ir pan.). Įrengus laukus pagal metodikoje nustatytus reikalavimus bus auginamos daržovės ir bus stebima bei vykdoma kenkėjų kontrolė. Visų bandymų metu bus renkami ir kaupiami empiriniai duomenys, kurie galėtų statistiškai reikšmingai patvirtinti, kad pasirinktos priemonės yra efektyvios ir duodančios norimą / pageidaujamą rezultatą. Bandymą sudaro (pagrindiniai etapai):

			1. dirvos tyrimas prieš bandymą; 2. purškimas herbicidais; 3. dirvos kultivavimas (paruošimas sėjai, sodinimui); 4. daržovių daigų ir sėklų įsigijimas ir fitoncidinių augalų daigų įsigijimas; 5. sėja / sodinimas; 6. trąšų įterpimas (mineralinės, granuliuotas mėšlas); 7. kenkėjų ir ligų kontrolės vykdymas pagal metodikoje nurodytą priemonių planą; 8. kenkėjų ir ligų plitimo fiksavimas; 9. derliaus nuėmimas; 10. svėrimas ir kokybės vertinimas; 11. dirvos tyrimas po derliaus nuėmimo.
12	14PA-KV-17-1-01110-PR001	Paukštininkystės produktyvumo efektyvinimas ir amoniako kiekio mažinimas panaudojant du sinergiškus poliprobiotikus, girdomą ir paskleidžiamą ant kraiko inovatyvia įranga	Parodomąjo bandymo tikslas – naudojant girdomus ir ant kraiko paskleidžiamus poliprobiotikus pagerinti paukščių imunitetą, sumažinti antibiotikų naudojimą, padidinti svorio prieaugį, pagerinti produkcijos kokybę, skatinti biologinės degradacijos procesą, sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir amoniako kiekį paukštidėse bei gauti ekonominę naudą. Nekontroliuojamas antibiotikų naudojimas auginant gyvūnus laikomas svarbiausiu veiksniu, lemiančiu atsparių mikroorganizmų atsiradimą ir plitimą. Šis atsparumas kelia didelę grėsmę žmonių ir gyvūnų sveikatai, todėl būtina ieškoti būdų, kaip mažinti antibiotikų vartojimą paukštininkystėje. Svarbu, kad paukščiui augant, jo žarnyne įsitvirtintų naudingos bakterijos. Paukštidės aplinka teršiama specifiniais kvapais, dulkėmis ir mikroorganizmais. Didžiausią riziką aplinkai kelia amoniako, metano, azoto suboksido ir sieros vandenilio dujos. Gyvulininkystės ūkiuose bandoma vis labiau riboti šių dujų sklaidimą į aplinką, pasitelkiant įvairias prevencines, technologines, chemines ir biologines priemones. Probiotikai gali padėti sprendžiant šias abi problemas. Projektas inovatyvus tuo, kad bus kompleksiskai vienu metu panaudojami du poliprobiotikai – tiek paukščių organizmo imuninės sistemos stiprinimui per geriamą vandenį (profilaktiškai reikia 0,05 ml per dieną 1 paukščiui), tiek paukščių auginimo aplinkos mikroklimato gerinimui purškiant ant kraiko. Pastarojo poliprobiotiko paskleidimui bus naudojamas inovatyvus įrenginys, tinkamas naudoti apgyvendintoje paukštidėje, išvengiant įprastų įrenginių sukeliama triukšmo ir gyvūnų streso (purškiama 1 kartą per savaitę, įrenginys bus naudojamas vienas visiems ūkiams, taip pat jis gali būti naudojamas kitiems procesams atlikti – dezinfekcijai, vakcinacijai, orui drėkinti, temperatūrai paukštidėje reguliuoti bei medikamentams paskleisti, ektoparazitų kontrolei). Po poliprobiotikų panaudojimo (trukmė 42–47 dienos, kol auginami paukščiai) iš kiekvieno ūkio bus imami viščiukai, su jais atliekami tyrimai (kraujo (cholesterolio, bendrųjų

			baltymų, kalcio, fosforo nustatymas), mėsos mėginių kokybiniai tyrimai (sausų medžiagų, riebalų ir baltymų), taip pat kraiko tyrimai (drėgnumo ir amoniako kiekio nustatymas).
13	14PA-KK-17-1-01506-PR001	Bitininkavimo intensyvumo didinimas besikeičiančiomis klimatinėmis ir agrarinėmis sąlygomis	Projekto pagrindinis tikslas – sujungus konsultavimo ir žemės ūkio veiklos subjektų žinias, galimybes ir patirtį bei mokslo pažangą atlikti parodomuosius bandymus – atlikti skirtingomis metodikomis prižiūrimų bičių avilių lyginamąją analizę ir pateikti rekomendacijas maksimaliam ūkio ekonominio potencialo išnaudojimui, siekiant didinti bitininkystės ūkių produkcijos našumą, kokybę bei mažinti produkcijos savikainą. Parodomojo bandymo veiklos etapai: 1.10 bitininkystės ūkių, įsikūrusių skirtingose gamtinėse sąlygose, atranka; 2. 2 bičių šeimų grupių komplektavimas kiekviename iš pasirinktų ūkių; 3. Sukomplektuotų bičių šeimų koregavimas, kad jos taptų vienodo stiprumo, būtų vienoduose aviliuose, visų bičių šeimų motinėlės būtų pakeistos grynaveislėmis Karnikos rasės bičių motinomis; 4. Palyginamųjų bičių šeimų grupių priežiūra įprastine tvarka, o bandomųjų – atsižvelgiant į pakitusias klimatinės sąlygas: • bičių paruošimas žiemai: savalaikis bičių šeimos darbininkių bičių išauginimas žiemojimui; savalaikis ir optimalus bičių šeimų gydymas (varroa erkių naikinimas); savalaikis bičių šeimų maitinimas ir tinkamo maisto parinkimas, sustabdant perų vėlyvą auginimą; • bičių priežiūra pavasarį: pakankamo maisto kiekio bičių šeimoms užtikrinimas (angliavandenių, baltymų, vandens); temperatūrinio režimo aviliuose kontrolė; savalaikis skatinimas perų auginimas ir bičių šeimų lizdo plėtimas; • medunešio išnaudojimas ir rezultatų palyginimas.

2018 M. PROJEKTAI

Eil. Nr.	Paraiškos Nr.	Projekto pavadinimas	Projekto santrauka
1	14PA-KL-18-1-03462-PR001	Augalininkystės produkcijos gerinimas optimizuojant biologinius procesus dirvožemyje naudojant organinių rūgščių preparatus	Projekto tikslas yra skatinti ūkininkus naudoti organinių rūgščių preparatus, siekiant pagerinti javų ir avižų derlių ir kokybę bei optimizuoti dirvožemio savybes. Parodomųjų bandymų metu ūkininkų ūkiuose bus įrengti laukai, kuriuose skirtingais būdais bus auginami - pirmais metais vasariniai kviečiai, o antraisiais metais avižos. Auginimo būdai: a) augalininkystės kultūros bus auginamos ūkyje įprastu būdu (naudojant trąšas); b) kur augalininkystės kultūros bus auginamos ūkyje papildomai naudojant organinių rūgščių preparatus (naudojant trąšas + organinių rūgščių preparatus); c) kur augalininkystės kultūros

			bus auginamos ūkyje tik naudojant organinių rūgščių preparatus. Prieš pradedant bandymą ir po derliaus nuėmimo bus atliekami dirvožemio tyrimai. Visų bandymų metu bus renkami ir kaupiami duomenys, kurie galėtų statistiškai reikšmingai patvirtinti, kad pasirinktos priemonės yra efektyvios ir duodančios pageidaujamą rezultatą. Laukiami projekto rezultatai – bus nustatyta, ar naudojant organinių rūgščių preparatus pagerėja javų ir avižų derlius bei dirvožemio savybės.
2	14PA-KK-18-1-03468-PR001	Augalininkystės gamybos procesų valdymas sumaniosiomis inžinerinėmis sistemomis	Projekto tikslas – suteikti ūkininkams ir kitiems tikslinės grupės nariams žinių apie išteklių naudojimo augalininkystės gamybos procese mažinimą diegiant sumaniasias inžinerines sistemas, kurios optimizuoja technologinių procesų valdymą, gaminamos produkcijos savikainą ir poveikį aplinkai. Racionalus išteklių valdymas naudojant telemetrines sistemas padeda ne tik optimizuoti sėklų ir trąšų naudojimą, mažinti herbicidų ir pesticidų kiekius, bet ir pasiekti didesnę degalų sunaudojimo efektyvumą – tokiu būdu sumažinami anglies pėdsakai dirvoje. Tinkamas šių procesų valdymas – vienas iš būdų mažinti degalų sąnaudas, gaminamos produkcijos savikainą, poveikį aplinkai ir didinti ūkių konkurencingumą.
3	14PA-KK-18-1-03469-PR001	Poravimosi elgsenos sutrikdymas – inovatyvus metodas obuolinio vaisėdžio (<i>Cydia pomonella</i>) biokontrolei	Pagrindinis projekto tikslas - parodyti inovatyvias priemones, padedančias apsaugoti sodą nuo obuolinio vaisėdžio (<i>Cydia pomonella</i>) ir pademonstruoti poravimosi sutrikdymo metodus, kurie bus naudojami Lietuvos sodininkystės ūkiuose. Biokontrolės metodo panaudojimas soduose leidžia obuolinio vaisėdžio populiaciją sumažinti daugiau kaip 90 proc., todėl, naudojant šį naują metodą, ūkiuose bus atsisakyta didelės dalies insekticidų, tai padidins ūkio ekonominę efektyvumą, produkcijos ekologiškumą ir mažins aplinkos taršą.
4	14PA-KK-18-1-03470-PR001	Šiltnamio efektą sukeliančių dujų mažinimas pieninėje galvijininkystėje diegiant inovatyvias bandos valdymo, genetikos gerinimo ir šėrimo technologijas	Pagrindinis projekto tikslas - šiltnamio efekto mažinimas, ūkio našumo ir pelningumo didinimas pienininkystės ūkiuose, naudojant tinkamą genetiką ir inovatyvius šėrimo sprendimus. Parodomąjį bandymo metu įvertinus pieno ūkiuose gyvūnų laikymo sąlygas, pašarų kokybę, racioną, gyvulių sveikatingumą, genetinį bandos potencialą, gauti duomenys sisteminami kompiuterine programa, diegiami reikalingi pokyčiai. Bandymo laikotarpyje 4 kartus vertinami rezultatai, lygiagrečiai atliekama gyvulių mėšlo analizė, nustatant virškinamumą, medžiagų įsisavinimą, naudojant fermentinį produktą, bei atliekamas bandoje esančių karvių ir telyčių genetinis vertinimas, sėklinimas. Pateikiamos rekomendacijos, vertinami rezultatai. Atliekant visus anksčiau nurodytus vertinimus ir analizes, laikantis rekomendacijų, galimas ženklus pieno ūkio ekonominis bei aplinkosauginis rezultatyvumas.
5	14PA-KK-18-1-03472-PR001	Kokybiškos sėklinės medžiagos	Pagrindinis projekto tikslas - taikant inovatyvią sėklinės medžiagos ruošimo technologiją didinti ūkių efektyvumą bei konkurencingumą ir užtikrinti tvarų ūkininkavimą. Skatinama

		paruošimas siekiant mažinti produkcijos savikainą, didinti produktyvumą ir gerinti produkcijos kokybę	augalininkystės ūkiuose diegti inovatyvias sėklinės medžiagos paruošimo technologijas, padedančias atrinkti aukštus kokybinius rodiklius atitinkančią sėklą. Sėjant kalibruotą sėklinę medžiagą pasiekiamas(-a): optimalus sėklos kiekis/norma; aukštas daigumo procentas; auginimo technologijos optimizavimas; derliaus savalaikis dorojimas; aukšti derliaus kokybiniai parametrai; didesnis derliaus kiekis/priedas arba derlingumas. Sėklinės medžiagos kokybė užtikrina racionalų cheminių medžiagų ir trąšų naudojimą, leidžia sumažinti neigiamą ūkininkavimo poveikį aplinkai. Šios technologijos naudojimas leistų optimizuoti cheminių medžiagų ir trąšų kiekius, padidintų kultūrinių augalų atsparumą nepalankioms augimo sąlygoms, pagerintų derliaus kiekį ir jo kokybę, mažintų gaminamos produkcijos savikainą bei prisidėtų prie tvaraus ūkininkavimo.
6	14PA-KK-18-1-03464-PR001	Išsiskiriančio iš srutų azoto išsaugančių technologijų diegimas galvijininkystės ir kiaulininkystės ūkiuose	Projekto tikslai: - diegti inovacijas galvijininkystėje, pritaikant naujausius srutų tvarkymo technologijas žemės ūkio produkcijos savikainai ir aplinkos taršai mažinti; - skatinti galvijininkystės ir kiaulininkystės ūkius naudoti azotą išsaugančias srutų tvarkymo technologijas. Projekto vykdymo metu bus diegiamos azotą garavimą iš srutų mažinančios technologijos galvijininkystės ir kiaulininkystės ūkiuose. Tam tikslui bus panaudojama LSMU Gyvulininkystės instituto Eksperimentinės plėtos ir bandymų skyriuje esama naujai įsigyta srutų rūgštinimo įranga. bus suformuotos trys pasidalinimo patirtimi grupės kuriose bus po šešis ūkius ir kiekvienos grupės dviejuose ūkiuose bus pademonstruota srutų rūgštinimo technologija lauko sąlygomis, o LSMU Gyvulininkystės instituto Eksperimentinės plėtos ir bandymų skyriuje bus pademonstruota srutų rūgštinimo technologija talpyklose. Vykdamas parodomuosius bandymus ūkiuose specialia įranga bus srutos parūgštinamos žemiau 5,5 pH išlaistant laukuose. Srutos bus laistomos ant pievų ir ganyklų, vasarinių ir žieminių javų, taip pat prieš javų sėją. Parodomojo bandymo metu LSMU Gyvulininkystės instituto Eksperimentinės plėtos ir bandymų skyriuje pirmiausia bus srutos specialia įranga parūgštinamos talpykloje, o po to išlaistomos ant pievų ir ganyklų, vasarinių ir žieminių javų, taip pat prieš javų sėją. Parodomojo bandymo metu pirmiausia specialia įranga srutos bus parūgštinamos talpykloje (į srutas nuo 2 iki 5 litrų koncentruotos sieros rūgšties), o po to išlaistomos ant pievų ir ganyklų, vasarinių ir žieminių javų, taip pat prieš javų sėją. Užaugus javams bus atliekami tyrimai kuriais remiantis bus pristatoma srutų rūgštinimo nauda.
7	14PA-KK-18-1-03471-PR001	Inovatyvių priemonių taikymas veršiamosi laikui nustatyti mėšinių ir	Projekto tikslas – diegti inovatyvias gyvulininkystės technologijas Lietuvos pieninės ir mėsinės gyvulininkystės ūkiuose, mažinanti gaunamos produkcijos savikainą, gerinti gyvūnų sveikatingumą ir gerovę. Remiantis duomenimis, kad kai kuriuose galvijininkystės ūkiuose Lietuvoje per metus netenkama iki 30 - 40 % veršelių, dėl ko ūkiai patiria didelius ekonominius nuostolius ne tik

		pieninių galvijų ūkiuose	dėl veršelių netekimų, bet ir todėl, kad prarandama veislinė medžiaga bandų atnaujinimui – telyčaitės. Atliktais Lietuvos sveikatos mokslų universiteto tyrimais bus pristatomas parodomasis bandymas, kurio metu bus pademonstruota veršiavimosi laiko nustatymo sistema. Ūkiuose, kuriuose bus vykdomas parodomasis bandymas bus įdiegta veršiavimosi laiko nustatymo sistema, leidžianti laiku gauti informaciją trumpąja SMS žinute bei balso pranešimu artėjantį veršiavimąsi. Tokiu būdu bus sumažinti darbuotojų darbo laiko nuostoliai veršiavimosi laiko identifikavimui, esant patologiniam veršiavimuisi bus laiku suteikta kvalifikuota veršiavimosi pagalba, naujagimiai veršeliai kaip galima greičiau gaus krekenų, todėl sumažės veršelių sergamumas bei karvių sergamumas periode po apsiveršiavimo. Tuo pačiu tikimasi pagerinti ūkio reprodukcinis rodiklis, nes esant patologiniam veršiavimuisi laiku suteikta kvalifikuota pagalba leis sumažinti karvių sergamumą ūmiais ir lėtinėmis reprodukcinės sistemos ligomis (metritais, endometritais).
8	14PA-KK-18-1-03473-PR001	Pridėtinės vertės saugių avienos pusgaminių ir gaminių su sumažintu sočiųjų riebalų ir padidintu skaidulinių medžiagų kiekiu gamyba avininkystės ūkiuose	Projekto bendrasis tikslas – skatinti pridėtinę vertę sukuriančių žaliavų panaudojimą avienos pirminės produkcijos, pusgaminių ir gaminių gamyboje, didinti žemės ūkio, smulkių ūkių ir perdirbimo įmonių sektoriaus konkurencingumą žemės ūkio maisto produktų gamybos srityje, stiprinant žmoniškuosius išteklius, taikant pažangias technologijas ir inovacijas gyvulininkystės sektoriuje. Pridėtinės vertės produktai su mažesniu sočiųjų riebalų ir didesniu skaidulų kiekiu turi teigiamą poveikį žmogaus fiziologijai. Projektas aktualus tuo, kad Lietuvoje yra labai mažai saugių, pridėtinės vertės avienos pusgaminių, nepakankamos ūkininkų ir gamintojų bei vartotojų žinios apie tokių produktų gamybos technologijas, bei naujoves, pasirenkant žaliavas. Šio projekto įgyvendinimo metu remiantis Lietuvos sveikatos mokslų universiteto atliktais tyrimais bus rengiamas parodomasis bandymas, kurio metu bus pademonstruota avienos pusgaminių paruošimo technologija, kuri skatins avių augintojus ne tik auginti avis, bet ir pradėti gaminti avienos pusgaminius su biologiškai aktyviomis medžiagomis. Projekto metu bus vykdomas avių skerdenų kokybės vertinimas, o avienos pusgaminių bei produktų asortimento didinimas būtų pristatomas kaip naujovė Lietuvos avininkystės ūkiuose. Parodomąjį bandymo vykdymo ir atkartojimo metu dalį riebesnės avienos keičiant aliejinių sėklų išspaudomis bei grūdų sėlenomis, bus padidintas skaidulų, sumažintas sočiųjų riebalų rūgščių ir padidintas polinesočiųjų rūgščių kiekis, pagerintas omega 6 ir omega 3 santykis avienos pusgaminiuose ir gaminiuose. Tai leistų pagerinti vartotojų sveikatos būklę, sumažinti aterosklerozės sąlygojamus širdies ir kraujagyslių susirgimus.
9	14PA-KK-18-1-03437-PR001	Naujausių simbiotikų įtaka pieninių galvijų sveikatingumui, produktyvumui,	Pritaikyti mokslinių tyrimų rezultatus pieno ūkiuose, kuriuose aktualus antibiotikų panaudojimo mažinimas, gyvulio imuninės sistemos stiprinimas, sveikų ir produktyvių gyvūnų išsaugojimas, produkcijos savikainos mažinimas, atliekant parodomuosius

		antibiotikų vartojimo žadinimui bei ūkio konkurencingumo didinimui	gamybinius bandymus skirtinguose šalies regionuose, suburiant dalijimosi ūkininkavimo patirtimi grupes. Bandymo metu gautais rezultatais, įgyta LŽŪKT specialistų, konsultantų bei ūkininkų patirtimi skleisti ir skatinti kaip antibiotikų alternatyvą - simbiotikų - naudojimą Lietuvos regionuose, siekiant diegti pažangesnes gydymo ir profilaktines priemones, ne tik mažinančias susirgimo skaičių, bet ir prisidedančias prie ekologiškos produkcijos gamybos.
10	14PA-KK-18-1-03440-PR001	Rūgščių dirvožemių derlumo gerinimas efektyviausiam maisto medžiagų prieinamumui ir augalininkystės produkcijos savikainos pokyčiui	Projekto pagrindinis tikslas - <i>skatinti</i> žemdirbius gerinti dirvožemio derlumą naudojant ekonomiškai pagrįstus technologinius sprendimus, leidžiančių tausiai naudoti maisto medžiagas potencialiai didesniems žemės ūkio augalų derliams gauti potencialiai derlingose tačiau rūgščiuose dirvožemiuose. Projekto uždaviniai: - <i>pritaikyti mokslinių tyrimų rezultatus augalininkystės ūkiuose, kuriuose aktualus dirvožemio derlumo gerinimas mažinant jo rūgštingumą, atliekant 8 parodomųjų gamybinių bandymų skirtinguose šalies regionuose;</i> - didinant dirvos derlumą gerinti dirvožemio tvarkymų Lietuvos regionuose; - gerinti ištekinių augalininkystės produkcijai išauginti panaudojimą, didinti ūkių konkurencingumą įvertinant demonstraciniuose ūkiuose vykdomų parodomųjų bandymų rezultatų įtaką augalininkystės rodikliams.
11	14PA-KK-18-1-03463-PR001	Biologinių priedų panaudojimo skatinimas Lietuvos daržininkystės ūkiuose, siekiant taupyti vandens išteklių naudojimą bei mažinti dirvos eroziją	Projekto tikslas. Drėkinimo sistemos (lašelinės ir kapiliarinės), kaip ir biologiniai priedai, nėra populiarios Lietuvoje, todėl šiuo projektu norima pristatyti galimybes, kurios leistų ženkliai sumažinti vandens ir energijos išteklių naudojimą sausrų laikotarpiu. Taip pat, kaip alternatyvę priemonę, siūlome į armenį įterpiti biologinius priedus (agropertilą ir vermikulitą), kurie palengvina dirvos struktūrą, pagerina trąšų įsisavinimą bei aeraciją šlapiu laikotarpiu, o kritinių sausrų metu- sumažina drėgmės deficitą. Pademonstravus biologinių priedų ir efektyvių, bei taupių drėkinimo sistemų kompleksinį panaudojimą, būtų galima pateikti ūkininkams rekomendacijas, kurios padėtų tinkamai taikyti biopriedus ir efektyviai naudoti vandens išteklius.
12	14PA-KK-18-1-03442-PR001	Inovatyvių technologijų diegimas ir sklaida auginant Populus genties hibridų klonų želdinius žemės ūkiui netinkamose žemėse	Projekto tikslas – stiprinti žmoniškuosius išteklius ir skleisti pažangiausias technologijas ir inovacijas apleistose ir žemės ūkiui netinkamose žemėse įveisiant ir auginant Populus genties klonų ir hibridų ypač spartaus augimo pakankamai tvarius miškus ir tuo sudarant galimybes ne tik miškų ūkio plėtrai, bet ir užtikrinant apsaugines ir kitas miškų funkcijas. Projekto uždaviniai: 1. Parengti eksperimentinių bandymų įrengimo skirtingo amžiaus ir genotipų želdiniuose projektą ir atlikti objektų įrengimui būtinus paruošiamuosius darbus. 2. Įrengti parodomuosius bandymus įveistuose Populus genties medžių želdiniuose.

			3. Suformuoti dalijimosi ūkininkavimo patirtimi grupes. 4. Supažindinti ir apmokyti ūkininkus, miško savininkus, valdytojus ir miškų ūkio srities konsultantus su greitai augančių Populus genties medžių kloninių želdinių veisimo ir auginimo ypatumais.
13	14PA-KK-18-1-03477-PR001	Biologinių metodų taikymas mėsos produktų gamybai ūkiuose ir mažose įmonėse užtikrinant mėsos produktų saugą ir kokybę	Projekto pagrindinis tikslas – skatinti inovatyvių biologinių metodų taikymą mėsos produktų (pusgaminių ir gaminių) gamyboje ūkiuose ir mažose įmonėse. Vykdam šį projektą norima perteikti patirtį, kaip ūkiuose galima plėsti mėsos perdirbimą ir gamybą, panaudojant šiuolaikiškas natūralias priemones, įgalinančias užtikrinti mėsos ir mėsos gaminių (pusgaminių) saugų vartojimą, pratęsti vartojimo terminus bei pagerinti jų kokybę įdiegiant naujas technologijas. Projekto nauda ūkininkams – padidinta jų gaminamų mėsos produktų sauga, pagerinta produktų kokybė bei išplėstas jų asortimentas.

2019 M. PROJEKTAI

Eil. Nr.	Paraiškos Nr.	Projekto pavadinimas	Projekto santrauka
1	14PA-KK-19-1-08695-PR001	Tvarusis pieno gamybos ūkis	Projekto tikslas – didinti pieno gamybos ūkių tvarumą, optimizuojant galvijų laikymo sąlygas, šėrimą ir mažinant oro taršą. Vykdam projektą bus skatinamos inovacijos žemės ūkyje, visuose regionuose didinamas gyvulininkystės ūkių gyvybingumas ir konkurencingumas, skatinamas efektyvus išteklių naudojimas, plėtojamas bendradarbiavimas ir žinių bazės vystymas kaimo vietovėse, taip pat gerinami ūkių ekonominės veiklos rezultatai, didinamas pirminės produkcijos gamintojų konkurencingumas, mažinamas žemės ūkio išmetamo amoniako kiekis. Projekto metu bus diegiamos inovacijos ir plėtojamas tvarus gyvulininkystės ūkis.
2	14PA-KK-19-1-08707-PR001	Gamtą tausojančios hidroponinės sistemos panaudojimo žalumyninių daržovių auginimui skatinimas Lietuvos daržininkystės ūkiuose	Parodomojo bandymo metu demonstruojamos hidroponinių sistemų panaudojimo galimybės auginant žalumyninės daržoves ūkininkų ūkiuose. Parodomųjų bandymų metu, atsižvelgiant į mokslinių tyrimų metu taikomus validumo ir reprezentatyvumo reikalavimus, ūkininkų ūkiuose bus įrengti laukai, o visų bandymų metu bus renkami ir kaupiami empiriniai duomenys, kurie galėtų statistiškai reikšmingai patvirtinti, kad pasirinktos priemonės yra efektyvios ir duodančios norimą ir pageidaujamą rezultatą. Bandymą sudaro (pagrindiniai etapai): 1. Vietos bandymui parinkimas, tyrimas ir paruošimas; 2. Bandymo įrengimas: hidroponinės sistemos įrengimas, dirvos paruošimas, žalumyninių daržovių daigų sodinimas; 3. Bandymo priežiūra;

			4. Derliaus nuėmimas, apskaita, vertinimas; 5. Laukiami rezultatai. Rezultatų pritaikymo tęstinumas kituose Lietuvos ūkiuose po projekto įgyvendinimo labai tikėtina, kad ne tik projekto veiklose dalyvavę galutiniai naudos gavėjai taikys šio parodomąjo bandymo metu pristatomas priemones, tačiau ir kiti susidomėję ūkininkai bandys taikyti šias priemones.
3	14PA-KK-19-1-08710-PR001	Fotogrametrinių inovacijų demonstravimas, siekiant taikyti aplinkotyros inovacijas žemės ūkyje	Projektas skirtas ūkininkams, jų partneriams, ūkio darbuotojams, kitiems fiziniams ir juridiniams asmenims, užsiimantiems žemės ūkio veikla, pademonstruoti, kaip galima valdyti savo ūkį, naudojantis inovatyviais fotogrametriniais metodais. Projekto įgyvendinimo metu pagal parengtą parodomąjo bandymo metodiką bus įrengta 10 parodomųjų bandymų. Šiuo projektu siekiama skatinti fotogrametrinių tyrimų metodų naudojimą ūkininkų ūkių žemėnaudose, kaip priemonę kuriant konkurencingą ir darnų ūkį. Nuotolinių tyrimų metodų naudojimas padės prisitaikyti prie nuolat kintančių gamtinių bei meteorologinių sąlygų, ūkinės veiklos pasekmių. Ūkininkams bus suteikta galimybė dalyvauti fotogrametriniuose tyrimuose, kurių metu jie susipažins su šios srities technologijomis ir išmoks analizuoti nuotolinių tyrimų metu surinktus duomenis, kurie leidžia numatyti galimą riziką ar poreikius bei įspėja, kada reikia imtis atitinkamų veiksmų. Detali žemės paviršiaus, be augalų dangos, aerofotografinė nuotrauka padeda preciziškai identifikuoti skirtingus dirvožemio tipologinius vienetų ir sudaryti itin tikslų vietos dirvožemio dangos planą. Naudojamu metodu galima identifikuoti atskirų tiriamojo žemės paviršiaus dalių humusingumą, taip pat ir potencialų derlingumą. Nesunkiai nustatomos sudrėkusios sklypo dalys, kurios dėl šaltiniavimo ar sutrikusių melioracijos sistemų veikimo užmirksta. Taip pat yra galimybė sudaryti tiriamo sklypo racionalaus, ekologiško naudojimo planą; atskiras sklypo dalis pritaikyti skirtingiems žemės ūkio augalams auginti ar alternatyviai ūkinei veiklai; sudaryti sklypo apdirbimo žemės ūkio padargais planą, kuriuo remiantis padidėtų bendras sklypo produktyvumas.
4	14PA-KK-19-1-08712-PR001	Inovatyvių lesalų komponentų panaudojimas paukščių auginančiuose ūkiuose	Projekte, parodomąjo bandymo metu bus panaudoti inovatyvūs lesalų komponentai didinantys gyvūnų augimą ir gerinantys jų produkciją. Padidinus gyvūnų produktyvumo rodiklius iš to pačio kiekio lesalo galima išauginti daugiau produkcijos ir užtikrinti mažesnes, klimato kaitą veikiančių medžiagų emisijas iš gyvulininkystės. Šie iššūkiai gali būti išspręsti paukščių lesalus papildžius įvairiais lesalų priedais. Projekto vykdymo metu bus pademonstruotas inovatyvių lesalų komponentų (judros ir kanapių išspaudų) poveikis putpelių, vištų ir žąsų produktyvumui bei produkcijos kokybei. Taip pat bus paskaičiuota kaip intensyvesnis gyvūnų auginimas mažina šiltnamio efektą veikiančių dujų emisijas iš paukščių auginančių ūkių.

5	14PA-KK-19-1-08716-PR001	Tiesioginės sėjos technologijos pritaikymas dirbamose žemėse ir ganyklose, siekiant ekosistemų bioįvairovės išsaugojimo	Šiandieninis žemės ūkis be saiko alindamas dirbamos žemės resursus susiduria su daugybe iššūkių bioįvairovės išsaugojimo ir klimato kaitos srityje. Pastaraisiais dešimtmečiais stebimi akivaizdūs klimato kaitos ekstremumai, įtakojantys žemės ūkio veiklą – sausras, intensyvūs krituliai, sumažėjusi sniego danga. Bet kokie ekstremalūs įvykiai gamtoje kelia pavojų augalininkystei bei gyvulininkystei, atneša daug nepatogumų ir ekonominių nuostolių žemdirbiams. Žemės ūkio veiklai tinkami dirbami plotai taip pat yra riboti, todėl siekiama optimaliai išnaudoti jų potencialą – išauginant didžiausius derlius. Parodomojo bandymo metu bus bandoma tiesioginės sėjos technologija, optimizuojanti laiko bei energetinių išteklių sąnaudas, taip prisidedant prie aplinkos tausojimo bei bioįvairovės didinimo. Planuojama, kad bandymo metu gauti rezultatai įrodys, kad atliekant tiesioginę sėją įmanoma sumažinti gamybos kaštus, nemažinant pagrindinių kultūrų derlingumo, taip pat padidinti ūkių konkurencingumą rinkoje. Prieš du ar tris dešimtmečius, neariamųjų technologijų iniciatorės buvo JAV, Lotynų Amerikos šalys, Australija. Vis dažniau dirvą, aplinką ir energiją tausojančias technologijas taiko Europos ir Azijos šalių ūkininkai. Ne išimtis ir Rytų Europos valstybės, tarp jų ir Lietuva. Pastaruoju metu žemės ūkio sektoriaus plėtra ir konkurencinis pranašumas jau neįsivaizduojamas be inovacijų. Lietuvoje pastebimas didėjantis susidomėjimas supaprastintu žemės dirbimu. Nemažai šalies ūkio subjektų jau dirba žemę supaprastintai. Todėl tyrimai, analizuojantys alternatyvias įprastiniam žemės dirbimui sistemas, yra labai aktualūs. Todėl plėtojant inovacijų diegimo žemės ūkyje galimybes ir skatinant žemdirbius įgyvendinti novatoriškus sprendimus planuojama įrengti parodomuosius bandymus ūkiuose, siekiant pademonstruoti inovatyvią tiesioginę sėją į ražienas, optimizuojant ūkio sąnaudas. Bandymai bus įrengti skirtingo intensyvumo augalininkystės bei gyvulininkystės ūkiuose įvairiuose Lietuvos regionuose. Bandymai planuojami atlikti su Lietuvoje auginamomis kultūromis – žirniais, pupomis, kukurūzais bei žolių mišinių sėklomis, siekiant įrodyti, kad taikant tiesioginės sėjos technologijas galima sutaupyti nuolat brangstančius energetinius išteklius optimizuojant važinėjimų po dirvą skaičių, taip tausojant aplinką, bei prisidedant prie bioįvairovės didinimo ir klimato kaitos reguliavimo. Projekto pagrindinis tikslas – siekiama optimizuoti dirvožemių ekosistemų apsaugą, panaudojant inovatyvias tiesioginės sėjos technologijas intensyvios gamybos bei gyvulininkystės ūkiuose. Manoma, kad įvertinus tiesioginės sėjos privalumus ir palyginus su tradicinėmis ūkiuose taikomomis technologijomis, ūkiuose bus galima nustatyti laiko bei darbų sąnaudų ekonominius skirtumus, taip prisidedant prie draugiškų aplinkai sprendimų. Projekto specialus tikslas - skatinti ūkius diegti tiesioginės sėjos į dirvą technologijas, kurios naudojimas leistų mažinti gaminamos produkcijos savikainą bei prisidėtų prie tvaraus ūkininkavimo.
---	--------------------------	---	--

			Bandymo uždaviniai: 1. Įrengti pupinių javų, kukurūzų ir žolinių augalų parodomuosius bandymus augalininkystės ir gyvulininkystės ūkiuose; 2. Vykdyti įrengtų pupinių javų, kukurūzų ir žolinių augalų parodomųjų bandymų technologinę priežiūrą; 3. Atlikti įrengtų bandymų tyrimus: • morfologiniai tyrimai; • biometriniai tyrimai; • derliaus kokybiniai ir kiekybiniai tyrimai. 4. Apibendrinti bandymų rezultatus; 5. Pateikti išvadas ir rekomendacijas ūkininkams.
6	14PA-KK-19-1-08722-PR001	Žinių prieinamumo didinimas plėtojant elektroninio mokymo sistemą	Projekto pagalba bus patobulinta el. mokymo sistema - https://www.zur.lt/lt/el-mokymas/, skirta žemdirbiams ir kaimo gyventojams mokytis el. būdu, neatsitraukiant nuo darbo ir ūkio. Pagal parodomąjį bandymo metodiką ūkiuose bus įrengtas bandymas ir parodytos el. mokymo (-si) galimybės bei žinių ir gebėjimų pasitikrinimas. Ūkininkams bus pristatyti el. mokymo privalumai ir galimybės, parodyta ir apmokyta, kaip saugiai prisijungti ir atsijungti nuo platformos, kaip surasto mokymo medžiagą, pasitikrinti žinias ir kt.
7	14PA-KK-19-1-08723-PR001	Naujos ir tvarios e. verslo galimybės tautinio paveldo produktų ir amatų gamintojams	Projekto pagalba bus sukurta efektyvi elektroninio (E. verslo) sistema, skirta tautinio paveldo produktų ir gaminių prekybai Lietuvoje ir užsienyje. Bus sukurta kompiuterinė platforma, susidedanti iš vartotojo sąsajos (angl. front end) ir administratoriaus sąsajos (angl. back end). Platformos efektyviam ir ekonomiškai naudingam sprendimui įgyvendinti platformoje bus užtikrintas dviejų kalbų naudojimas: lietuvių ir anglų. Įgyvendinant platformos sprendimą bus užtikrintas patrauklus dizainas ir patogus bei paprastas turinio valdymas. Atsižvelgiant į tautiškumą, tradicijas, amatus, kulinarinį paveldą, bus naudojamas Lietuvos tautinio paveldo produkto ženklas. E-verslo platforma yra patogi ir ekonomiškai naudinga pasiekti Lietuvos ir užsienio klientus – lietuviškų produktų ir gaminių pirkėjus. E. verslo platformoje bus pristatomi pardavimui produktai, kurie bus suskirstyti į šias pagrindines grupes: - I grupė – tradiciniai gaminiai; - II grupė – tradicinių veislių augalai, gyvūnai ir jų produktai; - III grupė – tradicinės paslaugos. Visų produktų/gaminių/paslaugų pristatymui bus parengtos kokybiškos fotonuotraukos.

			Visi produktai/gaminiai/paslaugos bus glaustai, bet išsamiai aprašytos lietuvių ir anglų kalba (koncentruota informacija). Pasiekti rezultatai, įgyvendinus projektą: • Optimizuoti informacijos sklaidos kaštai; • Sukurtas įrankis lietuviškiems produktams/gaminiams realizuoti panaudojant IT technologijas; • Įtraukti nauji lietuviškų produktų/gaminių gamintojai ir jų gaminiai; • Populiarinami lietuviški gaminiai/produktai šalies ir tarptautiniu mastu; • Sukurtos tolygios galimybės ūkininkams/tautinio paveldo kūrėjams ir gamintojams skirtinguose Lietuvos regionuose; • Sukurta galimybė dalintis specialia patirtimi (angl. Know-how) naudojantis patogia ir bendrai prieinama platforma; • Sukurta platforma bus pristatyta visose 10-yje šalies apskrčių; • Užtikrintas naujos E - verslo platformos žinomumas tarp Lietuvos tautinio paveldo gamintojų ir kūrėjų asociacijos narių, įtraukiant naujus asmenis; • Bus patobulinti IT gebėjimai, panaudojant interneto platformos prieigą, socialinių tinkle galimybes ir kt.; • Bus prisidėta prie veiklos įvairinimo ir maisto tiekimo grandinės skatinimo; • Bus užtikrinta naujų gamintojų įtrauktis į projektą (pasitelkiant grupių susitikimus ir kt. viešinimo renginius. • Projekto rezultatai bus naudojami Lietuvoje ir tarptautiniu mastu. Tikslas – visuose regionuose didinti Lietuvos tautinio paveldo gamintojų ir amatininkų žemės ūkio veiklą ir amatų gyvybingumą ir konkurencingumą, skatinant pasinaudoti inovacinėmis technologijomis. Uždaviniai: 1. Sujungti tautinio paveldo gamintojų ir amatininkų pajėgas šalies mastu ir parengti vieningą informacijos bazę (apie gaminamus produktus ir amatus); 2. Pasitelkiant IT sukurti tautinio paveldo gamintojų ir amatininkų e-verslo platformą (dizainas ir prekybos platforma); 3. Parengti tautinio paveldo gaminių ir amatų aprašus (lietuvių ir anglų kalbomis), fotonuotraukas ir kt. būtinus rekvizitus e-verslui organizuoti; 4. Pagal parodomojo bandymo metodiką įdiegti bandymą tautinio paveldo gamintojų ir amatininkų ūkiuose; 5. Organizuoti šviečiamuosius renginius ir pristatyti projekto rezultatus– seminarai, lauko dienos ir baigiamoji konferencija respublikos mastu.
--	--	--	---

8	14PA-KK-19-1-08729-PR001	Žemės ūkio produkcijos perdirbimo skatinimas gaminant saldinius – pastiles be pridėtinio cukraus	Projektas „Žemės ūkio produkcijos perdirbimo skatinimas gaminant saldinius – pastiles be pridėtinio cukraus“ yra skirtas galutiniams naudos gavėjams, t. y. ūkininkams, jų partneriams, ūkio darbuotojams, kitiems fiziniams ar juridiniams asmenims, užsiimantiems žemės ūkio veikla, pademonstruoti kaip perdirbant žemės ūkio produkciją ūkiuose ir gaminant saldinius – pastiles galima nenaudoti pridėtinio cukraus. Projekto įgyvendinimo metu pagal parengtą parodomojo bandymo metodiką bus įrengta 10 parodomųjų bandymų, kurių rezultatai bus apibendrinti rekomendacijose bei pristatyti viešinimo renginiuose. Įdiegus parodomąjį bandymų bus pademonstruota, kad siekiant perdirbti žemės ūkio produkciją ir gaminant saldinius – pastiles gali nereikėtų naudoti pridėtinio cukraus. Kadangi parodomojo bandymo metu bus renkami empiriniai duomenys, todėl bus galima realiais duomenimis pagrįsti šio sprendimo ekonominę naudą bei investicijų atsipirkimą. Projekto veiklos etapai: Projektas bus vykdomas keturiais etapais: 1 etapas. Pasiruošimas. Šio etapo metu bus įgyvendinamos veiklos susijusios su pasiruošimu parodomųjų bandymų organizavimui, kurių metu bus parengta techninė specifikacija pirkimui, suburtos dalijimosi ūkininkavimo patirtimi grupės, įvykdyti viešieji pirkimai ir pasirašytos sutartys su paslaugų teikėjais. 2 etapas. Parodomųjų bandymų vykdymas. Atrinktuose ūkiuose pagal parengtą parodomojo bandymo metodiką ir techninę specifikaciją bus organizuoti parodomieji bandymai, skirti technologijų, mokslo naujovių, pažangios patirties diegimui ir rodymui ūkininko ūkyje. Šio etapo metu, taip pat bus organizuojamas pasidalinimo patirtimi grupių veikla, kurių metu grupių nariai tarpusavyje dalinsis informacija, patirtimi, vertins ir aptars realią situaciją, problemas, ieškos sprendimo būdų, analizuos ir lygins tarpusavyje pasiektus rezultatus. 3 etapas. Informacijos sklaida. Šio etapo metu projekto tikslinei grupei bus organizuojami informaciniai renginiai - lauko dienos, praktiniai-informaciniai seminarai, baigiamoji konferencija. 4 etapas. Baigiamieji darbai. Šio etapo metu bus baigiamos ruošti ataskaitos, tikslinama ir suvedama dalyvių informacija, pateikiami pažymėjimai dalyviams ir pan.
9	14PA-KK-19-1-08731-PR001	Sulčių gėrimų, išsaugančių biologiškai vertingus komponentus, gamybos ūkininkų ūkiuose skatinimas	Projektas „Sulčių gėrimų, išsaugančių biologiškai vertingus komponentus, gamybos ūkininkų ūkiuose skatinimas“ yra skirtas galutiniams naudos gavėjams, t. y. ūkininkams, jų partneriams, ūkio darbuotojams, kitiems fiziniams ar juridiniams asmenims, užsiimantiems žemės ūkio veikla, pademonstruoti kaip perdirbant produkciją uogininkystės ūkiuose galima optimizuoti išgaunamą kiekį biologiškai vertingus komponentus (antocianus ir vitaminą C) ir gaminti aukštos pridėtinės vertės sulčių gėrimus.

			Projekto įgyvendinimo metu pagal parengtą parodomojo bandymo metodiką bus įrengta 10 parodomųjų bandymų, kurių rezultatai bus apibendrinti rekomendacijose bei pristatyti viešinimo renginiuose. Įdiegus parodomąjį bandymų bus pademonstruota, kad siekiant perdirbti uogas, galima panaudoti mokslo pažangą ir išsaugoti biologiškai vertingus komponentus (antocianus ir vitaminą C). Kadangi parodomojo bandymo metu bus renkami empiriniai duomenys, todėl bus galima realiais duomenimis pagrįsti šio sprendimo ekonominę naudą bei investicijų atsipirkimą. Projekto veiklos etapai: Projektas bus vykdomas keturiais etapais: 1 etapas. Pasiruošimas. Šio etapo metu bus įgyvendinamos veiklos susijusios su pasiruošimu parodomųjų bandymų organizavimui, kurių metu bus parengta techninė specifikacija pirkimui, suburtos dalijimosi ūkininkavimo patirtimi grupės, įvykdyti viešieji pirkimai ir pasirašytos sutartys su paslaugų teikėjais. 2 etapas. Parodomųjų bandymų vykdymas. Atrinktuose ūkiuose pagal parengtą parodomojo bandymo metodiką ir techninę specifikaciją bus organizuoti parodomieji bandymai, skirti technologijų, mokslo naujovių, pažangios patirties diegimui ir rodymui ūkininko ūkyje. Šio etapo metu, taip pat bus organizuojamas pasidalinimo patirtimi grupių veikla, kurių metu grupių nariai tarpusavyje dalinsis informacija, patirtimi, vertins ir aptars realią situaciją, problemas, ieškos sprendimo būdų, analizuos ir lygins tarpusavyje pasiektus rezultatus. 3 etapas. Informacijos sklaida. Šio etapo metu projekto tikslinei grupei bus organizuojami informaciniai renginiai - lauko dienos, praktiniai-informaciniai seminarai, baigiamoji konferencija. 4 etapas. Baigiamieji darbai. Šio etapo metu bus baigiamos ruošti ataskaitos, tikslinama ir suvedama dalyvių informacija, pateikiami pažymėjimai dalyviams ir pan.
10	14PA-KK-19-1-08732-PR001	Inovatyvūs mėsos konservų gamybos būdai ūkyje	Projektas „Inovatyvūs mėsos konservų gamybos būdai ūkyje“ yra skirtas galutiniams naudos gavėjams, t. y. ūkininkams, jų partneriams, ūkio darbuotojams, kitiems fiziniams ar juridiniams asmenims, užsiimantiems žemės ūkio veikla, pademonstruoti kaip panaudojant inovatyvius mėsos konservų gamybos būdus galima užtikrinti ilgalaikį mėsos šviežumą. Įdiegus parodomąjį bandymą bus pademonstruota, kaip galima gaminti mėsos konservus nenaudojant maisto priedų ir kad galutinė produkcija būtų sveikatai palankesnė ir patrauklesnė galutiniam vartotojui. Kadangi parodomojo bandymo metu bus renkami empiriniai duomenys, todėl bus galima realiais duomenimis pagrįsti šio sprendimo ekonominę naudą bei investicijų atsipirkimą.
11	14PA-KK-19-1-08764-PR001	Biologinių metodų taikymas ūkiuose ir	Projekto pagrindinis tikslas – skatinti inovatyvių biologinių metodų taikymą fermentuotų produktų gamybai ūkiuose ir mažose įmonėse.

		mažose įmonėse gaminamų fermentuotų produktų saugai ir kokybei užtikrinti	Projekto idėja – paskatinti ūkininkus ir mažas daržovių perdirbimo įmones taikyti pažangias technologijas ir biologinius veiksnus – mitybiškai palankius mikroorganizmų raugus – gaminant fermentuotus daržovių produktus ir tokiu būdu užtikrinti didesnę fermentuotų produktų saugą nuo taršos patogeniniais mikroorganizmais, pagerinti gaminamų produktų kokybę.
12	14PA-KL-19-1-08698-PR001	Biologinę įvairovę tausojančių, mokslo žiniomis grįstų ir inovatyvių želdinių kūrimas kaimo vietovėse	Lietuvos kaimo kraštovaizdis, unikalus, glaudžiai susijęs su gamtine aplinka, svarbus šeimų ar bendruomenių susibūrimų, renginių vieta. Tai privačios ar viešosios erdvės, kurias tvarko ten gyvenantys žmonės, dažniausiai ūkininkai. Be to, šios erdvės dažnai yra susijusios su apylinkių gamtine aplinka. Todėl kaimiškų vietovių žaliosios erdvės atlieka svarbią funkciją – biologinės įvairovės atkūrimo, išsaugojimo ir didinimo, veiklos įvairinimo, bendradarbiavimo, žemės ūkio išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir amoniako kiekio mažinimo. Taikant inovacijomis grįstą želdinimą, jis gali nešti ir ekonominę naudą bei duoti pagrindo individualiai veiklai, mažųjų įmonių kūrimuisi ar plėtojimui, dėl ko kurtųsi darbo vietos kaime.
13	14PA-KL-19-1-08701-PR001	Aplinką tausojančios ir jos taršą mažinančios inovatyvios akvaponikos naudojimas	Projekto tikslas – naujos inovatyvios sistemos – akvaponikos – diegimas ūkiuose. Akvaponika – tai inovatyvi, tvari ir ekologiška sistema, kurioje auginamos žuvys ir augalai kartu. Tai tradicinio ūkininkavimo alternatyva, bet pasižyminti keliais kartus didesniu efektyvumu. Vienoje sistemoje užauginami du aukštos kokybės (gyvūninės ir augalinės kilmės) produktai. Tvari, ekologiška sistema, kuri tausoja vandens išteklius: reikia mažiau vandens, lyginant su hidroponikos ir recirkuliacinėmis žuvų auginimo sistemomis. Neteršia aplinkos, nealina dirvožemio. Ši sistema veikia be atliekų, primena natūralią sistemą. Akvaponikos mokslo naujovių sklaida ir pažangios užsienio patirties diegimas Lietuvos ūkiuose/įmonėse būtų naudingas ne tik plėtojant vertingos maisto produkcijos gavybą, bet ir tausojant aplinką bei mažinant jos taršą.

2020 M. PROJEKTAI

Eil. Nr.	Paraiškos Nr.	Projekto pavadinimas	Projekto santrauka
1	14PA-KK-20-1-09683-PR001	Inovatyvių priemonių taikymas bičių šeimų veislinių savybių, sveikatingumo ir	Parodomasis bandymas bus įdiegtas bitynuose, kur bandyminės grupės bičių šeimos bus apdorojamos probiotikais. Probiotikai bus dedami į sirupą, skirtą bičių maitinimui. Bus atliekami tyrimai siekiant išsiaiškinti bičių šeimų veislinę vertę. Bus stebima probiotikų įtaka bičių sveikatingumui. Didinant bičių šeimų produktyvumą ir gerinant produkcijos kokybę bus

		produktyvumo gerinimui	gaunama kokybiškesnių bičių produktų (bičių duonelė ir kt.). Naudojant probiotikus sveikesnės ir stipresnės bičių šeimos turės didesnę bičių darbininkių skaičių; tokiose bičių šeimose bus surenkama daugiau nektaro ir žiedadulkių. Iš bičių šeimų, apdorotų probiotikais, bus išsukamas didesnis kiekis medaus, išgaunama daugiau bičių duonelės, vaško ir kitų bičių produktų. Dėl probiotikų teigiamo poveikio bičių sveikatingumui bityne bus sunaudojama mažiau gydomųjų preparatų bičių varozei, nozematozei ir kitoms ligoms gydyti. Atlikus bičių morfometrinių tyrimą, bus nustatyta bitynui būdinga bičių šeimų rasė, netinkamos veislei ar pasiligojusios bitės bus brokuojamos ir pakeičiamos produktyvesnėmis, geromis veislinėmis savybėmis pasižyminčiomis bitėmis. Projekto metu bitininkai bus supažindinti su probiotikų panaudojimo bitynuose galimybėmis ir jų teikiama nauda, bus taikomos atitinkamos inovatyvios priemonės bičių veislinių savybių, sveikatingumo ir produktyvumo gerinimui. Parodomojo bandymo metu gauti duomenys pademonstruos probiotikų panaudojimo Lietuvos bitynuose naudą bei inovacijų poreikį bičių produkcijos kiekiui, kokybei bei veislinės vertės išsaugojimui.
2	14PA-KK-20-1-09729-PR001	Beariminės žemdirbystės technologijose taikomų priemonių įtaka dirvožemio derlumo didinimui, drėgmės taupymui ir maisto medžiagų prieinamumui	Kiekvieno ūkininko pagrindinė darbo priemonė – dirvožemis. Jos derlumo savybių didinimas turi tiesioginę įtaką augalų produktyvumui bei pačio ūkio konkurencingumui. Pagrindinis dėmesys projekto įgyvendinimo metu bus skiriamas dirvožemio drėgmės taupymo, maisto medžiagų pasisavinimui bei organinės medžiagos dirvožemyje pokyčio stebėjimams, dirvožemio suspaudimo lyginimui su tradicinio ūkininkavimo technologija. Šiuo metu, kai kasmet vis skirtingi ir, dažniausiai, sausi augalų vegetacijos sezonai, aktualūs tampa dirvožemio drėgmės taupymo, dirvožemio organinės medžiagos didinimo, maisto medžiagų efektyvaus pasisavinimo klausimai. Naujos, beariminės, technologijos šiuos klausimus padeda spręsti labiausiai, nes yra pritaikytos ūkininkavimui klimato kaitos iššūkių kontekste. Projekto metu bus stebima skirtingų tarpinių augalų įtaka dirvožemio drėgmės išlaikymui, skirtingų maisto medžiagų normų pasisavinimas taikant bearimines technologijas, bus vertinama organinių maisto medžiagų įtaka dirvožemio organinei medžiagai bei augalų vystymuisi. Taip pat bus lyginami skirtumai tarp dirvožemio savybių (suspaudimo, drėgmės, organikos) taikant bearimines technologijas ir tradicinės, ariminės technologijos atveju. Bandymuose gauti rezultatai ir įgyta patirtis pasirenkant tinkamas technologijas leis taupyti dirvožemio drėgmę, gerinti dirvožemio savybes ir maisto medžiagų pasisavinimą, tuo būdu – mažinti augalų auginimo savikainą, gerinti ūkių konkurencingumą ir atsparumą klimato pokyčiams.
3	14PA-KK-20-1-09757-PR001	Subalansuotų mikroelementais srutų naudojimas tręšimui ir	Vykdamas projektą bus diegiama nauja mikroelementų įterpimo į skystą mėšlą (sruatas) technologija. Šios technologijos esmė yra ta, kad srutų laistymo metu įterpiamos ne tik azotinės medžiagos, bet ir augalams reikalingi mikroelementai. Taip pat ši mikroelementų

		pritaikymas prie azotą išsaugančių technologijų gyvulininkystės ūkiuose	įterpimo technologija derinama kartu su srutų rūgštinimo technologija, tai reiškia vienu metu (vienu važiavimu) lauke yra išlaistomos parūgštintos srutos (nebegaruoja amoniakinis azotas) ir įterpiami mikroelementai, kurie užtikrina geresnį augalų augimą ir geresnį derlių. Tinkamai patarę grūdines kultūras mikroelementais gaunamas iki 10 proc. didesnis derlius. Tam tikslui bus panaudojama LSMU Gyvulininkystės instituto Eksperimentinės plėtos ir bandymų skyriuje įsigyta mikroelementų įterpimo į srutas įranga. Projekto metu bus suformuotos trys pasidalinimo patirtimi grupės. Dviejuose pasidalinimo patirtimi grupėse bus po šešis ūkius, o trečioje - septyni ūkiai. Iš viso projekte dalyvaus 19 ūkių. Kiekvienos grupės dviejuose ūkiuose bus pademonstruota mikroelementų į parūgštintas srutas įterpimo technologija lauko sąlygomis papildomai įterpiant augalams reikalingus mikroelementus. Srutos bus laistomos pievose ir ganyklose ant vasarinių ir žieminių javų, taip pat prieš javų sėją. Parodomąjį bandymo metu LSMU Gyvulininkystės instituto Eksperimentinės plėtos ir bandymų skyriuje srutos specialia įranga bus parūgštinamos, įterpiami augalams reikalingi mikroelementai.
4	14PA-KK-20-1-09758-PR001	Pašarų konversijos ir mitybinės vertės didinimas, melžiamų karvių sveikatingumo ir produktyvumo gerinimas panaudojant funkciškai aktyvius augalinės kilmės produktus, sinergiškai veikiančių probiotinių kultūrų, organinių rūgščių ir adsorbentų derinius	Parodomasis bandymas bus vykdomas pieno ūkiuose pritaikant naujausius mokslo pasiekimus. Lietuvos pieno gamintojams bus pademonstruota, kaip panaudojus funkciškai aktyvius augalinės kilmės produktus, sinergiškai veikiančių probiotinių kultūrų, organinių rūgščių ir adsorbentų derinius nedidinant pašarų sąnaudų galima padidinti melžiamų karvių produktyvumą, pagerinti jų sveikatingumą, gauti ekonominį efektą ir sumažinti neigiamą poveikį aplinkai. Ūkiuose, kuriuose bus vykdomas parodomasis bandymas, bus siekiama padidinti pašarų konversiją, pagerinti melžiamų karvių sveikatingumą ir produktyvumą. Čia bus atliekama mitybos korekcija į pašaro racioną papildomai įterpiant funkciškai aktyvius augalinės kilmės produktus, sinergiškai veikiančius probiotinių kultūrų, organinių rūgščių ir adsorbentų derinius. Parodomąjį bandymo eigoje taikomos mitybos korekcijos funkciniais priedais efektyvumas bus vertinamas pagal karvių sveikatingumo rodiklius (kraujo biocheminius, IGF – 1, kepenų fermento AST, haptoglobino, sergamumą pieno liaukos ir gimdos infekcijomis), pagal reprodukcijos rodiklius (pirmos rujos laiką, sėklinimo efektyvumą) bei pieno produkcijos pokyčius pateikiant praktines rekomendacijas.
5	14PA-KK-20-1-09771-PR001	Biologinių rizikos veiksnių eliminavimas bei atsiradimo prevencija gaminant baltymingus pieno produktus ūkiuose bei mažose įmonėse	Gaminant pieno produktus (tiekiant žaliavą, apdorojant, sąveikoje su kitais produktais ir paviršiais, neužtikrinus gamybos higienos ir sanitarijos) gali kilti biologinė rizika vartotojų sveikatai. Siekiant apsaugoti produkciją nuo taršos patogenų (E.coli, Salmonella, auksinio stafilokoko, Listeria monocytogenes ir kitų bakterijų) naudojamos cheminės medžiagos, taip pat turinčios nevienareikšmį poveikį produktų naudingumo vartotojų sveikatai požiūriu. Biologinių rizikos veiksnių problema ūkiuose yra labai aktuali ir dėl energetinių resursų taupymo, žinių stokos. Pieno produktus gaminant iš žalio, termiškai neapdoroto pieno taip pat yra didelė tikimybė, kad piene gali atsirasti patogeninių mikroorganizmų.

			Projekto idėja – skatinti ūkininkus ir mažas įmones gaminant baltymingus pieno produktus taikyti pažangias technologijas ir biologinius veiksnius, rekomenduojamus pastarųjų 5 metų pasaulio ir KTU mokslininkų atliktų maisto pramonės (ir mikrobiologijos) tyrimų: natūralius apsauginius raugus, pienarūgščių bakterijas, įvairius antimikrobinėmis savybėmis pasižyminčių mikroorganizmų derinius. Ši inovatyvi technologija baltymingų pieno produktų – fermentinių sūrių ir varškės – gamyboje bus demonstruojama parodomojo bandymo metu, o bandymų rezultatai pristatomi seminarų, lauko dienų metu.
6	14PA-KK-20-1-09830-PR001	Viso medžio naudojimo technologijos taikymo skatinimas siekiant ekonomiškai efektyvesnio ir draugiško aplinkai baltalksynų bei kitų menkaverčių medynų pertvarkymo	Projekto idėja – skatinti miško savininkus, miško darbų įmonių darbuotojus ir ūkininkus taikyti ekonomiškai efektyvesnę ir draugišką aplinkai bei prisidedančią prie klimato kaitos stabilizavimo baltalksynų ir kitų menkaverčių medynų naudojimo technologiją. Projekto tikslinė grupė: miškininkai, miškų savininkai, miško darbų įmonių darbuotojai, ūkininkai, kurių valdose yra baltalksynų ar kitų menkaverčių medynų. Pagal parengtą metodiką projekto metu bus surengti 6 parodomieji bandymai, kurių metu gauta informacija bus panaudota trijų menkaverčių medynų kirtimui taikomų technologijų palyginamajai analizei atlikti. Gauti bandymų rezultatai bus apibendrinti ir panaudoti rengiamose rekomendacijose, taip pat pristatyti viešinimo renginiuose (lauko dienos, praktiniuose-informaciniuose seminaruose ir konferencijoje).
7	14PA-KK-20-1-09851-PR001	Lietaus vandens kaupimo ir naudojimo skatinimas Lietuvos ūkiuose	Projekto idėja – skatinti ūkininkus kaupti lietaus vandenį paviršinėse lietaus akumuliacijos sistemose, kurios sudarytų sąlygas šį vandenį panaudoti augalams drėkinti sausringų laikotarpiu ar kitoms ūkio reikmėms taip sumažinant paviršinių ir požeminių vandens išteklių naudojimą bei neigiamą poveikį aplinkai. Keičiantis Lietuvos klimatui ir ryškėjant sausrų laikotarpiams bei intensyvėjant liūčių periodams ūkiai patiria didelių nuostolių dėl negebėjimo pasiruošti sausroms, ypač pavasarinės sėjos metu. Ūkininkų valdose prie ūkinių ar gyvenamųjų namų lietaus nuvedimo sistemų įrengtos paviršinės lietaus vandens akumuliacijos talpos padėtų išvengti galimų nuostolių ir atneštų ekonominę naudą. Mažesnės talpos (iki 150 l) ūkiuose yra naudojamos, tačiau didesnės, galinčios akumuliuoti nuo 1500 iki 3600 l lietaus vandens kiekius, talpos vis dar Lietuvos ūkiuose nėra populiarios. Projektas skirtas pademonstruoti galimybes, kurios leistų sumažinti vandens, kuro ir energijos išteklių naudojimą sausrų metu ir sumažintų ūkių išlaidas.
8	14PA-KK-20-1-09712-PR001	Konkurencingas tvarusis mėšinių galvijų auginimo ūkis	Mėšinių galvijų auginimo ūkių pelningumas daug priklauso nuo gyvulių genetinio produktyvumo potencialo. Mėšiniams galvijams, be augimo greičio ir pašarų sąnaudų, labai svarbus yra raumenų išsivystymas. Gyvulių su gerai išvystytais raumenimis būna didesnė skerdenos išeiga ir aukštesnė skerdenų raumeningumo klasė. Be to, geriau išvystytų raumenų

			mėsos kokybės rodikliai būna aukštesni. Mėsos aromatas, sultingumas, skonis, išvaizda daug priklauso nuo tarpraumeninių riebalų išdėstymo ir kiekio, kuris apsprendžia mėsos marmuringumą. Tarptautinėje ir vietinėje rinkoje marmuringa mėsa yra pageidaujama ir turi didžiausią paklausą. Raumenų išvystymas ir raumenų marmuringumas turi aukštą paveldėjimo laipsnį ir gali būti sėkmingai gerinami selekcijos būdu. Lietuvos mėsinių galvijų populiacijoje yra nemažai gyvulių su nepakankamai išvystytais raumenimis ir neišreikštu mėsos marmuringumu. Didinant mėsinės galvijininkystės pelningumą ir konkurencingumą būtina vykdyti intensyvią selekciją pagal gyvulių raumeningumą ir riebalų raumenyse išsidėstymo pobūdį bei kiekį, optimizuoti šėrimą. Projekto tikslas - didinti mėsinių galvijų auginimo ūkių konkurencingumą ir tvarumą, naudojant inovatyvius veisimo metodus bei optimizuojant galvijų šėrimą. Didėjant gyvulių produktyvumui, optimizavus šėrimą taip pat mažės išmetamo amoniako kiekis. Projekto metu bus diegiamos inovacijos ir plėtojamas tvarus mėsinės gyvulininkystės ūkis.
9	14PA-KK-20-1-09730-PR001	Pieno kokybės gerinimas mažinant somatinių ląstelių skaičių bei ūkio konkurencingumo didinimas panaudojant imuninę sistemą stiprinančias medžiagas	Didėjanti konkurencija ir mažėjanti pelno dalis įpareigoja pieno gamintojus gerinti pieno kokybę ir didinti jo gamybos efektyvumą. Vartotojai vis dažniau reikalauja, kad pieno produktai būtų saugūs, maistingi ir gero skonio. Aukštos kokybės pieno gamyba yra pagrindinis pieno ūkio pelningumas. Kiekvieno pieno ūkio savininko, pieno ir pieno produktų gamintojo tikslas yra sveika karvių banda. Somatinių ląstelių skaičiaus padidėjimas piene ūkiams sukelia daug problemų. Didesnis kaip 200 tūkst./ml somatinių ląstelių skaičius - pagrindinis indikatorius rodantis, kad karvė jau serga slaptuoju tešmens uždegimu. Siekiant sumažinti nuostolius ūkiuose parodomiesiems bandymams atlikti panaudosime naujausias imuninę sistemą stiprinančias medžiagas, pritaikysime mokslinių tyrimų rezultatus pieno ūkiuose, kuriuose aktualus somatinių ląstelių skaičiaus mažinimas, produkcijos kokybės gerinimas, gyvulio imuninės sistemos stiprinimas, sveikų ir produktyvių gyvulių išauginimas, produkcijos savikainos mažinimas. Naujų tvarių metodų dėka dabar galima geriau kontroliuoti somatinių ląstelių kiekį piene. Ištirsime ūkyje turimų pašarų kokybę ir perskaičiuosime racionus, įvertinsime pieno kokybę, atliksime biocheminius kraujo tyrimus - sveikatingumui nustatyti įvertinsime mikroklimatą tvarte, panaudosime medžiagas, mažinančias somatinių ląstelių skaičių piene. Bandymo metu gautais rezultatais, įgyta LŽŪKT specialistų, konsultantų bei ūkininkų patirtimi skleisime naujausią informaciją kaip gerinti melžiamų karvių sveikatą panaudojant pažangesnes gydymo ir profilaktines priemones, kurios mažina somatinių ląstelių skaičių piene bei prisideda prie ekologiškos produkcijos gamybos.

2021 M. PROJEKTAI

Eil. Nr.	Paraiškos Nr.	Projekto pavadinimas	Projekto santrauka
1	14PA-KK-21-1-08739-PR001	Žemės ūkio produkcijos perdirbimo skatinimas gaminant mažai technologiškai paveiktus mėsos gaminius, panaudojant prieskoninių augalų eterinius aliejus ir ištraukas	Projektas skirtas galutiniams naudos gavėjams, t. y. ūkininkams, jų partneriams, ūkio darbuotojams, kitiems fiziniams ar juridiniams asmenims, užsiimantiems žemės ūkio veikla, pademonstruoti, kaip galima, gaminant mažai technologiškai paveiktus mėsos gaminius, panaudoti prieskoninių augalų eterinius aliejus ir ištraukas. Įdiegus parodomąjį bandymą, bus pademonstruota, kaip galima gaminti mažai technologiškai paveiktus mėsos gaminius, naudojant itin mažai maisto priedų, kad galutinė produkcija būtų sveikatai palankesnė ir patrauklesnė galutiniam vartotojui. Taip pat gamybos metu bus siekiama taikyti beatliekes technologijas. Parodomojo bandymo metu bus renkami empiriniai duomenys, todėl išanalizavus surinktą medžiagą, bus galima pagrįsti šio sprendimo ekonominę naudą bei investicijų atsipirkimą. Dabartinės tendencijos rodo, kad didėja poreikis mėsos produktų be sintetinių konservantų. Tai skatina gamintojus ieškoti alternatyvų tradiciniams maisto priedams, kurie pasižymi antimikrobinėmis savybėmis, pailgintų produktų vartojimo laiką, kokybę ir pagerintų skonines savybes. Prieskoniniai augalai, kuriuose gausu eterinių aliejų, yra plačiai naudojami mėsos ir mėsos produktų gamyboje dėl savo skoninių ir antimikrobinų savybių. Atlikti moksliniai tyrimai rodo, kad cinamono, gvazdikėlių, kalendros, raudonėlio, rozmarino, šalavijo, čiobrelų ir kitų prieskoninių augalų eteriniai aliejai yra potencialiai tinkami mikroorganizmų augimo kontrolei ir slopinimui. Nors eteriniai aliejai yra natūralūs produktai, bet, prieš juos naudojant gamybos procese, reikia įvertinti jų kokybę. Jų sudėtyje esančių bioaktyvių junginių kiekis ir sudėtis lemia kokybines eterinių aliejų charakteristikas. Taip pat ne mažiau svarbus yra eterinių aliejų ekstrakcijos metodo parinkimas. Didėjantis eterinių aliejų poreikis ir naudojimas įvairiose srityse skatina tradicinių ekstrakcijos metodų tobulinimą ir naujų metodų diegimą. O eterinių aliejų ekstrakcijos metodų įvairovė leidžia rinktis tiek pagerintas įprastas technologijas, tiek naujas ekologiškas gamybos technologijas, leidžiančias išsaugoti biologiškai aktyvius komponentus, išsiskiriančius žemesnėje temperatūroje. Taip pat galima gauti eterinius aliejus nenaudojant tirpiklių. Naudojant eterinius aliejus, galima tvariau apdoroti maisto produktus, sumažinti energijos suvartojimą bei aplinkos taršą (Pateiro et al., 2020).
2	14PA-KK-21-1-08740-PR001	Beatliekių technologijų taikymas uogų augintojų ūkiuose	Projektas skirtas galutiniams naudos gavėjams, t. y. ūkininkams, jų partneriams, ūkio darbuotojams, kitiems fiziniams ar juridiniams asmenims, užsiimantiems žemės ūkio veikla, pademonstruoti, kaip perdirbant vaisių, uogų išspaudas uogininkystės ūkiuose, galima taikyti beatliekes technologijas, taip tausojant aplinką, ir gaminti aukštos pridėtinės vertės produktus. Įdiegus parodomuosius bandymus, bus pademonstruota, kaip uogų augintojų ūkiuose,

		perdirbant vaisių, uogų išspaudas	perdirbant vaisių uogų išspaudas, galima naudoti beatliekes technologijas ir tokiu būdu saugoti aplinką bei gaminti aukštos pridėtinės vertės produktus. Kasmet Lietuvos sodininkai ir uogų augintojai, perdirbdami savo užaugintą žaliavą, susiduria su problema – kur dėti gamybos atliekas. Spaudžiant sultis, lieka nemažai išspaudų, kurios galėtų būti sėkmingai panaudojamos vertingų maisto produktų gamybai. Šio projekto metu ūkininkams bus pasiūlyta gaminti produktus iš vaisių bei uogų išspaudų, kuriose natūraliai lieka bioaktyvių medžiagų, teigiamai veikiančių žmogaus sveikatą. Prie tokių medžiagų priskiriami polifenoliai, esantys obuoliuose, vynuogėse, mėlynėse, šilauogėse, avietėse, gervuogėse ir kitose uogose, kurie yra ypač stiprūs antioksidantai. Vaisiuose ir uogose gausu vitamino C, kuris taip pat priskiriamas prie funkcionaliųjų maisto priedų. Šių medžiagų nemaži kiekiai lieka vaisių, uogų išspaudose. Po įgyvendintų bandymų ūkininkai iš savo užaugintų uogų, kuriose gausu natūralių bioaktyvių medžiagų, galės gaminti aukštos biologinės vertės actą, jo gamybai panaudodami vaisių bei uogų išspaudas. Pagrindinė problema, kuri sprendžiama šio projekto metu – pademonstruoti ūkininkams, kaip darniai panaudoti vaisių, uogų išspaudas, kuriant naujus maisto produktus; kaip išsaugoti jų veikliąsias medžiagas – polifenolius ir vitaminus. Taip pat bus siekiama palyginti, kaip savo kokybe išspaudų actas skiriasi nuo įprasto sulčių acto.
3	14PA-KK-21-1-08743-PR001	Pieninių galvijų išskiriamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) stebėseną ir mažinimą	Transporto, energetikos bei žemės ūkio sektoriai laikomi vienais pagrindinių antropogeninės kilmės šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) šaltiniais, kurios tiesiogiai sąlygoja klimato kaitą. Pagal įvairius mokslinius tyrimus ir skaičiavimus, žemės ūkio sektoriaus gyvulininkystė sudaro maždaug 14-18 proc. visų iš žemės ūkio emituojamų antropogeninės kilmės emisijų (Haque, 2018). Lietuvoje, pagal Aplinkos Apsaugos Agentūros 2020 m. ataskaitą, 21.1 proc. (CO₂ ekv.) 2018 metais susidariusio ŠESD kiekio Lietuvoje buvo iš žemės ūkio sektoriaus. Pagrindinė dalis iš gyvulininkystės sektoriaus emituojamo ŠESD: metano kiekio priskiriama atrajotojų virškinimo procesui didžiajame prieskrandyje – enterinei fermentacijai. Gyvulininkystės krypties mokslininkai visame pasaulyje aktyviai ieško sprendimų kiek įmanoma labiau sumažinti atrajotojų enterinės fermentacijos metu išskiriamo metano kiekį. Laikoma, kad viena iš tvariausių metano mažinimo strategijų yra galvijų mitybos manipuliacijos, į racioną įterpiančios metano-inhibitorinį potencialą turinčių pašarinių priedų (Haque, 2018). Pastaruoju metu itin plačiai tyrinėjamos įvairios raudonųjų, rudųjų bei žaliųjų jūros dumblių rūšys, dėl savo sudėtyje esančios biologiškai aktyvios medžiagos - bromoformo. Atlikti tyrimai rodo, kad įvairių rūšių jūros dumbliai ne tik duoda teigiamą efektą gyvulio produktyvumui (pieno sudėčiai bei kiekiui) bet taip pat mažina galvijų enterinės fermentacijos metu išskiriamo metano kiekį net iki 80 proc. (Roque et al, 2021). Projekto bandymo metu bus išbandyti ir įvertinti jūros dumbliai, jų reikiama koncentracija racione. Esant teigiamiems rezultatams, išbandyti produktai bei jų kiekis racione, galėtų būti

			plačiai naudojami įvairiuose Lietuvos ūkiuose.
4	14PA-KK-21-1-08744-PR001	Avininkystės ūkių tvarumo ir konkurencingumo didinimas panaudojant tiksliojo šėrimo technologijas	Per pastaruosius kelis dešimtmečius pagrindiniu uždaviniu avininkystėje buvo didinti avių augimo greitį, gerinti jų mėsines savybes, mažai atsižvelgiant į aplinkosauginius reikalavimus, į siekį mažinti emisijas. Vidutiniškai dešimčiai avių su ėriukais ganymui ir pašarų paruošimui reikia 1 ha žemės ploto. Pasak įvairių autorių, vidutinis maistinių medžiagų kiekis viename dirbamo ploto hektare sudaro 97 kg azoto (N) ir 5,6 kg fosforo (P). Tokį maistinių medžiagų kiekį lemia tai, kad pasėliai pasisavina ne visas mėšlo maistines medžiagas ir tik 60 proc. jų panaudoja kaip trąšas. Likusi dalis prarandama dėl išplovimo ir nuotėkio, teršia aplinką, sukeldama vandenų eutrofikaciją. Vidutinė CO₂-e apkrova 1 kg ėrienos pagaminti įvairių šaltinių duomenimis siekia net 39 kg (palyginimui 1 kg jautienos pagaminti CO₂-e apkrova siekia 13,3 kg) Taigi avininkystė yra viena iš labiausiai įtakojančių šiltnamio efektą, todėl jai keliama dideli aplinkosauginiai reikalavimai ir iššūkiai. Vykdam projektą bus siekiama išlaikyti tokias pačias produkcijos apimtis, nedidinant CO₂-e emisijos. Tačiau naudojant inovatyvias precizinio šėrimo technologijas, bus galima iš esmės sumažinti tiek azoto, tiek fosforo kiekius dėl iššvaistymo, bei kartu pakeisti mineralinių priedų šaltinį labiau draugiškesniu aplinkai, kurių sudėtyje yra jūros dumblių ar jukos ekstraktų. Avininkystės pelningumas labai priklauso nuo pašarų bazės - maksimalaus ūkyje užauginto kokybiško pašaro panaudojimo (ypatingai stambiųjų pašarų), tikslingo ir tikslaus kombinuotųjų pašarų bei mineralinių-vitamininių priedų įtraukimo į racionus, biosaugos ir veterinarinių-higieninių reikalavimų laikymosi. Šeriant avis, ypač penint mėsinių veislių prieauglį, patiriami ekonominiai nuostoliai vien dėl neteisingo kombinuotųjų pašarų panaudojimo: šeriant dabartinėmis sąlygomis ir technologijomis, labai brangus pašarus dalinamas gardeliuose, nesilaikant individualių normų ir poreikio, t. y. susidaro situacijos, kad kai kurie ėriukai gauna nepakankamą kombinuotųjų, o tame tarpe mineralinių-vitamininių papildų, kiekį, tačiau kai kurie ėriukai dėl konkurencinio elgesio bandoje, gauna per didelį, organizmo neįsisavinamą pašarų kiekį. Susidaro situacija, kuomet pašarai naudojami labai neracionaliai - dalis pašaro iššvaistoma, dalis nedengia poreikio esamam svoriui priaugti. Tai ne tik nuostolinga ekonomiškai, tačiau ir pavojinga gyvūnų sveikatai - ūkiuose dažni medžiagų apykaitos sutrikimai dėl mineralinių medžiagų ir vitaminų trūkumų (pvz. osteomalacijos, avitaminozės, ketozės ir kt.), bet ne reti ir apsinuodijimai mikroelementais, kurių perteklius gali būti mirtinai pavojingas (pvz. vario toksikozės).

5	14PA-KK-21-1-08728-PR001	Uogininkystės verslo skatinimas Lietuvos ūkiuose diegiant aplinką tausojančias technologijas	Projektas yra skirtas galutiniams naudos gavėjams, t.y. ūkininkams, jų partneriams, ūkio darbuotojams, kitiems fiziniams ar juridiniams asmenims, užsiimantiems žemės ūkio veikla, pademonstruoti kaip naudojant tausojančias technologijas, t.y. kanapių ir kokoso plaušo dangas, apsaugoti gervuogių pokrūmius nuo piktžolių, nenaudojant herbicidų. Parodomajame bandyme bus naudojami naujausi savaime suyrantys augalinės kilmės produktai. Naudojant kanapių ir kokoso plaušo dangas dirvožemyje nesuardomi natūraliai vykstantys procesai: kvėpavimas, skaidymas, drėgmės absorbavimas ir kt. Tai galėtų būti alternatyva dabar plačiai naudojamoms sintetinėms agrodangoms. Jos yra gaminama iš sunkiai yrančio, neorganinio pluošto, todėl po panaudojimo jas reikia utilizuoti. Be to, po agrodanga dirvožemis blogiau išlaiko savo struktūrą, blogiau išgaruoja drėgmės perteklius, sunkiau vyksta skaidymo procesas. Projekto metu demonstruojami produktai bus naudojami gervuogių pokrūmiams dengti – mulčiuoti. Ūkininkai taip pat bus supažindinami su gervuogių auginimo technologija, kadangi šios uogos nėra populiarios Lietuvos uogininkystės versle. Ūkininkai nesiryzta auginti šių uogų, nes mažai susipažinę su jų auginimo technologijomis ir mūsų klimatinėmis sąlygomis tinkamomis veislėmis. Projekto įgyvendinimo metu ūkininkai ne tik išbandys šias taikomas technologijas, bet ir susipažins su naujomis gervuogių veislėmis bei galimybėmis jas auginti savo ūkyje. Įgyta patirtis paskatins ūkininkus plėsti savo verslą bei didinti savo konkurencingumą.
6	14PA-KK-21-1-08742-PR001	Mėsinių galvijų ekonomiškai naudingų savybių genetinis nustatymas	Projekto tikslas didinti mėsinių galvijų auginimo ūkių konkurencingumą ir tvarumą, atrenkant galvijus pagal ekonomiškai naudingus genotipus. Projekto metu ūkininkams bus demonstruojama inovatyvių genetinių metodų panaudojimas mėsinių galvijų selekcijoje, atrenkant pageidaujamų ūkiškai ir ekonomiškai naudingų savybių turinčius gyvulius tolimesniam veisimui. Genetinis galvijų vertinimas vis dažniau naudojamas pasaulyje, siekiant kuo jaunesnius geriausius gyvulius, pasižyminčius pageidaujamomis savybėmis atrinkti tolimesniam veisimui. Mėsinės galvijininkystės ūkių pelningumas priklauso nuo galvijų augimo greičio, pašarų panaudojimo efektyvumo, gyvulių raumeningumo, skerdenų ir mėsos kokybės. Veisiant mėsinius galvijus labai svarbus objektyvus ir tikslus prieauglio įvertinimas, siekiant sukurti produktyvią ir aukštos veislinės vertės bandą. Projekto metu pademonstruotas inovatyvus selekcijos metodas, galvijų atranka ir paranka pagal ekonomiškai naudingas savybes suteiks ūkininkams galimybę atrinkti pageidaujamomis savybėmis pasižyminčius jaunos gyvulius tolimesniam veisimui. Projekto metu genetiškai bus vertinamos tokios ekonomiškai naudingos savybės kaip augimo greitis, mėsos marmuringumas ir minkštumas. Greitai augantys galvijai efektyviau panaudoja pašarus, jų pašarų sąnaudos priesvorio vienetui būna mažesnės, todėl tai sąlygoja ir mažesnes dujų emisijas. Didinant mėsinių galvijų ūkių ekonominę efektyvumą, svarbu auginti gyvulius pasižyminčius ne tik geromis augimo savybėmis ir aukšta produkcijos kokybe. Parodojomo

			bandymo metu, galvijai bus selekcionuojami taip pat pagal mėsos marmuringumą ir minkštumą. Marmuringa mėsa yra vertinama vartotojų ir rinkose jos kaina didesnė. Galvijienos svarbi mėsos fizinė savybė yra mėsos kietumas, todėl galvijų atranka pagal mėsos kietumą yra svarbi, nes vartotojai pageidauja minkštos jautienos. Mėsinių galvijų atranka ir paranka pagal šiuos ūkiškai ir ekonomiškai naudingus požymius ūkininkams leis inovatyviais metodais vykdyti efektyvią atranką pagal ekonomiškai naudingas savybes ir kurti didesnę pridėtinę vertę mėsinių galvijų auginimo ūkiuose.
7	14PA-KK-21-1-08734-PR001	Automatizuotos biotechnologinių produktų purškimo sistemos naudojimas gyvulininkystės ūkiuose, mažinant žemės ūkio biologiškai skaidžių atliekų poveikį aplinkai	Pagrindinis projekto tikslas – mažinti biologiškai skaidžių atliekų (mėšlo ir srutų) kenksmingų dujų sklaidą ir nemalonus kvapus iš stacionarių ūkinės veiklos objektų, diegiant inovatyvias biotechnologijų sistemos panaudojimo galimybes, siekiant šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) emisijų kiekio mažinimo. Degraduojant biologiškai skaidžioms atliekoms (BSA) išsiskiria amoniakas, sieros vandenilis ir kitos sieros junginių turinčios cheminės medžiagos, pasižyminčios nemaloniais kvapais. Dideli kiekiai emisijų sukelia ne tik gyvūnų ligas, bet ir darbuotojų bei aplinkinių gyventojų sveikatos sutrikimus – nemalonūs kvapai (amoniako, sieros vandenilio ir kt.) ryškiai jaučiami gyvulių auginimo patalpose, labai lengvai nemalonūs kvapai pasklinda ir į gyvenamąją aplinką. Darbuotojai ir gyventojai jaučia diskomfortą. Nuo patogeninės mikrofloros gali susirgti gyvuliai. Tręšiant laukus mėšlu ir laistant srutomis, turinčiomis savo sudėtyje patogeninę mikroflorą, į dirvą įnešami patogeniniai mikroorganizmai, todėl mėšlo puvimo procesas yra pakeičiamas žemos temperatūros fermentacijos procesu. Viena iš labiausiai pasaulyje paplitusių mikrobiologinių preparatų grupių yra probiotinės kompozicijos, skirtos įvairiems gyvūnų auginimo procesams optimizuoti. Specialūs natūralios mikrofloros probiotiniai preparatai amoniako emisijas gali sumažinti iki 80 proc. Kadangi amoniakas yra pagrindinis kvapus sudarančių medžiagų mišinio komponentas, tai sumažinus amoniako išsiskyrimą, sumažėja kvapo intensyvumas. Probiotikai veikia kaip aerobai, naikinantys patogeninę mikroflorą, sierą redukuojančius mikroorganizmus, pelėsius ir jų metabolizmo produktus. Probiotikais gali būti apdorojamos patalpos (purškiamos grindys ir sienos gyvulio aukštyje, apdorojamas kraikas), taip pat probiotikai gali būti pilami į vandenį girdymui arba sumaišomi su pašarais. Šiuo projektu bus siekiama skatinti gyvulininkystės sektoriaus ūkius sparčiau diegti biotechnologijų naujoves susidarančių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymui bei nemalonių kvapų prevencijai ir mažinimui, kuri gyvulininkystėje dar sunkiai sprendžiama, tačiau yra labai aktuali.
8	14PA-KK-21-1-08726-PR001	Inovatyvių nuotolinių ir kontaktinių metodų	Projektu siekiama pademonstruoti kaip panaudojant inovatyvius nuotolinius ir kontaktinius metodus galima efektyviai valdyti bandą ir atlikti natūralių bei kultūrinių ganyklų stebėseną.

		demonstravimas efektyviam bandos valdymui ir natūralių bei kultūrinių ganyklų stebėsenai	Bepilotės skraidyklės, aprūpintos kameromis, vis dažniau naudojamos gyvuliams skaičiuoti ir gyvulių elgsenai kraštovaizdyje tirti. Ūkio stebėjimas ir visų ūkio subjektų matymas vienu metu palengvina darbą. Greitis, operatyvumas ir lengvas pritaikymas ūkyje – tik keletas privalumų. Spektrinis skanavimas padeda identifikuoti problemines ganyklų vietas ir kelti ūkio lygį. Bepilotės skraidyklės pagalba gali būti atliktas sergančių gyvulių identifikavimas infraraudonųjų spindulių jutiklių pagalba, ūkinių gyvulių valdymas ir kt. Rinkoje yra įvairių bepilotės skraidyklės variantų su skirtingomis specifikacijomis ir funkcijų rinkiniais. Tačiau galvijų augintojams perkant droną galvijams tikrinti reikėtų atsižvelgti į keletą dalykų: bepilotės skraidyklės, skirtos gyvuliams valdyti, turi turėti didelės talpos baterijas. Paprastai pakanka maždaug pusvalandžio skrydžio laiko, kad pamatyti tvoras, tvenkinius, mineralines šėryklas ir gyvulių vietą ganykloje. Jame turėtų būti aukščiausios klasės kamera, skirta vaizdo įrašams ir vaizdams užfiksuoti. Šio projekto metu ūkininkams bus suteikta galimybė dalyvauti fotogrametriniuose tyrimuose, kurių metu jie susipažins su naujausiomis šios srities technologijomis bei išmoks analizuoti nuotolinių tyrimų metu surinktus duomenis, kurie leidžia ūkininkaujantiems numatyti galimas rizikas ar poreikius bei įspėja kada reikia imtis atitinkamų veiksmų. Spektrinis skanavimas padeda identifikuoti problemines ganyklų vietas ir kelti ūkio lygį. Bepilotės skraidyklės pagalba gali būti atliktas sergančių gyvulių identifikavimas, ūkinių gyvulių valdymas, surandant ir perkeliant pasiklydusius. Nuotoliniu būdu galima patikrinti vandens šaltinius, aptikti stipriai ganomas ar nuganytas ir brūzgynais bei krūmynais apaugusias vietas nevažiuojant per visą ganyklą ir kt. Ūkininkai savo ūkius gali matyti 360° kampu. Tokiu būdu informacija gali būti teikiama iš atokių vietų.
9	14PA-KK-21-1-08768-PR001	Termokamerų panaudojimas bičių šeimų sveikatingumo ir priežiūros gerinimui	Bitininkams yra labai sudėtinga sekti bičių šeimų fiziologinę būklę, identifikuoti maisto medžiagų atsargas šaltuoju periodu, ypač žiemą, kai aplinkos temperatūra būna neigiama. Iki šiol nebuvo kito būdo, ar galimybės įvertinti bičių būseną ir maisto atsargas, neatidarius avilių vizualiai apžiūrai. Tačiau šaltuoju periodu atidenginėjant bičių avilius, dėl staigaus temperatūrų skirtumų kenčia bičių gerovė, bitės patiria didelį stresą, yra atvėsinaamas avilys, patiriami dideli šilumos nuostoliai. Fiziologiškai bitės susispiečia į kamuolį viduryje lizdo, apsupdamos motinėle ir išlaiko lizdo temperatūrą tarp +27-31 laipsnių Celsijaus. Po patirto šalčio streso bitės bus priverstos reikiamos temperatūros atstatymui papildomai suvartoti 1,5 kg maisto atsargų, dėl ko bus patiriami ir ekonominiai nuostoliai. Todėl naudojant bitynuose inovatyvią technologiją (skaitmenines termokameras), leidžiančią šaltuoju periodu, neatidarant avilių, įvertinti bičių fiziologinę būseną, maisto medžiagų atsargas, galėsime išvengti aukščiau aprašytų neigiamų padarinių ir ženkliai efektyviau saugoti bičių šeimas nuo žūties dėl badavimo. Be to ženkliai sumažės laiko sąnaudos šių darbų atlikimui, pagerės bitynų rentabilumas.

			Pagal mokslinių publikacijų rekomendacijas skaitmenines termokameras galima panaudoti ir bičių spietimo išvengimui vasaros periodu bei optimalaus bičių gydymo laiko nuo varozės nustatymui rudens periodu, pasibaigus medunešiui. Todėl manome, kad inovatyvių skaitmeninių technologijų galimybių pademonstravimas Lietuvos bitynuose paspartintų šio sektoriaus pažangą, rentabilumą ir tolesnę plėtrą.
10	14PA-KK-21-1-08764-PR001	Sveiką gyvenimo būdą propaguojantiems žmonėms skirtų produktų gamyba ūkiuose ir mažose įmonėse	Projekto pagrindinis tikslas – skatinti ūkininkus ir mažas įmones naudoti inovatyvias biologiškai aktyvių ingredientų (mitybiškai palankių probiotinių mikroorganizmų raugų, aukštos biologinės vertės baltymų, makro bei mikroelementų, vitaminų) panaudojimo technologijas, gaminant produktus su sumažintu riebalų bei valgomosios druskos kiekiu. Sveiką gyvenimo būdą propaguojantys vartotojai stengiasi rinktis mažesnio riebumo ir mažiau sočiųjų riebalų bei cholesterolio, mažiau valgomosios druskos ar laktozės turinčius maisto produktus ir teikia pirmenybę produktams, praturtintiems sveikatai palankiais ingredientais, t. y. aukštos biologinės vertės baltymais, makro ir mikroelementais, maistinės skaidulos ar probiotikai. Vegetarų bei veganų skaičiaus augimas nulemia vis didėjantį maisto produktų, praturtintų biologiškai aktyviais ingredientais (t. y. kalcis, mikroelementai, vitaminai bei probiotikai) poreikį. Bus vykdomi parodomieji bandymai biologiškai aktyvių ingredientų (mitybiškai palankių probiotinių mikroorganizmų raugų, aukštos biologinės vertės baltymų, makro bei mikroelementų, vitaminų) panaudojimui produktų gamybai bei leidžiantys pagaminti produktus su sumažintu riebalų bei valgomosios druskos kiekiu. Parodomojo bandymo metu bus demonstruojamos technologijos, numatančios biologiškai aktyvių ingredientų (mitybiškai palankių probiotinių mikroorganizmų raugų, aukštos biologinės vertės baltymų, makro bei mikroelementų, vitaminų) panaudojimą produktų gamybai bei įgalinančias pagaminti produktus su sumažintu riebalų bei valgomosios druskos kiekiu. Bus demonstruojamos pažangios technologijos, leidžiančios pagaminti: avižų gėrimą, praturtintą kalciumu, mikroelementais ir vitaminais, avižų gėrimą su probiotikais (avižų jogurtą), biologiškai vertingais baltymais praturtintus tiršto kokteilio tipo produktus („smoothie“), žemo riebumo fermentinius sūrius su probiotikais bei sūrius su sumažintu valgomosios druskos kiekiu.
11	14PA-KK-21-1-08735-PR001	Pieno ūkių neigiamo poveikio aplinkai mažinimas didinant konkurencingumą ir gyvulių sveikatingumą	Projekto tikslas – sujungus konsultavimo ir žemės ūkio veiklos subjektų žinias, galimybes ir patirtį bei mokslo pažangą atlikti parodomuosius bandymus – mažinti pieno ūkių neigiamą poveikį aplinkai, mažinti antibiotikų naudojimą ir pateikti rekomendacijas, kaip naudojant inovatyvias prevencines priemones gerinti gyvulių sveikatingumą, t. y. mažinti karvių sergamumą nagų ligomis, tuo pačiu pagerinti produkcijos kokybę ir išlaikyti ūkių konkurencingumą.

			Galvijų nagų profilaktinės priežiūros priemonės sumažintų išlaidas skirtas galvijų gydymui, taip pat ir antibiotikų naudojimą nagų infekcijų gydymui. Padidės bendras ūkio gyvulių sveikatingumo lygis, sumažės priverstinis skerdimas dėl nagų ligų. Sėkmingai projekto rezultatus pritaikius pieno ūkiuose sumažės laiko sąnaudas skirtos galvijų priežiūrai bei gydymo kaštai. Vonelės yra labai veiksminga priemonė, naudojama kaip tinkamos karvių nagų priežiūros programos dalis. Siekiant pagerinti karvių nagų priežiūrą, valymui ir dezinfekavimui rekomenduojama naudoti nagų vones. Tik naudojant nagų dezinfekavimo vones, galima tikėtis išvengti infekcinių nagų ligų, tačiau nereikėtų pamiršti, kad gera tvarto higiena (kraikas, tinkama tvarto ventiliacija, dažnas mėšlo šalinimas, tvartų dezinfekcija ir kt.) mažina infekcijų tikimybę ir taupo ūkio lėšas. Yra žinoma, kad nagų ligos įtakoja pieno kokybės rodiklius kaip pieno riebumas, baltymingumas, somatinių ląstelių kiekis. Sumažėjus nagų ligoms padidėtų ne tik bendras pieno primilžis, bet ir pieno kokybė, dėl ko išaugtų pajamos gaunamos už pieną. Taip pat ne mažiau svarbus rezultatas – sumažintas pieno ūkių neigiamas poveikis aplinkai, nes efektyviai naudojami vandens ištekliai, sumažėjęs antibiotikų naudojimas bei kenksmingų medžiagų (formaldehido, variosulfato) patekimas į aplinką.
12	14PA-KK-21-1-08766-PR001	Pieninių karvių sėklinimo efektyvumo ir rujos pilnavertiškumo didinimas naudojant inovatyvią sėklinimo įrangą ir chelatizuotų papildų, polifenolių derinius	Projekto tikslas – Lietuvos pieno ūkiuose diegti inovatyvias pieninių karvių rujos pilnavertiškumą ir sėklinimo efektyvumą didinančias priemones ir skaitmenines technologijas. Atsižvelgiant į tai, kad pastaraisiais metais auga poreikis turėti kuo sveikesnę bandą, bei norint užtikrinti ūkių efektyvumą ir konkurencingumą didinant apsisavinimo indeksą būtina ieškoti inovatyvių būdų ir priemonių. Viena iš tokių priemonių yra inovatyvus dirbtinio sėklinimo švirkštas/vaginoskopas su skaitmenine kamera. Skaitmeninė kamera leidžia tiksliai realiu laiku matyti kur yra įvedamas sėklinimo švirkštas, taip yra užtikrinama, kad sperma bus išleista ten kur reikia ir bus galima tikėtis geriausio įmanomo karvės apsisavinimo po dirbtinio sėklinimo. Taip pat, šio švirkšto inovatyvumas yra tame, kad nereikia apčiuopti gimdos kaklelio per tiesiąją žarną, o tai nesukelia diskomforto karvei ir asmeniui kuris sėkliną, galima atlikti daug sėklinimų ir nepatirti nuovargio. Nuovargio klausimas yra ypač aktualus ūkininkams kurie mokinasi sėklinti tradiciniu metodu, nes tai yra darbas reikalaujantis daug praktikos ir procedūros kartojimo, kol pasiekiami geri rezultatai. Šis inovatyvus dirbtinio sėklinimo būdas leidžia įvaldyti dirbtinio sėklinimo procedūrą per trumpą laiką ir greičiau pasiekti gerų rezultatų asmenims, kurie neturi tam reikiamo išsilavinimo. Parodomojo bandymo metu bus demonstruojama galimybė panaudoti inovatyvų dirbtinio sėklinimo švirkštą su skaitmenine kamera kaip vieną iš būdų nustatant tikslią rują bei sėklinti

			karves nesukeliant didelio streso ir diskomforto. Taip pat tyrimo metu bus panaudoti polifenoliai ir chelatizuoti papildai, kurių poveikyje galima padidinti melžiamų karvių apsivaisinimo indeksą, produktyvumą, pagerinti sveikatingumą ir gauti ekonominį efektą.
--	--	--	--

PROJEKTŲ, PATVIRTINTŲ PAGAL LIETUVOS ŽEMĖS IR KAIMO PLĖTROS 2023–2027 METŲ STRATEGINIO PLANO INTERVENCINĖS PRIEMONĖS „PARODOMIEJI PROJEKTAI IR INFORMAVIMO VEIKLA“, SĄRAŠAS

2023 M. PROJEKTAI

Eil. Nr.	Paraiškos Nr.	Projekto pavadinimas	Projekto santrauka
1	23PA-KK-23-1-05554-PR001	Taršos mažinimas galvijininkystėje	Bus demonstruojamos inovacijos mėšlo tvarkymo technologijose, kurios mažina amoniako, metano ir kitų dujų emisiją ir gerina oro kokybę, mažina azoto nuostolius iš mėšlo, mažina sintetinių trąšų naudojimą ir švelnina poveikį klimato kaitai, gerina tvartų mikroklimatą ir gyvūnų gerovę. Projekto pagrindinis tikslas yra sumažinti oro taršą galvijininkystėje. Didinant gyvulininkystės ūkių tvarumą, būtina mažinti oro taršą amoniaku, kuris yra pagrindinės dujos rūgštinančios kritulius ir taip žalojančios ekosistemą, ir metanu, kuris yra šiltnamio efektą sukeliančios dujos. Lietuva įsipareigojusi iki 2030 metų amoniako emisiją sumažinti 10 %. Pagrindinis amoniako šaltinis yra mėšlas. Amoniako gyvulininkystėje susidaro daugiau kaip 90 % nuo viso NH₃ kiekio, jo garavimas vyksta visuose mėšlo tvarkymo etapuose: tvarte 35-40 %, mėšlidėse 15-20 %, ganyklose 3-5 % bei paskleidimo ant dirvos (34-40 %). Daugiausia amoniako išmetama į aplinką laikant galvijus (apie 50 %). Todėl reikia diegti inovacijas mažinančias dujų emisiją iš mėšlo visuose technologinių procesų etapuose: tvartuose, mėšlidėse, transportuojant mėšlą ir įterpiant į dirvą. Parodomąjį bandymo metu bus parodoma kaip diegti inovacijas mėšlo tvarkymo technologijose ir pagrindžiama diegiamų inovacijų nauda. Parodomąjį bandymo metu bus įvertinama mėšlo tvarkymo technologija, oro taršos šaltiniai galvijų fermoje bei veiksniai darantys poveikį dujų emisijai iš mėšlo (oro temperatūra, greitis, mėšlo maišymo ir šalinimo intensyvumas, mėšlu užteršiami plotai, mėšlo drėgnumas, paviršiuje plutos formavimosi sąlygos, amoniako dujų koncentracija tvarte). Įvertinus veiksnius optimizuojami mėšlo tvarkymo procesai ir konkrečiame ūkyje diegiamos tinkamiausios priemonės amoniako išmetamiems kiekiams sumažinti. Amoniako emisija mažinama visuose mėšlo tvarkymo etapuose. Jeigu technologinėmis priemonėmis nesumažinama amoniako emisija, naudojama nauja daugiafunkcinė mikroorganizmų kompozicija (mikroorganizmai+deguonis) mėšlui, mažinanti amoniako ir sieros vandenilio garavimą iš mėšlo, arba naudojamos naujos bioaktyvių dangų kompozicijos plutai formuoti

			mėšlo paviršiuje. Parodomojo bandymo metu parodoma kaip konkrečia priemone galima sumažinti amoniako emisiją. Diegiamos inovacijos tinkamos visuose galvijų ūkiuose: dideliuose ir mažuose, kuriuose taikomos įvairios laikymo bei mėšlo tvarkymo technologijos. Naujumas pagal "Inovatyvumo metodiką" yra tame, kad siekiant efektyviai sumažinti dujų emisiją, mėšlo tvarkymo procesai optimizuojami kompleksiskai įvertinus visus veiksnius, ir naudojant rinkoje naujus bioproduktus: naują mikroorganizmų+deguonis kompoziciją mėšlui bei bioaktyvių medžiagų naujas mišinių kompozicijas mėšlo paviršiuje plutos formavimuisi suaktyvinti. Tai suteikia galimybes reikšmingai (40-50 proc.) sumažinti dujų emisiją iš mėšlo. Nauja mikroorganizmų+deguonis kompozicija pasižymi naujomis savybėmis daugiafunkcinio poveikio ir reikšmingesniu poveikiu dujų emisijai mažinti bei ženkliai ilgesniu poveikiu (20-30 proc.).
2	23PA-KK-23-1-05566-PR001	Sausrai atsparių žolynų įrengimas, pašarų maistingumo vertinimas, gyvulių sveikatingumo gerinimas galvijininkystės ūkiuose	Norint patenkinti gyvulininkystės reikmes gaminant pašarus, ūkininkui būtina turėti gerus, našius daugiamečių žolių ir ganyklų žolynus. Šeriant galvijus geros kokybės žoliniais pašarais, sunaudojama iki 50 proc. mažiau kombinuotųjų pašarų. Klimatui keičiantis, vis dažniau susiduriame su nepalankiomis oro sąlygomis, žolynų būklė prastėja, mažėja produktyvumas, nepasigaminame reikiamo kiekio pašaro, didėja gaminamos pieno bei mėsos produkcijos savikaina, mažėja gyvulininkystės ūkių skaičius. Siekiant spręsti šias problemas, buvo planuojamas parodomasis projektas tema: Sausrai atsparių žolynų įrengimas, pašarų maistingumo vertinimas, gyvulių sveikatingumo gerinimas galvijininkystės ūkiuose. Projekte bus pristatoma nauja žolyno įrengimo technologija, parinkta pagal ūkiuose atliktus dirvožemio tyrimus, pasirenkant naujausias, atspariausias sausrai žolių rūšis bei veisles, atsižvelgiant į augimo savybes ir suderinamumą mišiniuose. Lietuvos ir užsienio selekcininkai sukuria vis naujų žolių veislių, kurios atsparios sausrai. Jas išbandyti svarbu ūkio sąlygomis, siekiant geresnio pašarų maistingumo, gausnesnio derliaus, pigesnio pašaro. Projektas atitinka Taisyklių II skyriuje numatytus tikslus, sudaro geresnes sąlygas naudotis moksliniais tyrimais, inovacijomis, žinių mainais žolynų įrengimo, pašarų ruošimo bei gyvulių sveikatingumo klausimais. Sudarys galimybes ne tik efektyvinti žolynų panaudojimą gyvuliams šerti, bet ir labiau pagrįsti, patikslinti taikomas mokslo inovacijas, kurios bus naudingos ne tik žolyno produktyvumui didinti, bet ir ekologiniam tvarumui, biologinei įvairovei siekiant padidinti aplinkosauginį veiksmingumą.
3	23PA-KK-23-1-05574-PR001	Fitogeninių preparatų kompozicijų panaudojimas melžiamų karvių didžiojo prieskrandžio	Natūralūs, fitogeniniai bioaktyvūs komponentai kompozicijos sudėtyje, veikiantys kaip antioksidantai, gali prisidėti prie Europos žaliojo kurso strategijos saugant aplinką ir gamtą. Pažangių technologijų plėtra, gaminant novatoriškus bioproduktus iš biožaliavų bei reguliuojant procesus gyvulio organizme, turėtų teigiamą poveikį aplinkai ir klimatui. Mikrobiotos sudėties manipuliacijos virškinimo trakte, padėtų didinti ir efektyvinti pieno

		mikrobiotos optimizavimui, produkcijos didinimui ir sveikatingumo gerinimui	gamybą, gerinti gyvulių sveikatingumą ir mažinti galvijininkystės poveikį aplinkai, taip prisidedant prie horizontaliojo tikslo – modernizuoti žemės ūkį kaimo vietovėse puoselėjant žinias ir inovacijas. Taip pat svarbus veiksnys yra karvių sveikatingumas, lemiantis ne tik pačių gyvulių gerovę, bet ir didžiojo prieskrandžio parametrus bei visą karvių produkcijos ciklą. Sveikos karvės pasižymi didesniu efektyvumu, o tai tiesiogiai atsispindi tiek pieno, tiek mėsos gamyboje, taip formuojame sveiką, darnią ir produktyvią ūkininkavimo aplinką. Vienas iš tokių būdų karvių sveikatingumui gerinti yra karvių mitybos papildymas, duodant fitogeninius preparatus. Fitogeninės medžiagos skatina fermentų veiklą ir padeda greičiau ir efektyviau įsisavinti maistines medžiagas, užtikrindamos optimalų pašarų panaudojimą. Jos gali turėti stiprų antioksidacinį poveikį, padeda mažinti oksidacinį stresą organizme, kovodamos su laisvaisiais radikalais. Šis antioksidacinis poveikis prisideda prie bendros organizmo apsaugos nuo ligų ir tuo pačiu užtikrina karvių ilgalaikį sveikatingumą. Fitogeninės medžiagos gali turėti teigiamą poveikį karvių imuninei sistemai. Jos skatina imuninės ląstelės veiklą, padidindamos organizmo atsparumą patogenams ir kitoms ligoms. Šis imuninės sistemos stiprinimo aspektas yra esminis siekiant sumažinti ligų plitimą ir užtikrinti stabilų karvių sveikatingumą.
4	23PA-KK-23-1-05568-PR001	Miško savininkų kooperacijos skatinimas, rengiant bendrus modernizuotus miškų tvarkymo projektus, laiduojančius ekonomiškai efektyvesnį ir draugišką aplinkai ūkininkavimą miškuose	Privačių miškų savininkai tvarkydami savo miškus įgyvendina pagal Miškotvarkos darbų vykdymo instrukciją parengtuose Miškotvarkos projektuose numatytas ūkines priemones – medynų kirtimus, jų atkūrimą ir medynų formavimą. Šiuose projektuose numatytos ūkinės priemonės, tik reglamentuoja veiklos apimtį, kad nebūtų pažeistas Miškų įstatymas ir kiti Miškininkystės teisės aktai. Tačiau miškotvarkos projektuose neįvertinamas numatomų priemonių alternatyvų galimybės, neanalizuojamas jų ekonominis efektyvumas, nenagrinėjamas medynų tūrio prieaugio ir jo naudojimo balansas, nepateikiama prognozė, kokią reikšmę planuojamos priemonės turės tolimesnei miško išteklių raidai ir jų būklei, nenagrinėjamas projekto gamtosauginis naudingumas bei numatytų priemonių reikšmė ŠESD akumuliacinio intensyvumui. Visas šias problemas būtų galima išspręsti, taikant naujas sukurtas skaitmenines technologijas „Išmanusis miškininkas“. Pagrindinis šios technologijos tikslas – sukurti prielaidas privačių miškų išteklių efektyvesniam naudojimui ir miškų daugiavertės vertės didinimui. Ši inovacija bus įdiegta per projekto įgyvendinimo laikotarpį.
5	23PA-KK-23-1-05581-PR001	Naujos mikrožalumynų auginimo technologijos ir jų	Vis labiau populiarėja funkcinis maistas – plataus vartojimo kasdien valgomas maistas, kuris, be maistinės vertės, daro papildomą fiziologinį poveikį žmogaus organizmui. Parodomųjų bandymų metu bus auginami mikrožalumynai, kurie yra priskiriami funkciniam maistui, turinčiam mažai kalorijų, daug maistinių medžiagų ir daug biologiškai aktyvių junginių. Auginant mikrožalumynus bus manipuluojama įvairiais agrotechnologiniais

		diegimas siekiant tvaraus ūkininkavimo	metodais (sėklomis, auginimo terpėmis, šviesos kokybe ir biofortifikavimu maistinėmis medžiagomis) siekiant racionalaus beatliekinių žaliavų naudojimo bei saugaus produktų patiekimo vartotojams. Mikrožalumynai, kaip galutinis žemės ūkio produktas, yra ne tik vertingas maistinė prasme, tačiau tai yra produktas, kuriantis aukštą pridėtinę vertę žemės ūkio produkto gamintojui. Mikrožalumynų auginimas yra nauja besivystanti verslo sritis. Ji ypač patraukli mažiems ūkiams. Verslo plėtra ženkliai prisideda prie kaimo socialinių problemų sprendimo, kadangi sukuria naujas darbo vietas kaimo vietovėse. Projektas netiesiogiai turės teigiamą poveikį aplinkai ir klimatui, kadangi: - nenaudojami jokie dirvožemio resursai, o naudojami maistiniai tirpalai neišleidžiami į aplinką ir naudojami tolimesniame auginimo procese; - uždarytų apytakinių sistemų naudojimas laistymo tikslams; - energijos taupymas, naudojant dirbtinį apšvietimą bei laistymo sistemą įdiegiama automatizuota kontrolės sistema, leidžianti efektyviai naudoti energijos ir vandens išteklius; - nenaudojamos sintetinės trąšos; durpės ir durpių pagrindu pagamintos terpės pakeičiamos alternatyviomis organinėmis medžiagomis; - naudojama beatliekinė gamybos technologija. Produktas (mikrožalumynai) ir procesas (mikrožalumynų auginimo technologijos) pasižymi iš esmės naujomis savybėmis, kurios reikšmingai skiriasi nuo galutinių naudos gavėjų iki šiol augintų produktų ir taikytų procesų. Lietuvos ūkiuose iki šiol iš esmės nebuvo auginami mikrožalumynai, kaip funkcinis maistas, ir jiems auginti nebuvo taikomos inovatyvios auginimo technologijos. Produkto ir proceso ypatumai leis galutiniams naudos gavėjams įgyti konkurencinį pranašumą. Mikrožalumynai bus auginami biologiškai skaidžiuose kokoso ir kanapių pluošto kilimėliuose, vermikulite bei substratuose iš šalutinių vietinių ūkių produktų. Šios auginimo technologijos Lietuvos ūkiuose nebuvo taikomos. Projekto metu bus diegiamos naujos mikrožalumynų veislės, kas leis ūkiams pasirinkti tinkamiausias (optimaliausias) ir gauti optimalų derlių. Tai leis ūkininkams efektyviau organizuoti savo ūkio veiklą, organizuoti žemės ūkio produkcijos auginimą bei tokiu būdu įgyti konkurencinį pranašumą su aukštos pridėtinės vertės žemės ūkio produktais.
6	23PA-KK-23-1-05573-PR001	Paukščių auginimo nenaudojant antibiotikų technologinės inovacijos	Projekto tikslas-skatinti paukščius auginučius ūkius nenaudoti antibiotikų, racionus išbalansuojant vietiniais išaugintais baltymingais javais, siekiant gerinti paukščių sveikatingumą, gerinti produkcijos kokybę, reprodukciją ir mažinti produkcijos savikainą ir taršą. Auginant paukščius smulkiose ir vidutiniuose ūkiuose dažniausiai naudojami nesubalansuoti lesalų racionai ko pasėkoje sutrinka paukščio virškinimo trakto veikla, mažėja imunitetas ir sveikatingumas. Susilpnėjus imunitetui paukščiai dažniau serga įvairiomis infekcinėmis

			ligomis ir jų gydymui reikalingi antibiotikai. Kadangi paukščiai laikomi pulkais, todėl susirgus vienam paukščiui infekcija greitai plinta ir dažniausiai reikia gydyti visą pulką. Taip pat šalia esantiems paukščių pulkams reikia taikyti profilaktinį gydymą antibiotikais. Projekto vykdymo metu įrengiant parodomąjį bandymą, lesalų racionų subalansavimui bus naudojami Lietuvoje, vietiniai išauginti ankštinių kultūrų grūdai (pupos ir lubinai). Šie komponentai bus naudojami ūkiuose auginamų vištinių ir vandens paukščių lesaluose. Lesalų sudėtis (racionas) bus subalansuojamas atsižvelgiant ne tik maisto medžiagų poreikį paukščiams, bet ir pagal lesalo konversiją, atsižvelgiant į mažesnę amoniako išskyrimą. Užtikrinus tinkamą lesalo mitybinę vertę yra padidinamas paukščių produktyvumas ir iš to pačio kiekio lesalo galima išauginti daugiau produkcijos ir užtikrinti mažesnes, klimato kaitą veikiančių medžiagų emisijas iš gyvulininkystės. Bus pademonstruota paukščių auginimo be antibiotikų nauda, iššūkiai ir patirtis; apskaičiuota, kiek daugiau kainuoja auginti paukščius be antibiotikų, kuo galima pakeisti antibiotikus ūkinių gyvūnų pašaruose, siekiant apsaugoti nuo susirgimų smulkiuose ir vidutiniuose ūkiuose.
--	--	--	--

2024 M. PROJEKTAI

Eil. Nr.	Paraiškos Nr.	Projekto pavadinimas	Projekto santrauka
1	23PA-KK-24-1-07949-PR001	Pažangiųjų technologijų taikymas užmirkusių žemių vertinimui skatinant ūkininkų kooperaciją Lietuvoje	Sukurtas projekto rezultatas - vietovės erdviniai duomenų modeliai su pažymėtomis užmirkusiomis žemėmis. Projekto metu siūloma sudaryti tikslus duomenų rinkinius ir apmokyti ūkininkus ateityje gebėti identifikuoti žemių užmirkimo priežastis naudojant nepilotuojamas bei antžemines skenavimo priemones aprūpintas tikslia GPS įranga. Tai būtų naujas inovatyvus sprendimas, nes gauti duomenys būtų labai detalūs ir tikslūs bei savalaikiai ir galėtų būti naudojami žemių užmirkimo priežasčių šalinimui, kada priežastis gedimai melioracinėse sistemose. Rinkinio pagalba būtų galima tiksliai nustatyti melioracijos sistemų rekonstrukcijos vietas papildomai neatliekant geodezinių matavimų. Šiuo metu tokios informacijos stambiu masteliu, sukaupus koordinuojant GPS įranga, nėra.
2	23PA-KK-24-1-07973-PR001	Skaitmeninių inovacijų taikymas žemės ūkio verslo vystymui, tvariam ir efektyvesniam ūkio valdymui	Projekte apibrėžiami sprendimai kaip „skaitmeniniai verslo valdymo sprendimai“, kurie apima skaitmeninės platformos naudojimą duomenų valdymui, analizei bei standartizuotų ataskaitų generavimui. Projekto įgyvendinimo metu žemės ūkio veiklos subjektų valdose būtų demonstruojama inovatyvi skaitmeninė ūkio valdymo programa (platforma) su GPS duomenų apskaita bei objektyviais žemėvaldos duomenimis, pritaikyta ūkininkų grupei, veikiančiai bendradarbiavimo principais. Diegiama sistema leidžia sujungti įvairius duomenų šaltinius (dirvožemio duomenys, pasėlių tipai, meteorologinės sąlygos, drėkinimo poreikiai) ir standartizuoti juos vieningoje platformoje. Parodomųjų ūkių skaitmenizavimas apimtų jutiklių ir įrangos diegimą, ūkių informacijos sukėlimą į platformą bei jutiklių ir įrangos

			sujungimą su platforma. Skaitmeninė platforma suteiktų galimybę ūkiams palyginti savo veiklos rezultatus su panašaus dydžio ir pobūdžio ūkių rezultatais, skatinti ūkininkus dalytis sėkmingomis praktikomis, kurios padėtų didinti efektyvumą ir mažinti kaštus. Šis procesas nėra plačiai taikytas ir suteikia galimybę ūkiams gauti struktūrizuotus duomenis, kurie leidžia efektyviau planuoti ir valdyti ūkininkavimo procesus, įtraukiant lyginamuosius rodiklius ir IoT technologijų taikymą.
3	23PA-KK-24-1-07974-PR001	Žemės ūkio maisto pridėtinės vertės ir konkurencingumo didinimas gaminant obuolių išspaudų traškučius	Obuolių išspaudų perdirbimas ir traškučių gamyba iš užaugintos žaliavos ūkiuose yra vienas iš būdų pagaminti nišinius produktus, kurių realizacijos kanalas galėtų būti trumposios žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinės. Išspaudų džiovinimas infraraudonųjų spindulių džiovinimo įrangoje užtikrina greitesnius džiovinimo rezultatus, kartu sumažindamos energijos sąnaudas ir išlaidas. Džiovinimo principas pagrįstas artimųjų infraraudonųjų spindulių (NIR) spinduliuote ir veikia maistą taip pat kaip saulės spinduliai. Infraraudonieji spinduliai padeda išsaugoti didžiąją dalį maisto produktuose esančių vitaminų, maistinių bei mineralinių medžiagų. Kvapai džiovinimo metu nepatenka į aplinką. Obuolių išspaudų džiovinimo infraraudonaisiais spinduliais proceso trukmė, lyginant su konvekciniu džiovinimo metodu, sutrumpėja iki $\approx 50\%$. Gruzdinimas karštame ore yra palyginti nauja technika, naudojama termiškai apdorotam maistui gaminti. Speltų su obuolių išspaudomis traškučių gruzdinimas karšto oro gruzdintuvėje produktui suteikia daug privalumų, lyginant su gruzdinimu riebaluose. Obuolių išspaudų, kaip atliekų, panaudojimas mažina problemą, susijusią su aplinkosauga ir nekokybišku gyvūnų pašaru, dėl sudėtyje mažo baltymų kiekio. Šios atliekos paprastai yra geras angliavandenių, ypač polisacharidų, ir kitų funkciškai svarbių biologiškai aktyvių junginių, natūralių antioksidantų. Maistinės skaidulos iš obuolių išspaudų ženkliai padidina bendrą skaidulinių medžiagų kiekį speltų miltų traškučiuose, o tai reiškia, kad yra naudingas sveikatai priešingai bulvių traškučiams. Ūkininkai bus skatinami gaminti obuolių išspaudų traškučius iš užaugintos žaliavos savo ūkiuose - trumpųjų maisto tiekimo grandinių principu, kai siejamas tarp produktų gamintojų ir vartotojų tiesioginis ryšys, kuriame nebelieka tarpininkų.
4	23PA-KK-24-1-08011-PR001	Fitobiotinių preparatų panaudojimas medunešių bičių (Apis mellifera) kenkėjų V. destructor mažinimui, medaus produkcijos	Bitininkystės šaka jau ne vieną dešimtmetį patiria nuostolius dėl varozės – invazinės bičių ligos, kurią sukelia Varroa destructor erkės. Šie kenkėjai paveikia bites ir perus, maitinasi jų hemolimfa, platina bičių infekcines ligas, nualina bites, jos blogai žiemoja, ne visos bičių šeimos sulaukia pavasario. Bitininkai privalo skirti atitinkamą dėmesį erkių kiekio mažinimui bičių šeimose. V. destructor erkės yra prisitaikiusios prie bičių gyvenimo ciklo, todėl kova yra sudėtinga ir ne visuomet sėkminga.

		didinimui ir jo kokybės gerinimui	Kasmet Lietuvos bitynuose yra naudojami ilgo veikimo cheminiai-sintetiniai akaricidai, skirti bičių erkių invazijos bičių aviliuose mažinimui ir kontrolei. Naudojami šie preparatai, ypač aerozoliniai garai, gali pakenkti bitininko sveikatai, susikaupti bičių produktuose ir aplinkoje. Atsižvelgiant į tai, reikalinga ieškoti inovatyvių natūralių priemonių sumažinti bičių erkių invazijos mastą bičių šeimose užtikrinant jų sveikatingumą, mažinant infekcinių ligų plitimą ir pagerinant medaus produktyvumą bei jo kokybę. Vienas iš tokių sprendimų gali būti skirtingų biopreparatų, sudarytų iš čiobrelių (<i>Thymus spp.</i>) ir gvazdikėlių (<i>Syzygium spp.</i>) eterinių aliejų panaudojimas bičių šeimų erkėtumo mažinimui, gyvybingumo didinimui ir medaus kokybės gerinimui. Projekto tikslas – inovacijų diegimas demonstruojant Lietuvos sąlygomis biopreparatų, sudarytų iš dviejų skirtingų (čiobrelių (<i>Thymus spp.</i>) ir gvazdikėlių (<i>Syzygium spp.</i>), eterinių aliejų panaudojimą bičių šeimų kenkėjų <i>V. destructor</i> mažinimui, medaus produktyvumo didinimui ir jo kokybės gerinimui.
5	23PA-KK-24-1-08012-PR001	Pieninio tipo karvių bandos sveikatingumo ir efektyvumo gerinimas, diegiant realaus laiko pieno sudėties analizatorių	Projekto tikslas yra taikyti inovatyvias skaitmenines technologijas Lietuvos pieno ūkiuose, skatinti tiksliąją gyvulininkystę, vykdant parodomąjį bandymą, kurio metu bus naudojamos automatinės melžimo sistemos (AMS) bei realiu laiku matuojami pieno sudėties biožymenys. Šios technologijos suteiks išsamias ir tikslias įžvalgas apie pieninių galvijų būklę ir sveikatos parametrus, padedančius optimizuoti gyvulininkystės sektoriaus valdymą. Inovatyvių technologijų taikymas parodomajame bandyme suteiks galimybę ūkininkams įvertinti šių technologijų naudą ir jų sąsajas su kitomis skaitmeninėmis priemonėmis, naudojamomis gyvulininkystės ūkiuose. Bandymo metu bus stebimi ir analizuojami surinkti duomenys, taip sudarant palankesnes sąlygas tvarioms inovacijoms plėtotis žemės ūkyje. Šis parodomasis bandymas, siejamas su gyvūnų gerovės ir sveikatingumo gerinimu, kuris skatina technologijų įdiegimą ir taikymą (pieninių galvijų bandos sveikatingumo vertinimas, ankstyvosios ligų diagnostikos nustatymas, karščio streso nustatymas, algoritmų kūrimas). Projekte naudojama pieno sudėties stebėjimo technologija leidžia realiu laiku analizuoti pieno biožymenis, kurie yra laikomi vieni svarbiausių veiksnių, vertinant karvių sveikatos būklę. Surinkti duomenys padės sukurti algoritmus, leidžiančius nustatyti karvių ligas prieš joms pasireiškiant.
6	23PA-KK-24-1-08015-PR001	Nenašių medynų pertvarkymas siekiant padidinti miškų prisitaikymo prie klimato kaitos galimybes ir	Parodomojo bandymo tikslas – pademonstruoti nenašių medynų pertvarkymo būdus užtikrinančius klimato kaitos švelninimą per medynų našumo didinimą ir maksimalų CO₂ kaupimą biomasėje. Lietuvoje šiuo metu galiojantys teisės aktai projektuojant ūkinę veiklą miškuose įpareigoja laikytis vienintelių, Miško kirtimų taisyklėse pateiktų medynų ugdymo normatyvų. Tačiau minėti, tiek grynų, tiek mišrių medynų ugdymo normatyvai koncentruoti į našių medynų ugdymą. Tuo tarpu blogesnių parametrų, nenašūs medynai, kurie ir yra neišnaudoto CO₂

		efektyviau vykdyti anglies dvideginio absorbuojimą miškuose	absorbavimo objektas, nes neišsivina viso mitybos ploto galimybių CO₂ kaupimui biomasėje – palikti nuošalėje. Vykdamas projektą bus demonstruojama kaip išnaudoti nenašų medynų potencialą klimato kaitos švelninimui per efektyvesnį anglies dvideginio kaupimą medyno biomasėje, kartu siekiant pertvarkyti juos į mišrius, įvairiaamžius medynus gebančius geriau prisitaikyti prie tokių nepalankių, dėl klimato kaitos vis dažniau pasitaikančių veiksnių, kaip sausra, dažnėjančios kenkėjų generacijos, gaisrai, vėjo daroma žala ir kt. Projekto metu miško savininkai bus skatinami taikyti siūlomas efektyvias priemones skatinančias CO₂ absorbciją savo valdose, nes medyno našumo didėjimas yra tiesiogiai susijęs su anglies dvideginio kaupimu biomasėje, o kartu ir žaliosios energijos išteklių iš miško gausinimu. Mišrių ir įvairiaamžių medynų formavimas stiprina medynų gebėjimą atlaikyti klimato kaitos padarinius bei mažina nuostolių riziką.
7	23PA-KK-24-1-08016-PR001	Purškiamo silikono, pagaminto silicio pagrindu, taikymas dirvožemio drėgmės valdymui ir CO ₂ pėdsakų mažinimui žemės ūkyje	Projekto tikslas – skatinti biopriedų naudojimą žemės ūkyje bei įgalinti ūkininkus naudotis mokslinėmis inovacijomis ir ženkliai prisidėti prie ES darnaus išteklių valdymo. Naudodami biopriedus silikono pagrindu ūkininkai galės valdyti suminio išgaravimo intensyvumą, dėl to didesni drėgmės kiekiai liks dirvožemyje jo drėgmės atsargų pavidalu, o purškiamas arba skleidžiamas biopriedas, pagamintas silicio pagrindu, papildomai didina augalų atsparumą sausroms ir mažina CO₂ emisijas. Šios priemonės naudojimas gali paskatinti kiekvieną ūkį, nepriklausomai nuo jų auginamos kultūros tipo, ar taikomos sėjomainos, prisidėti prie žemės ūkio procesų modernizavimo per naujausių mokslinių tyrimų integravimą į kasdieninę veiklą, inovacijų sklaidą. Biopriedo, kaip novatoriško antitranspiranto naudojimas, ženkliai prisidėtų prie teigiamo poveikio mus supančiai aplinkai ir klimatui, taip pat kiekvienas, ūkis galėtų prisidėti prie ES žaliojo kurso žemės ūkyje įgyvendinimo ūkio, kaimo, bendruomenės, regiono, šalies mastu. Šis parodomasis bandymas, siejamas su gyvūnų gerovės ir sveikatingumo gerinimu, kuris skatina technologijų įdiegimą ir taikymą (pieninių galvijų bandos sveikatingumo vertinimas, ankstyvosios ligų diagnostikos nustatymas, karščio streso nustatymas, algoritmų kūrimas). Projekte naudojama pieno sudėties stebėjimo technologija leidžia realiu laiku analizuoti pieno biožymenis, kurie yra laikomi vieni svarbiausių veiksnių, vertinant karvių sveikatos būklę. Surinkti duomenys padės sukurti algoritmus, leidžiančius nustatyti karvių ligas prieš joms pasireiškiant.
8	23PA-KK-24-1-08021-PR001	Pieno ūkių efektyvumo didinimas reprodukcijos optimizavimui naudojant	Projekto inovacija remiasi padidintos apvaisinimo galios sperma, kuri žymiai labiau skiriasi nuo anksčiau naudotų produktų. Vienas iš pagrindinių naujumo aspektų yra spermos kokybės vertinimas naudojant modernius spektroskopijos metodus, įskaitant vidurinių infraraudonųjų spindulių (MIR) spektroskopiją. Projekte naudojami naujoviški sprendimai, tokie kaip padidintos apvaisinimo galios sperma ir <i>Aspergillus oryzae</i> biopreparatai, kurie yra pagrįsti naujausiais moksliniais tyrimais. Šios

		inovatyvius biopreparatus ir padidintos apvaisinimo galios bulių spermą	technologijos ne tik didina gyvulininkystės produktyvumą, bet ir padeda ūkininkams taikyti pažangius metodus reprodukcijos optimizavimui. Inovacija remiasi aukštos kokybės genetinė medžiaga, kurios efektyvumas yra didesnis nei įprastos spermos. Tai leidžia sumažinti sėklinimo indeksą ir pasiekti geresnių reprodukcijos rodiklių net nepalankiomis sąlygomis. Padidintos apvaisinimo galios spermos gamybos technologija optimizuota siekiant sumažinti neigiamą karščio streso poveikį reprodukcijai.
--	--	---	--

2025 M. PROJEKTAI

Eil. Nr.	Paraiškos Nr.	Projekto pavadinimas	Projekto santrauka
1	23PA-KK-25-1-05506-PR001	Kombučia tipo fermentuotų gėrimų iš varškės išrūgų gamybos technologijos kūrimas panaudojant simbiotines mikroorganizmų kultūras	Projekto tikslas – įdiegti inovatyvų pieno išrūgų perdirbimo sprendimą – funkcinio fermentuoto gėrimo gamybos technologiją, kuri leistų pieno ūkiuose efektyviai panaudoti šalutinius pieno gamybos produktus, taip mažinant aplinkos taršą, didinant ūkio produktyvumą, kuriant pridėtinę vertę ir prisidedant prie žiedinės ekonomikos tikslų. Projekto naujumas grindžiamas tvaria, beatlieke (zero waste) gamyba ir inovatyviu pieno išrūgų panaudojimu ūkyje. Sparčiai augant paklausai natūraliems, fermentuotiems ir funkciniais gėrimams, varškės išrūgų integravimas į kombučia tipo gėrimų gamybą atitinka vartotojų lūkesčius dėl natūralumo, sveikatinimo naudos, tvarumo ir išskirtinių sensorinių savybių. Parodomasis bandymas orientuotas į žalio pieno perdirbimą ūkyje, ypatingą dėmesį skiriant pieno išrūgoms, kurios šiame projekte nėra laikomos atlieka ar žemos vertės žaliava, bet perdirbamos į aukštos maistinės vertės fermentuotus funkcinis gėrimus, pasižyminčius probiotinėmis savybėmis. Išrūgų pavertimas fermentuotais bioproduktais leidžia mažinti pramonines atliekas, kurti aukštos pridėtinės vertės produktus ir diversifikuoti ūkių bei pieno perdirbimo įmonių asortimentą. Naudojant fermentaciją, išgaunami patrauklūs skonio ir aromato profiliai bei natūraliai susidaranti bioaktyvios medžiagos.
2	23PA-KK-25-1-05535-PR001	Vietinių augalinių žaliavų panaudojimas padidintos biologinės vertės medaus mišinių gamybai ir jų realizavimo modeliai Lietuvoje per trumpąsias žemės ūkio	Projekto tikslas – pademonstruoti ir diegti inovatyvią padidintos biologinės vertės medaus mišinių kūrimo sistemą, pasižyminčią antioksidaciniu ir priešmikrobiniu poveikiu, kuri skatintų vietinių bitininkų ir uogininkystės ūkių bendradarbiavimą, stiprintų trumpąsias maisto tiekimo grandines ir užtikrintų aukštą galutinių produktų biologinę vertę. Projekto naujumas grindžiamas kompleksiniu požiūriu į funkcinį medaus mišinių kūrimą, jungiant bitininkystės ir uogininkystės sektorių žaliavas bei žinias. Projekte kuriama ir demonstruojama inovatyvi sistema, apimanti vietinių augalinių kilmės žaliavų – aviečių ir gervuogių (<i>Rubus</i> spp.) uogų bei lapų – liofilizavimą, paruošimą ir integravimą į medų, siekiant išsaugoti ir sustiprinti produkto antioksidacines bei priešmikrobines savybes.

		ir maisto produktų tiekimo grandines	Parodomojo bandymo metu planuojama sukurti ne mažiau kaip aštuonis inovatyvius, padidintos biologinės vertės medaus mišinių prototipus, pagamintus iš vietinės augalinės žaliavos. Bus įvertintos jų gamybos ir realizavimo galimybės, taikant trumpąsias žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandines.
3	23PA-KK-25-1-05499-PR001	Bepiločių orlaivių ir dirbtinio intelekto sistemų, skirtų miško sanitarinei būklei vertinti, demonstravimas	Projekto tikslas – skatinti miškų savininkus taikyti pažangias nuotolines technologijas, paremtas bepiločių orlaivių daugiaspektriniais vaizdais ir dirbtinio intelekto analize, siekiant tiksliai ir laiku įvertinti miškų sanitarinę būklę bei sprendimus grįsti duomenimis. Projekto naujumas grindžiamas inovatyvaus sprendinio – integruotos bepiločių orlaivių ir dirbtinio intelekto sistemos – diegimu miškų sanitarinės būklės diagnostikai. Sistema apjungia daugiaspektrijų, o esant poreikiui ir LiDAR duomenų rinkimą, jų apdorojimą fotogrametriniais metodais bei vegetacijos indeksų skaičiavimą, leidžiantį detalai vertinti augmenijos būklę. Parodomojo bandymo metu dirbtinio intelekto modeliai automatizuotai identifikuoja ligų židinius, kenkėjų pažeistus medžius ir streso zonas, o galutinis rezultatas – tikslus, lengvai interpretuojamas skaitmeninis miško sanitarinės būklės žemėlapis. Demonstruojamas sprendinys pakeičia tradicinius vizualinės apžiūros metodus, kurie yra imlūs laikui ir nepakankamai tikslūs, bei sudaro prielaidas ankstyvam pažeidimų nustatymui ir perėjimui prie modernios, skaitmenizuotos miškų monitoringo ir inventorizacijos praktikos.
4	23PA-KK-25-1-05526-PR001	Alternatyvių pašarų bei lesalų komponentų naudojimas gyvulininkystėje siekiant gauti sveikesnę produkciją	Projekto tikslas – įdiegti ir pademonstruoti inovatyvų paukščių lesalų racionų subalansavimo sprendimą, naudojant Lietuvoje išgautus sėmenų aliejaus gamybos šalutinius produktus (išspaudas), siekiant pagerinti paukštienos maistinę vertę ir sudaryti prielaidas funkcinio maisto kūrimui. Projekto naujumas grindžiamas tuo, kad pirmą kartą Lietuvoje mėsinių viščiukų, žąsų, kalakutų ir putpelių lesaluose genetiškai modifikuotų sojų rupiniai bus pakeisti vietiniais linų sėmenų aliejaus gamybos šalutiniais produktais (išspaudomis), kurie iki šiol paukštininkystės ūkiuose nebuvo taikomi. Šis sprendimas leidžia naudoti vietinės kilmės žaliavas ir efektyviai įtraukti šalutinius gamybos produktus į gyvulininkystės grandinę. Parodomojo bandymo metu sėmenų išspaudos bus naudojamos ūkiuose auginamų mėsinių viščiukų, žąsų, kalakutų ir putpelių lesaluose, subalansuojant racionus ne tik pagal pagrindines maistines medžiagas, bet ir praturtinant juos n-3 (omega) riebalų rūgštimis. Projekto metu planuojama išauginti paukščius, kurių mėsoje bus ženkliai didesnis n-3 (omega) riebalų rūgščių kiekis ir palankesnis n-6 ir n-3 riebalų rūgščių santykis, taip sukuriant žmonių sveikatai palankesnę, didesnės pridėtinės vertės produkciją.
5	23PA-KK-25-1-05501-PR001	Aplinką tausojančių technologijų taikymas auginant	Projekto tikslas – pademonstruoti ir diegti Lietuvos daržininkystės ūkiams pritaiktą daugiakomponentinių (mišrių) pasėlių auginimo technologiją, skirtą didinti daržovių

		daugiakomponentinius pasėlius	auginimo tvarumą, dirvožemio būklę ir derliaus stabilumą, kartu mažinant sintetinių trąšų ir pesticidų poreikį. Projekto naujumas grindžiamas tuo, kad tradicinę monokultūrinę daržovių auginimo sistemą pakeičia moksliniais tyrimais grįsta mišrių pasėlių metodika. Naujoji technologija leidžia viename plote auginti kelias tarpusavyje suderintas augalų rūšis, kurios natūraliai palaiko viena kitą, gerina dirvožemio struktūrą, padeda reguliuoti pH ir skatina biologinę kenkėjų kontrolę. Parodomojo bandymo metu bus demonstruojamas mišrių pasėlių poveikis dirvožemio biologiniams procesams ir augalų augimui: ankštinių augalų šaknų sistemos praturtins dirvožemį organine medžiaga, gerins maistinių medžiagų ciklą ir didins mikroorganizmų įvairovę, o antžeminė augalų įvairovė pritrauks naudingus vabzdžius ir mažins kenkėjų plitimą. Demonstruojama technologija sudarys prielaidas aplinkai draugiškesnei daržovių gamybai ir stabilesniems derliaus rezultatams.
6	23PA-KK-25-1-05500-PR001	Dirvožemio rūgštingumo reguliavimas inovatyviais, aplinką tausojančiais produktais, siekiant aukštesnės produkcijos kokybės ir efektyvesnio tręšiamųjų produktų panaudojimo	Projekto tikslas – pademonstruoti ir įdiegti inovatyvų sprendinį, skirtą dirvožemio rūgštėjimo mažinimui ir maistinių medžiagų ciklo optimizavimui naudojant alternatyvias, aplinką tausojančias kalkines medžiagas, siekiant didinti dirvožemio atsparumą degradacijai, derlingumą ir tvarų ūkininkavimą. Projekto naujumas grindžiamas alternatyvių kalkinių medžiagų – pvz., cukraus gamybos fabriko šalutinių produktų (defekato) – panaudojimu. Šios medžiagos ne tik efektyviai reguliuoja dirvožemio pH, mažina Al^{3+} ir Mn^{2+} toksiškumą bei aktyvina mikrobiologinius procesus, bet ir į praktiką įveda žiedinės bioekonomikos principus, keičiant tradicines mineralines kalkes šalutiniais produktais. Parodomojo bandymo metu bus diegiami kompleksiniai rūgštėjimo mažinimo sprendimai realiomis ūkių sąlygomis. Bus vertinamas pH reguliavimo poveikis dirvožemio cheminėms ir biologinėms savybėms, maistinių medžiagų pasisavinimui bei azoto nuostoliams ir N_2O emisijoms. Parodomojo bandymo sklaidos veiklų metu galutiniams naudotojams bus pristatomos inovatyvios technologijos nauda, įskaitant efektyvų antrinių žaliavų panaudojimą ir tvarų dirvožemio valdymą.